

ΚΟΥΒΑ

Ανοίγει παράθυρο στον καπιταλισμό

Εν μέσω της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης που έχει αντιμετωπίσει μετά την πτώση της Σοβ. Ενωσης και υπό το βάρος του εναντίον της εμπόργκο των ΗΠΑ, η Κούβα προχωράει σε περαιτέρω άνοιγμα της οικονομίας της. Διευρύνει τα περιθώρια που αφήνει στην ιδιωτική πρωτοβουλία, επιτρέποντας πολύ μεγαλύτερες δραστηριότητες στις μικρές επιχειρήσεις. **Σελ. 11**

ΕΛΛΑΔΑ

Η καραντίνα πλήττει και σούπερ μάρκετ

Κατά 70% λιγότερους πελάτες έχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετούν τα σούπερ μάρκετ μετά την απόφαση της κυβέρνησης να μειώσει τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό των ατόμων που βρίσκονται ταυτόχρονα σε ένα κατάστημα, αλλά και λόγω της απαγόρευσης κυκλοφορίας μετά τις 6 μ.μ. τα Σαββατοκύριακα. Δημιουργούνται ουρές αναμονής και εκνευρισμός. **Σελ. 16**

ΡΩΣΙΑ

Οι κενές θέσεις αυξάνουν τους μισθούς

Σημαντικές αυξήσεις μισθών προσφέρουν πολλές ρωσικές βιομηχανίες, καθώς δυσκολεύονται να βρουν εξειδικευμένο προσωπικό και παραμένουν με πολλές κενές θέσεις εργασίας. Το πρόβλημα πλήττει όλο το φάσμα της βιομηχανίας από τα ορυχεία χρυσού μέχρι τις κατασκευαστικές. Σχεδόν οι μισές κατασκευαστικές έχουν αυξήσει τις αποδοχές των υπαλλήλων τους. **Σελ. 12**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΣΥΡΡΙΚΝΩΣΗ 9,9% ΤΟΥ ΑΕΠ

Υφεση-ρεκόρ τριών αιώνων στη Βρετανία

Τη μεγαλύτερη ύφεση στην ιστορία των τελευταίων τριών αιώνων γνώρισε η Βρετανία το 2020, καθώς τα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεση της πανδημίας οδήγησαν σε συρρίκνωση του ΑΕΠ της κατά 9,9%. Αν εφαρμοστούν υπολογιστικά μοντέλα της Τράπεζας της Αγγλίας, τότε η Γηραιά Αλβιόνα έχει υποστεί τη χειρότερη οικονομική συρρίκνωση από το 1709. **Σελ. 8**

ΕΛΛΑΔΑ

Με την όπισθεν οι πωλήσεις ΙΧ

Με διψήφιο ποσοστό μείωσης στις πωλήσεις καινούργιων επιβατικών αυτοκινήτων ξεκίνησε η χρονιά, εξελίξη αναμενόμενη, δεδομένης της αβεβαιότητας που επικρατεί λόγω της πανδημίας. Την ίδια ώρα, αύξηση καταγράφεται στις πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων, με τα κίνητρα για την ηλεκτροκίνηση να συνεχίζουν να είναι αποτελεσματικά. **Σελ. 18**

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ

Αυξάνεται η τιμή του μαύρου χρυσού

Το πακέτο Μπάιντεν για τη στήριξη της αμερικανικής οικονομίας, που προοιωνίζεται αυξημένη ζήτηση πετρελαίου, η προοπτική ανάκαμψης που δημιουργούν οι εμβολιασμοί, η κακοκαιρία στις ΗΠΑ και η ένταση μεταξύ Υεμένης και Σαουδικής Αραβίας οδηγούν σε αύξηση την τιμή του πετρελαίου. **Σελ. 13**

5 1291296 000378

Στα ισόγεια και διώροφα είναι η θέα

Αλλαγές στο real estate

Νέα δεδομένα δημιουργούνται στην αγορά ακινήτων. Η περίοδος όπου οι highend αναπτύξεις ήταν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των ντιβέλοπερ, έχει παρέλθει. Οι σχεδιασμοί για υπό ανέγερση πύργους είτε μπαίνουν στο συρτάρι, είτε διαφοροποιούνται, υπάρχει αυξητική τάση στις αιτήσεις για μονοκατοικία και διπλοκατοικία ενώ η αγορά της Λευκωσίας η οποία υστερούσε σε προσέλκυση επενδυτών για ψηλά κτήρια, πλέον κερδίζει έδαφος έναντι των υπολοίπων. Η αύξηση των αιτήσεων για μονοκατοικίες και διπλοκατοικίες αποδίδεται και στη μείωση του χρόνου έγκρισης σε μόλις δέκα μέρες. Γνώστες της αγοράς αναφέρουν ότι η κατάσταση όπως διαμορφώνεται, θα μπορούσε να προσελκύσει το ενδιαφέρον επενδυτικών ταμείων στην αγορά ακινήτων, αφού μεγάλες αναπτύξεις θεωρητικά είναι διαθέσιμες σε χαμηλότερες τιμές. Αν δεν ανοίξουν τα αεροδρόμια δεν θα γνωρίζουμε πώς έχει αλλάξει το προϊόν στην αγορά ακινήτων, υπογραμμίζει ο Γιάννης Μισιρλής. **Σελ. 3**

Η ΕΚΤ βάζει φρένο σε νέα κρίση χρέους

Με την αγορά ομολόγων

Η Ευρωζώνη αντλεί μεγάλα οφέλη από το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, ύψους 1,85 τρισεκατομμύρια ευρώ, που υιοθέτησε η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα για να στηρίξει τις ευρωπαϊκές οικονομίες και να αποτρέψει μια κρίση χρέους. Το πρόγραμμα έχει ως αποτέλεσμα ένα αυξημένο ενδιαφέρον των επενδυτών που σπεύδουν να δανείσουν τις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας, συμπιέζοντας το κόστος δανεισμού τους σε πολύ χαμηλά επίπεδα. **Σελ. 12**

Η «Μήδεια» της μαγείας και των προβλημάτων

Με ένα εντυπωσιακό και παρατεταμένο πέρασμα από την Αττική η «Μήδεια» έκλειψε τις εντυπώσεις, καθώς αναμφίβολα η ισχυρή για τα δεδομένα της Αθήνας χιονόπτωση αναβάθμισε τη σημασία του συγκεκριμένου κύματος κακοκαιρίας. Προγραμματικά, το κύριο χαρακτηριστικό της «Μήδειας» ήταν η επίμονη χιονόπτωση στην Αττική, την οποία έντυσε στα λευκά, με ένα πάχος χιονιού που έφτανε και τα δεκάδες εκατοστά του μέτρου, ανάλογα με την περιοχή. Το χιόνι έχει δημιουργήσει μυριάδες προβλήματα. Ωστόσο, χάρισε και στιγμές ανεμελιάς εν μέσω πανδημίας. **Σελ. 14**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Είναι στο χέρι μας

Η μεγάλη διαφορά αυτής της κρίσης είναι ότι σε αντίθεση με το παρελθόν έχει επιλεγεί ως αντίδοτο η διόγκωση των κρατικών δαπανών μέσω νέων δανεισμών, έτσι ώστε να αποφευχθεί η λιτότητα, η οποία κατά έναν ειρωνικό τρόπο αποτέλεσε το βασικό φάρμακο αντιμετώπισης της κρίσης του 2008. Η διόγκωση των ισολογισμών των κεντρικών τραπεζών έφτασε σε επίπεδα πρωτοφανή και αυτό μπορεί να γίνει αντιληπτό μόλις καταλάβουμε ότι η αμερικανική FED διοχέτευσε στις αγορές τέτοια ποσά που ισοδυναμούν με τις «εκτυπώσεις» των τελευταίων τετρακοσίων ετών, όση δηλαδή και η ιστορία της. Η κατάσταση αξιολογείται από τις αμερικανικές τράπεζες τόσο σοβαρά ώστε να προβαίνουν σε έκδοση συμβουλευτικής σύστασης

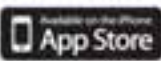
προς τους πελάτες τους ότι η αύξηση στις τιμές των εμπορευμάτων θα αποτελέσει το επόμενο σημαντικό θέμα στις αγορές. Τα μέτρα δημοσιονομικής στήριξης που εφαρμόζουν οι κυβερνήσεις σε συνδυασμό με την αύξηση των εμβολιασμών, δημιουργούν προσδοκίες για μια ισχυρή ανάκαμψη στην οικονομική δραστηριότητα και άνοδο των τιμών των πρώτων υλών. Η ανάκαμψη στις τιμές των εμπορευμάτων, σύμφωνα με την Goldman Sachs, θα είναι η αρχή μιας μεγάλης ανοδικής κίνησης. Το ράλι των τελευταίων μηνών, πέραν της αντίδρασης από τα πολύ χαμηλά επίπεδα που παρατηρήθηκαν στο απόγειο της αβεβαιότητας (δεύτερο τρίμηνο 2020), αποτελεί και προεξόφληση των αγορών ότι οι αποφάσεις των κυβερνήσεων και

των κεντρικών τραπεζών -να διοχετεύουν συνεχώς χρήμα- αργά ή γρήγορα θα πυλενώσουν τον πληθωρισμό. Προς αυτήν την κατεύθυνση κινούνται και οι συστάσεις των ειδικών ότι υπάρχει προοπτική δεκαετίας που ανοίγεται για όσους τοποθετηθούν νωρίς στις πρώτες ύλες που θα στηρίξουν την ανάκαμψη και τις τεράστιες επενδύσεις στις απαιτούμενες υποδομές. Ο μετασχηματισμός των οικονομιών έχει μόλις ξεκινήσει και σύμφωνα με όλες τις ενδείξεις θα περάσει μέσα από μια μεγάλη διαδικασία ενεργειακής μεταρρύθμισης. Την προσδοκία για άνοδο των τιμών στα εμπορεύματα έρχεται να ενισχύσει η πρόθεση της κυβέρνησης Μπάιντεν να προχωρήσει με ένα πακέτο οικονομικής τόνωσης ύψους 1,9 τρις. δολάρια! Η οριστική πρόωθηση

του πακέτου αναμένεται πως θα επιτρέψει στην αμερικανική FED να διαφοροποιήσει τη ρητορική ότι το φθηνό χρήμα θα μας συνοδεύει για πολλά χρόνια ακόμα. Σε μεγάλο βαθμό, τα ίδια περίπου αναφέρει και η ΕΚΤ για την πορεία των πραγμάτων στην ευρωζώνη. Το φούσκωμα, όμως, των τιμών των περιουσιακών στοιχείων -πέραν του ότι δεν μεταφράζεται σε ουσιαστική βοήθεια σε όσους έχουν πραγματικά ανάγκη- ωθεί τους επενδυτές στην ανάληψη μεγάλων ρίσκων προκειμένου να πετύχουν αποδόσεις σε ένα καθεστώς μηδενικών επιτοκίων. Προκύπτει λοιπόν ότι το φθηνό χρήμα, παρόλο που με κάθε ευκαιρία αρμόδια χείλη δηλώνουν ότι θα μας συνοδεύει για πολλά χρόνια ακόμα, να αποτελεί παρελθόν νωρίτερα από ότι

νομίζουμε οδηγώντας τις οικονομίες σε μια βίαιη προσαρμογή. Είναι συνεπώς αδύνατο να αξιοποιηθεί ο ωφέλιμος χρόνος και προς αυτή την κατεύθυνση η Ευρώπη μέσω του Next Gen EU προσφέρει στις περιφερειακές χώρες μια πραγματική μεταρρυθμιστική ευκαιρία. Για καλή μας τύχη η Κύπρος περιλαμβάνεται μεταξύ των χωρών που τα ποσά του ταμείου ανάκαμψης είναι πολύ σημαντικά (92%) για το ύψος των δημόσιων επενδύσεων που διαχρονικά απολαμβάνει. Οι πόροι είναι εκεί, και στο χέρι μας βρίσκεται η ευκαιρία να υλοποιήσουμε επενδύσεις μεταρρυθμιστικές που θα «ζυπνήσουν» το ιδιωτικό επενδυτικό ενδιαφέρον αυξάνοντας τον θετικό αντίκτυπο στη ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες.

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Πρόγραμμα Επιβράβευσης Καρτών

ΤΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

Γράφει ο **ΘΩΜΑΣ Ο ΜΠΕΜΠΑΣ**

Πίσω από το brand κρύβεται η DIXON'S.

Ο Κώτσιος και ο Κωτσόβολος

Επιτέλους να νιώσουμε και εμείς λίγο χειμώνα φώναξε ο μάγειράς μας ο Κώτσιος. Δικαιολογημένη η αγωνία του ειδικού για τον καιρό εκ Πάφου οριώμενου, μιας και με την καλοκαιρία που επικράτησε στην χώρα φέτος, οι αληθινοί λάτρες των περιπάτων στο βουνό ούτε κόκκινα μαντάρια βρήκαν ούτε και τα γνωστά αγρέλλια. Καταντήσαμε να αγοράζουμε σπαράγγια της φάρμας και μαντάρια από τον Κυριακίδη για να φτιάξουμε ένα χειμερινό τραπέζι. Λίγη τρούφα που βγήκε από το δάσος της Πάφου, την έφραγαν οι Ρώσοι μεγιότανες στους Καλόγηρους. Από την άλλη, και ενώ η περσινή χρονιά ήταν ζεστή και ξηρή, φαίνεται πως οι οιονοπαγαγωγοί μας έπταξαν καλό κρασί. Έχουν βέβαια να πουλήσουν και το ξυνιστέρι του 2019 που τους έμεινε στις δεξαμενές λόγω της απουσίας των τουριστών. Ίσως των μοναδικών ανθρώπων που αγαπούν το κυπριακό κρασί, και το δείχνουν.

Σας έλεγα τις προάλλες για την κάθοδο της «Κωτσόβολος» στην Κύπρο. Τελικά η εταιρεία με βάση την Ελλάδα ανοίγει δύο καταστήματα αλλά και κέντρο διανομής. Η Κωτσόβολος δεν είναι ελληνική εταιρεία, όπως θα νόμιζαν κάποιοι, όπως με ενημέρωσε η κυρία Ντίνα, η σύζυγος του πρώην μεγαλοτραπέζτη, η οποία γνωρίζει όλα τα της αγοράς. Η πάλαι ποτέ ελληνική Κωτσόβολος είναι εδώ και χρόνια ιδιοκτησίας της βρετανικής DIXON'S, άρα οι ντόπιοι ανταγωνιστές στα ηλεκτρικά και ηλεκτρονικά ήδη θα έχουν απέναντί τους ένα πανευρωπαϊκό μεγαθύριο.

Ένα άλλο περιφερειακό μεγαθύριο, είναι η AEGEAN, η οποία σύμφωνα με το γκόσσιπ από την Ράτκα, το θρυλικό εστιατόριο της Αθηνάικης μπουρζουαζίας, ετοιμάζεται να ενισχύσει την παρουσίας στην Κύπρο με περισσότερα δρομολόγια

με αυξημένη συνδεσιμότητα. «Καιρός ήταν», αναφώνησε η κυρία Ντίνα. «Σε λίγο θα αναγκαστούμε να ταξιδεύουμε με Ryan Air» αν συνεχιστεί ο αεροπορικός αποκλεισμός του νησιού από τις premium αεροπορικές εταιρείες, συνέχισε η κυρία Ντίνα.

Ψάχνουν οικοπέδα για ανάπτυξη στη Λευκωσία οι ντηβέλοπερ της Λεμεσού και της Πάφου. Στο τραπέζι είναι και το μεγάλο κομμάτι στη Λακατάμεια, πρώην ιδιοκτησίας Λάμπρου Χριστοφή και της Οικογένειας Χαραλαμπίδη. Ίσως το καλύτερο φιλέτο ενός των περικύρων της πόλης για μεγάλη οικιστική ανάπτυξη για το οποίο η τράπεζα που το διαχειρίζεται τηρεί σιγήν ιχθύος. Από την άλλη, σε μεγάλο ζήτημα αισθητικής τείνουν να εξελιχθούν στην Λεμεσό τα περιφραγμένα άδεια οικοπέδα τα οποία προορίζονταν για «χρυσούς πύργους». Για πόσο καιρό θα τα στοιχειώνουν οι φθαρμένες φωτογραφίες από τι μακέτες των εκατομμυρίων ευρώ; «Ίσως είναι καιρός να πάρουν αποφάσεις οι δήμοι να τις αποκαθλώσουν», μου είπε με διάχυτη την ευχαρίστηση ο εργνένς μεγαλοντηβέλοπερ από την Λευκωσία, που ήρθε να πάρει την καθημερινή του πίτα με πράσο και κασέρι.

Η αναβλητικότητα της Ελληνικής Τράπεζας να διορίσει νέον CEO είναι ύποπτη», δήλωσε ψιθυριστά ο πρώην μεγαλοτραπέζτης, ο άντρας της σοφής κυρίας Ντίνας. Κλείνοντας μου το μάτι, και σπρώχνοντας την, γεμάτη από σοφία χιλιάδων business lunch, κοιλίστα του προς την έξοδο του μαγαζιού. «Μπορεί και να παίζει και κανένα μεγάλο deal» έριξε στην κουβέντα την αφελή του παφίτικη ζαριά ο Κώτσιος, φέροντας το φαγητό από την κουζίνα. «Ουδέν μονιμότερο του προσωρινού», απάντησε, επαναλαμβάνοντας κάτι που έχω γράψει επανειλημμένα.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΘΝΑΣΑΓΟΡΑΣ**

Πόσο επικίνδυνη για τη δημοκρατία είναι η Εμιλυ Γιολίτη;

• **Να φύγει** κανείς ή να μείνει; Αλλιώς: Forbes ή Vogue;

ψει ευθύνες στους απλούς αστυνομικούς. Πρόκειται για συνήθη πρακτική της υπουργού η οποία φαίνεται να μην αντιλαμβάνεται τη σοβαρότητα και την υπευθυνότητα της θέσης της» και διερρωτώνται «Πότε άραγε ο κ. Νίκος Αναστασιάδης θα αντικαταστήσει την υπουργό και τον αρχηγό της Αστυνομίας;»

Οι επικρίσεις πάντως δεν προέρχονται μόνο από την αντιπολίτευση. Και κάποιοι στο Συναγερμό, ακόμα και ο ίδιος ο Φούλης, έχουν τοποθετηθεί δημόσια υποδεικνύοντας κομμάτι στην υπουργό ότι «τα πολιτικά πρόσωπα θα πρέπει να επιδεικνύουν περισσότερη ανεκτικότητα από οποιονδήποτε άλλο πολιτή απέναντι στην όποια κριτική».

Ίσως ποτέ δεν ακούστηκαν τόσες πολλές κατηγορίες μαζεμένες κατά υπουργού της Κυπριακής Δημοκρατίας σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Και σίγουρα το γεγονός ότι βρισκόμαστε σε μια άγρια προεκλογική περίοδο έχει τη σημασία του.

Είναι τελικά η Έμιλυ Γιολίτη μια άτυχη, η οποία διορίστηκε υπουργός στη λάθος χρονική στιγμή ίσως και στη λάθος κυβέρνηση από τον λάθος Πρόεδρο; Αποτελεί όντως προσωποποίηση της ανικανότητας και της αυταρχικότητας όπως οι βουλευτές του ΑΚΕΛ την χαρακτηρίζουν και είναι υπόδειγμα κατάχρησης εξουσίας και θεσμικού εκφοβισμού; Μήπως δεν θα έπρεπε ποτέ να ασχοληθεί με την πολιτική και να παραμείνει στα δικηγορικά και τις εντυπωσιακές της αναρτήσεις στο instagram; Μήπως η εντυπωσιακή στήριξη της οποίας έτυχε πρόσφατα από τον Αναστασιάδη με το «τελεία και παύλα» να την έχει εκθέσει περισσότερο αντί τελικά να την έχει βοηθήσει;

Μήπως η ομαδική επίθεση την οποία δέχεται από την ημέρα που διορίστηκε και που τώρα φαίνεται να έχει ιφθαίσει την κορύφωσή της, θα την δυναμώσει πολιτικά και θα την οδηγήσει σε αντεπίθεση ή θα την κάνει να αναπολήσει τις ανέμελες στιγμές και τις φωτογραφίες σε εξωτικά μέρη και στη σιγουριά του γραφείου και του σπιτιού της, όπου ενδεχομένως θα καταλήξει ρίχνοντας μαύρη πέτρα πίσω της;

Πάντως αρκετοί πολίτες θεωρούν άδικο την στοχευμένη επίθεση που της γίνεται. Διερωτώνται εάν μπορεί αυτή η γυναικα να είναι η αιτία όλων των κακών και ο υποκινήτης της αστυνομικής βίας κατά των διαδηλωτών. «Εάν παρατηρείται η παυση η αστυνομία θα τερματίσει την βία και θα γίνει πιο ανθρώπινη» είναι μια ερώτηση που υπέβαλε πολιτής στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο οποίος προφανώς την αντικρίζει με συμπάθεια λόγω ακρίβης της έντονης στοχοποίησης της.

ΚΟΙΝΙΣ: Αληθεύει ότι στον Λόφο έγινε έκτακτη σύσκεψη για τη βίαιη δράση της αστυνομίας και έχουν ληφθεί αποφάσεις με αυστηρές οδηγίες που πρέπει να δοθούν για την επόμενη πορεία διαμαρτυρίας «ας δαμέ» που έχει εξαγγελθεί για το ερχόμενο Σάββατο;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Νέα έκδοση του Κέντρου Ιεράς Μονής Κύκκου

Κυκλοφόρησε πρόσφατα από το Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου το βιβλίο του Κωστή Κοκκινόφτα «Κύπρος και 1821», που είναι αφιερωμένο στα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Αποτελείται από 824 σελίδες και περιλαμβάνει 23 αυτοτελείς εργασίες, που αναφέρονται στην πολυπλευρη συμβολή της Κύπρου στον Αγώνα των Ελλήνων για ελευθερία και οι οποίες διαχωρίζονται σε τέσσερις επιμέρους ενότητες.

Η πρώτη ενότητα αφορά στον βίο και το έργο των Μαρτύρων Αρχιερέων του 1821, δηλαδή των τεσσάρων, οι οποίοι εκτελέστηκαν στο νησί κατά τις σφαγές της 9ης Ιουλίου, Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Πάφου Χρυσάνθου, Κτίου Μελετίου και Κυρνείας Λαυρεντίου, καθώς και των δύο που μαρτύρησαν μακριά από την ιδιαίτερή τους πατρίδα, Νικομηδείας Αθανασίου Καρύδη και Δημητσάνης Φιλόθεου Χατζή.

Η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει εννέα εργασίες, που αφορούν στη συμμετοχή της Κύπρου στην Ελληνική Επανάσταση, με καθεμία να εξετάζει μία ξεχωριστή πτυχή της. Τέσσερις από τις εργασίες αυτές αναφέρονται στην πνευματική δραστηριότητα των Κυπρίων λογίων κατά τις παραμονές του Αγώνα, στη συμβολή τους στην ανάπτυξη του φιλελληνικού κινήματος, στην παρουσία εθελοντών από το νησί στις πολεμικές αναμετρήσεις, και στις σχέσεις της Κύπρου με την Ιερά Πύλη

Το βιβλίο του Κωστή Κοκκινόφτα «Κύπρος και 1821» είναι αφιερωμένο στα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 1821.

του Μεσολογγίου. Μία αφορά στον βίο του Κύπριου Νεομάρτυρα Μιχαήλ, ο οποίος αλλαξοπίστησε στη Σαμοθράκη, το 1821, για να σώσει τη ζωή του, αλλά βρήκε αργότερα το θάρος να επανέλθει στην πατρώα θρησκεία

Αποτελείται από 824 σελίδες και περιλαμβάνει 23 αυτοτελείς εργασίες, οι οποίες διαχωρίζονται σε τέσσερις επιμέρους ενότητες.

και να ομολογήσει πίστη στον Χριστό, ενέργεια που τον οδήγησε σε μαρτυρικό θάνατο.

Οι υπόλοιπες τέσσερις εργασίες αναφέρονται στη ζωή και τη δράση κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Επανάστασης των Κυπρίων Μητροπολιτών Δημητριάδου και Ζαγοράς Αθανασίου Κασσαβέτη, Μηθύμνης αργότερα Προύσης και μετέπειτα Νικηδείας Παναρέτου, Αγκύρας και στη συνέχεια Λοκρίδος Αγαθάγγελου Μυριανθούση, και Επιφανείας Ιωαννίκου.

Λαϊκές παραδόσεις για το 1821

Η τρίτη ενότητα αφορά πτυχές από τα όσα διαδραματίστηκαν στην Κύπρο την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης και περιλαμβάνει πέντε εργασίες.

Στην πρώτη από αυτές εξετάζονται τα όσα συνέβησαν τότε στο νησί με επίκεντρο την Ιερά Μονή Κύκκου, ενώ οι υπόλοιπες αφορούν στις σχέσεις του Αρχιεπισκόπου Κυπριανού με την

οικογένεια του προκατόχου του Αρχιεπισκόπου Χρυσάνθου και των ομωμόνων του Μητροπολιτών Κτίου και Πάφου, στην επίδραση που είχε ο Αγώνας για τη θεσμοθέτηση «κοινοβουλευτικού συστήματος» στην Κύπρο, το 1830, στα όσα αναφέρονται στην ιταλική εφημερίδα «Notizie del Giorno» μερικές εβδομάδες ύστερα από τις σφαγές του καλοκαιριού του 1821, καθώς και στη σύγκριση της πρώτης με τη δεύτερη έκδοση του εμβληματικού για την περίοδο αυτή βιβλίου του Γεώργιου Κηπίδη «Απομνημονεύματα των κατά το 1821 εν τη νήσω Κύπρω τραγικών σκηνών».

Τέλος, στην τέταρτη ενότητα περιλαμβάνονται τρεις εργασίες για ι-σάριθμες λαϊκές παραδόσεις για το 1821, που συνδέονται με την πρώτη με το χωριό Παλαϊκυθρο και τον τοπικό Τούρκο προύχοινα Χατζηταχίρ αγά, η δεύτερη με την κομωπολη της Λαπήθου και τον Ψαριανό πυρπολητή Κωνσταντίνo Κανάρη και η τρίτη με την κομωπολη του Καραβά και την εκτέλεση των προυκόντων της κατά τους πρώτους μήνες της έναρξης της Επανάστασης.

Τον τόμο συμπληρώνει παράρτημα με σχετικά έγγραφα, βιβλιογραφία, αρχαιακές πηγές και λεπτομερές ευρετήριο.

Κωστή Κοκκινόφτα, «Κύπρος και 1821», εκδ. Κέντρο Μελετών Ιεράς Μονής Κύκκου, Λευκωσία 2021, σελ. 824.

Διαδικτυακή συζήτηση με αφορμή την παγκόσμια Ημέρα για την Ελληνική Γλώσσα

Με μια διαδικτυακή συζήτηση για την ελληνική γλώσσα και τη σημασία της διατήρησής της στις κοινωνίες ομογενών θα τιμήσουν την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας το Πανεπιστήμιο Frederick και το Γραφείο Επιτρόπου Προεδρίας. Στη συζήτηση, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 18 Φεβρουαρίου στις 12:00 μεσημβρινή (ώρα Κύπρου), θα συμμετάσχουν επιφανείς γλωσσολόγοι και εκπρόσωποι οργανώσεων των αποδήμων. Ο Επίτροπος Προεδρίας, αρμόδιος για θέματα αποδήμων, Φώτης Φωτίου, θα ανοίξει την εκδήλωση με εισαγωγικά ομιλία. Στη συνέχεια θα απευθύνουν χαιρετισμό η διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, δρ Αθηνά Μιχαηλίδου, και ο σεβασμιότατος Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας, κ.κ. Μακάριος Γρινιέζακς.

Κύριοι ομιλητές θα είναι οι καθηγητές Γεώργιος Μπαμπινιώτης, καθηγητής Γλωσσολογίας, πρώην πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών και επίτιμος διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Frederick, Χρήστος Κλαίρης, καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου της Σορβόνης, και Αναστάσιος Τάμης, καθηγητής Κοινωνικής Γλωσσολογίας και ιστορικός της Ελληνικής Διασποράς στην Αυστραλία.

Ομογενειακοί παράγοντες θα μοιραστούν τις εμπειρίες τους από τη χρήση της ελληνικής γλώσσας στις κοινωνίες του απόδημου ελληνισμού. Συγκεκριμένα, σύντομες πα-

ρεμβάσεις στη συζήτηση θα κάνουν ο Λούκας Θεοδώρου, μέλος της Νεολαίας της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αποδήμων Κυπρίων (ΝΕΠΟΜΑΚ) Αυστραλίας, ο Χρίστος Καραολής, πρόεδρος της Εθνικής Κυπριακής Ομοσπονδίας του Ηνωμένου Βασιλείου, και ο Μιχάλης Έλληνας, διευθυντής των Ανεξάρτητων Ελληνικών Παροικιακών Σχολείων Manor Hill και Finchley στο Λονδίνο. Τη συζήτηση θα συντονίζει ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Frederick, Καθηγητής Γιώργος Δημοσθένους.

Η διαδικτυακή εκδήλωση θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 18 Φεβρουαρίου 2021 στις 12:00 μεσημβρινή (ώρα Κύπρου) και απευθύνεται στον απόδημο ελληνισμό αλλά και σε κάθε ενδιαφερόμενο/η. Για δηλώσεις συμμετοχής ακολουθήστε τον σύνδεσμο <https://bit.ly/3tKaοx9>.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτήτρια
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Αρχισυντάκτρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλγς: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτείε: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: **ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ** • Διευθυνση συντάξεως: **ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ** - **ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ**

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Γυρίζουν τώρα σελίδα στον τομέα ακινήτων

Ευνοείται η Λευκωσία με τις αιτήσεις για οικιστικές αναπτύξεις να φτάνουν σωρηδόν στην Πολεοδομία

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η περίοδος, όπου οι highend αναπτύξεις ήταν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των ντιβελόπτερ, έχει παρήλθει. Τούλάχιστον προσωρινά. Με αποκορύφωμα τον τερματισμό του προγράμματος πολιτογραφώσεων, το κλείσιμο του οποίου σηματοδότησε και το τέλος της εποχής όπου οι αθηνοί για αναπτύξεις πύργων έφταναν η μία μετά την άλλη στο τμήμα Πολεοδομίας. Ωστόσο, η κήρυξη είχε παρουσιαστεί προ πολλού. Όπως έγραψε και στο παρελθόν η «Κ» και σύμφωνα με το τμήμα Πολεοδομίας, τους τελευταίους δέκαδες μήνες παρατηρείται μείωση στις αιτήσεις για μεγάλες αναπτύξεις, καθώς πριν τερματιστεί το πρόγραμμα διαβατηρίων. Και μπορεί οι συζητήσεις να συνεχίζονται για το ποιο θα είναι το νέο πρόγραμμα που θα τονώσει

Αιτήσεις για μονοκατοικίες και διπλοκατοικίες έχουν αυξηθεί λόγω της μείωσης του χρόνου έγκρισης σε μόλις δέκα μέρες.

τον κλάδο αλλά και γενικότερα τις επενδύσεις στην Κύπρο, εντοπίστος τα δεδομένα αυτά την στιγμή έχουν ως εξής: Οι οχεδιασμοί για υπό ανέγερση πύργους είτε μπαινούν στο συρτάρι, είτε διαφοροποιούνται, υπάρχει αυξητική τάση στις αιτήσεις για μονοκατοικία και διπλοκατοικία ενώ η αγορά της Λευκωσίας η οποία υποτρούσει σε προσέλευση επενδυτών για ψηλά κτήρια, πλέον κερδίζει εδαφος έναντι των υπολοίπων.

Αλλάζουν πλάνα

Είναι γνωστό στην αγορά ακινήτων ότι κάποιες μεγάλες αναπτύξεις, είτε δεν θα προχωρήσουν, είτε το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσής τους έχει μεταταθεί για αργότερα, λόγω των εξελίξεων στο επενδυτικό πρόγραμμα. Για παράδειγμα υπάρχουν συγκεκριμένες περιπτώσεις εταιρειών που αποσάρτισαν να αναπροσαρμόσουν τα σχέδιά τους για μέρος της επένδυσής τους. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι οι πυργοί

Το μοντέλο της Λευκοκσίας ιστορικά δούλεψε καλύτερα αφού πέραν του 90% της ζήτησης είναι από Κύπριους αγοραστές και το υπόλοιπο προέρχεται από ξένους αγοραστές.

ΝΕΟ, σtep λeμeσo, μe τoυς δyo εκ τωv τεσσάρων πύργων να μιν βγαίνουν τελικά στην αγορά, αλλά η χρήση τους και το προφίλ τους θα αναθεωρηθεί βάσει των νέων αναγκών της αγοράς. Παράγοντες της αγοράς τονίζουν ότι είναι συνηθης πρακτική ο επανοπρογραμματισμός των σχεδιασμών, ώστε να ανταποκρίνονται καλύτερα στα νέα δεδομένα. Πέραν τούτου, υπάρχει και ο παράγοντας της πανδημίας, που έχει οδηγήσει σε εσωστρέφεια την αγορά ακινήτων. Αυτή την στιγμή οι αιτήσεις για νέες αναπτύξεις, είναι κυρίως οικιστικές.

Οικιστικές αναπτύξεις

Παρατηρείται έντονη δραστηριότητα σε κατοικίες και πολυκατοικίες, κατά κύριο λόγο στη Λευκωσία. Από την 1η Οκτωβρίου του 2020, χρονιά κατά την οποία εφαρμόστηκε το νέο πλαίσιο αδειοδότησης, καταγράφεται μεγάλη αύξηση στην υποβολή αιτήσεων για μονοκατοικίες και διπλοκα-

τοικίες. Βάσει αυτού του πλαισίου, εφόσον η αίτηση υποβληθεί ηλεκτρονικά, τότε η άδεια εκδίδεται εντός δέκα ημερών. Στην πλειοψηφία τους λοιπόν οι αναπτύξεις είναι είτε μικρές είτε μεσαίες κλίμακας, ενώ υπάρχει και ενδιαφέρον για πολυκατοικίες οι οποίες θα εξυπηρετούν στις ανάγκες στέγασης των φοιτητών, κυρίως στη Λευκωσία.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ

Καταγράφεται επίσης κάποια δραστηριότητα για φοιτητικές κατοικίες. Ωστόσο, μεγάλης κλίμακας φοιτητικές εστίες όπως είχαν γίνει τα προηγούμενα χρόνια είναι απομακρυσμένο να γίνουν. Γνωστές τις αγορές αναφέρουν ότι είναι πιο πιθανό να προχωρήσουν μικρότερες κλίμακας πολυκατοικίες για τις φοιτητικές ανάγκες. Το προϊόν των φοιτητικών εστιών γνώρισε την δόξα τα προηγούμενα χρόνια, λόγω των αυξημένων φοιτητικών ροών κυρίως στη Λευκωσία, ωστόσο η πανδημία άλλαξε

τα δεδομένα. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση συνεπεία των περιορισμών της πανδημίας, μείωσε τις ανάγκες στέγασης φοιτητών και ως εκ τούτου μειώθηκε η ζήτηση του συγκεκριμένου προϊόντος στην αγορά ακινήτων.

Πρώτη η Λευκωσία

Με βάση τα στοιχεία πωλήσεων ο Ιανουάριος δείχνει ξεκάθαρα ότι η Λευκωσία είχε αύξηση σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό σε πωλήσεις και συνολική αξία ακινήτων, ενώ οι άλλες πόλεις είχαν μείωση. Η Λευκωσία είχε τον Ιανουάριο 305 συνολικές συνολικής αξίας 44 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά όπου τον Ιανουάριο είχε 233 συνολικές συνολικής αξίας 37 εκατ. ευρώ. Το συμπέρασμα που μπορεί να εξαχθεί είναι ότι παρά την αρνητική εικόνα στον κλάδο, η Λευκωσία καταγράφει αύξηση 31% στον αριθμό συνλλαγών και αύξηση 19% στην συνολική αξία. Λιγότερο αρνητικά επηρε-

σημένια επαρχία ήταν η επαρχία Αμμοχώστου, που φαίνεται να σχετίζεται με την αγορά εξοχικών κατοικίας, κυρίως από Λευκωσιώτες. Σύμφωνα με τον Ανδρέα Ανδρέου CEO της Andreou Property Strategy Chartered surveyors οι παραλιακές πόλεις Λεμεσός, Πάφος και Λάρνακα είχαν μεγάλο μερίδιο της αγοράς των ξένων αγοραστών. Αυτή την στιγμή το μοντέλο της Λευκωσίας -πέραν του 90% της ζήτησης είναι από Κύπριους αγοραστές και το υπόλοιπο προέρχεται από ξένους αγοραστές- της δίνει προβάδισμα έναντι άλλων περιοχών. Στις δε παραλιακές πόλεις το ποσοστό των ξένων αγοραστών φτάνει μέχρι το 50%-60% της ζήτησης. Άρα είναι δεδομένο ότι όταν φύγει η ξένη ζήτηση, οι εγχώριοι αγοραστές δεν μπορούν να συγκρατήσουν την συνολική αξία των συναλλαγών που γίνονται. Αυτό καταδεικνύει ότι οι παραλιακές πόλεις είναι πιο επιρρεπείς σε επιβράδυνση της αγοράς, από την στιγμή που το πρόγραμμα έχει διακοπεί. Ως εκ τούτου η Λεμεσός είχε τον Ιανουάριο μείωση κατά 26,5% στις συναλλαγές και 16% στην συνολική αξία των συναλλαγών σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2020. Μεγαλύτερη μείωση, κατά 31% είχε η Λάρνακα στον αριθμό συναλλαγών (36,6% στην συνολική αξία), 29% η Αμμόκωστος (μολís 6,4 στην αξία των ακινήτων) και 31,6% η Πάφος (47,5% στην συνολική αξία των συναλλαγών).

Σπίτια άνω των 300 χιλ.

Μετά την κατάργηση του ΚΕΠΙ, στο επόμενο χρόνο το κλάδος έχει τεθεί το πρόγραμμα μόνιμης διαμονής. Το πρόγραμμα προνοεί πως κάποιος από 3η χώρα μπορεί να αιτηθεί έκδοση άδειας παραμονής είτε άδεια διαμονής ταχείας διαδικασίας στην περίπτωση αγοράς σπιτιού ή διαμερισμάτων στην Κύπρο άνω των 300 χιλιάδων ευρώ. Γνώστες της αγοράς εκκράδουν πάντως τους φόβους τους για την οικοδομική βιομηχανία και αναφέρουν ότι αν δεν βρεθούν άλλοι τρόποι επενδύσεων από ξένους, κάποια στιγμή η αγορά θα στεγνώσει. Οι ίδιες πηγές αναφέρουν ότι η κατάσταση όπως διαμορφώνεται στην αγορά ακινήτων, θα μπορούσε να προσεχίσει το ενδιαφέρον επενδυτικών ταμείων στην αγορά ακινήτων, αφού μεγάλες αναπτύξεις θεωρητικά είναι διαθέσιμες σε χαμηλότερες τιμές.

Νέες ευκαιρίες στη Λεμεσό

Νέες ευκαιρίες ανάπτυξης αναμένεται να δημιουργηθούν στην Λεμεσό το σχέδιο περιοχής κέντρου Λεμεσού, αφού εκτιμάται ότι ένας λόγος στασιμότητας στις νέες αναπτύξεις, είναι και η έλλειψη κατάλληλων τεμαχίων. Σύμφωνα με τον επικεφαλής του τμήματος Πολεοδομίας Κυριάκο Κούνδουρο, η αναθεώρηση του σχεδίου έχει ολοκληρωθεί από το πολεοδομικό συμβούλιο και προωθείται στο τμήμα Περιβαλλοντος για εξασφάλιση σχετικής περιβαλλοντικής γνωμοδότησης ώστε να γίνει δυνατή η δημοσίευσή του. Το σχέδιο περιλαμβάνει ειδικά κτίρια σε περιοχές που μπορούν να απορροφήσουν περισσότερη ανάπτυξη, μεταξύ αυτών η Λεμεσό και του λιμανιού που είναι μια περιοχά με μεγάλες δυναμικές ανάπτυξης. Μέσα στους επόμενους έξι μήνες αναμένεται να ολοκληρωθεί η περιβαλλοντική μελέτη και να δημοσιευτεί το σχέδιο, το οποίο εκτιμάται ότι θα δώσει κίνητρα για νέες αναπτύξεις στη Λεμεσό.

Από τα αεροδρόμια

Η μεγαλύτερη ανησυχία είναι ο κορωνοϊός, δηλαδή στην «Κ» ο Γιάννης Μισιρλής, αναληρωτής πρόεδρος του Παγκυπρίου Συνδέσμου επιχειρηματιών ανάπτυξης γης. Αν δεν ανόισουν τα αεροδρόμια δεν θα γνωρίζουμε πώς έχει αλλάξει το προϊόν στην αγορά ακινήτων, εισηγοίμηνε. Σημείωσε ότι αυτό που περιμένουν στον κλάδο είναι να ανοίξουν τα αεροδρόμια και εκτιμούν ότι σε μια τέτοια περίπτωση θα υπάρχει αυξημένη ζήτηση για αγορές ακινήτων από ξένους αγοραστές. Φυσικά σημείωσε ότι το πρόγραμμα των πολυγραφημάτων έχει επηρεάσει τον κλάδο. Επισήμανε δε ότι όσο μεγαλύτερο έθκεσε είναι τα εταιρεία στο πρόγραμμα, τόσο περισσότερο πρόβλημα θα αντιμετωπίσει, καθώς και ανάγκη για αναπροσαρμογή πλάνων και προϋπολνών.

[illegible]

Προς άνοιγμα της εστίασης στα μέσα Μαρτίου

Σπαζοκεφαλιά αποτελεί για το Υπουργείο Υγείας η περαιτέρω αποκλιμάκωση των μέτρων, με την κατάσταση να είναι ευμετάβλητη

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΛΥΤΡΑ**

Η βελτιωμένη επιδημιολογική εικόνα, που έχει σχηματιστεί τις τελευταίες δύο εβδομάδες, έχει επιτρέψει στο Υ-πουργείο Υγείας και στην Κυβέρνηση να προχωρήσουν με πολύ αργά βήματα στην αποκλιμάκωση των αυστηρών περιοριστικών μέτρων. Ο Κωνσταντίνος Ιωάννου, μάστα, ανακοίνωσε ότι μέχρι τις 28 Φεβρουαρίου και με σκοπό να διαφυλαχθεί το θετικό πρόσημο της προοπτικής που διαφαίνεται αναφορικά με την διατήρηση της βελτίωσης, δεν θα υπάρξουν περαιτέρω χαλαρώσεις στα περιοριστικά μέτρα. Η επιθυμία των ειδικών και των κυβερνώντων να διατηρηθεί η ευοίωνη επιδημιολογική πορεία της Κύπρου είναι εμφανής, αφού ο στόχος είναι εντός του επόμενου μήνα, μετά την λήξη του ισχύοντος διατάγματος, να προβούν σε περαιτέρω αποκλιμάκωση. Οι νέες χαλαρώσεις αναμένεται ότι θα αγγίξουν τομείς όπως η παιδεία, ο αθλητισμός και η εστίαση. Ωστόσο, στον κάθε ένα από τους πιο

Μετά την Τσικνοπέμπη και τα Καρναβάλια προορίζεται η επανδραστηριοποίηση των επιχειρήσεων της εστίασης, δηλαδή περί τα μέσα Μαρτίου, ενώ επιστρέφουν στα θρανία μαθητές και ξαναλειτουργούν χώροι άθλησης και εκγύμνασης.

πάνω τομείς θα πρέπει να ισχύουν υ-γειονομικά πρωτόκολλα, τα οποία θα πρέπει αυτά την φορά να τηρούνται και να επιτηρούνται.

Η πολυαναμενόμενη αποκλιμάκωση αναμένεται ότι θα γίνει εντός του Μαρτίου, ενώ σημεία αναφοράς για την κυβέρνηση θα αποτελέσουν η Τσικνοπέμπη και τα καρναβάλια. Σοβαρά υπόψη λαμβάνεται και η εμβολιαστική κάλυψη η οποία εκτιμάται ότι θα αυξηθεί μέχρι το τέλος Μαρτίου.

Επιστροφή μαθητών

Με την λήξη της ισχύος του παρόντος διατάγματος στις 28 Φεβρουαρίου, θα ξεκινήσει η αποκλιμάκωση, αρχής γενομένης, όπως όλα δείχνουν, από τα Λύκεια και τις Τεχνικές Σχολές. Σύμφωνα με έγκυρες πηγές από το Υπουργείο Υγείας, αναμένεται ότι από την Δευτέρα 1 Μαρτίου, θα επιστρέψουν στα θρανία τους, με φυσική παρουσία οι μαθητές της Α' και Β' τάξης, ενώ δεν αποκλείεται να ανάψει το πράσινο φως και για την επιστροφή των μαθητών των Γυμνασίων. Στην αναμονή βρίσκεται και το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο προσδοκά σε μια τέτοια απόφαση, καθώς από την πρώτη στιγμή θεωρούσε το περιβάλλον του σχολείου ασφαλές για τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς.

Ο Πρόδρομος Προδρόμου ανέφερε στην «Κ» ότι η επιστροφή των μαθητών θα εξαρτηθεί από τα επιδημιολογικά δεδομένα, δηλαδή, ότι στα λεκτικά τα οποία μελέτησε παρέχεται κάλυψη για διακοπή εργασιών εξαιτίας του κορωνοϊού. Αζίζει να σημειωθεί επίσης ότι η δικαστική απόφαση σε αυτή την πιλοτική υπόθεση είναι δεσμευτική για τις 8 ασφαλιστικές εταιρείες που αποτελούν το πάνελ των αντιδίκων. Παράλληλα η απόφαση δρa ως

το επιτρέπει η κατάσταση, περίπου 20 χιλιάδες μαθητές Γυμνασίων και 14 χιλιάδες μαθητές Λυκείων παγκύπρια, θα επιστρέψουν αρχές Μαρτίου.

Άνοιγμα της εστίασης

Ένας τομέας ο οποίος έχει πληγεί σε μεγάλο βαθμό, αυτόν τον ένα χρόνο της πανδημίας, είναι αυτός της εστίασης. Πολλές επιχειρήσεις έχουν ήδη χρεωκοπήσει, άλλες αδυνατούν να επαναλειτουργήσουν, ενώ όσες δύνανται λειτουργούν μόνο με την υπηρεσία κατ' οίκον διανομής φαγητού. Παρά τις έντονες διαμαρτυρίες που ξεσπασαν εκ νέου, σχετικά με το ότι δεν έχουν περιληφθεί στην πρώτη φάση της αποκλιμάκωσης, κυβέρνηση και Υπουργείο Υγείας κάνουν σκέψεις για την επαναλειτουργία των χώρων εστίασης τον επόμενο μήνα.

Ωστόσο, αναμένεται ότι αυτό δεν θα γίνει από την πρώτη ημέρα του Μάρτη, αλλά μετά τα μέσα του μήνα, όταν θα έχουν παρέλθει η Τσικνοπέμπη, η οποία είναι στις 4 Μαρτίου, και τα Καρναβάλια, η κορύφωση των οποίων είναι την 14η Μαρτίου. Συγκεκριμένα, ενδεικτική η-μερομηνία που έχει τεθεί στο τραπέζι είναι η 16η Μαρτίου. Βάσει των όσων ανέφεραν στην «Κ» οι ίδιες πηγές, γίνονται σκέψεις ακόμα και για επανδραστηριοποίηση συγκεκριμένων χώρων εστίασης την περίοδο των Καρναβαλιών, αλλά με αυστηρούς περιορισμούς. Όποιο από τα δύο σενάρια επικρατήσει, είναι αυτονόητο ότι θα διέπεται από υγειονομικά πρωτόκολλα. Οι θαμώνες, δηλαδή, θα πρέπει να είναι καθημνοι, ενώ δεν θα επιτρέπεται η διασκέδαση, και τούτο γιατί δεν θα είναι δυνατόν να τηρούν το μέτρο της κοινωνικής αποστασιοποίησης.

Οι αθλητικές δραστηριότητες

Βήμα προς τα εμπρός αναμένεται, επίσης, να γίνει μέσα στον Μάρτιο σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και επιχειρήσεις στον τομέα του αθλητισμού. Σύμφωνα με τις πληροφορίες, σε συναντήσεις που έγιναν ανάμεσα σε επιστήμονες και αρμόδιους φορείς το προηγούμενο διάστημα, τέθηκαν επί τάπητος και αξιολογήθηκαν πολλές εισηγήσεις, εκ των οποίων κάποιες φαίνεται ότι θα εισακουστούν.

Εντός Μαρτίου αναμένεται ότι θα ανακινωθεί η οριζόντια επανδραστηριοποίηση των κλειστών χώρων άθλησης και συγκεκριμένα τα κλειστά γήπεδα, οι κλειστές πισίνες και τα γυμναστήρια. Μάλιστα, οι ιθύνοντες της υγείας βρίσκονται σε επαφή και με την ΚΟΠ, για την ενδεχόμενη επιστροφή στα γήπεδα ποδοσφαίρου των ομάδων των μικρότερων κατηγοριών. Ειδικότερα, όσον αφορά στα ομαδικά αθλήματα, φαίνεται ότι θα επιτραπεί ξανά η προπόνηση τεσσάρων αθλητών με έναν προπονητή και στα κλειστά γυμναστήρια η ατομική εκγύμναση. Ωστόσο, αξίζει να αναφερθεί ότι θα καθοριστούν αυστηρά πρωτόκολλα τα οποία θα αφορούν στον αριθμό των ατόμων που θα επιτρέπεται να γυμνάζονται ανά τετραγωνικό μέτρο. Οπότε, σε κάποιες περιπτώσεις, οι παρευρισκόμενοι θα είναι συνολικά τέσσερις αντί πέντε ή περισσότεροι από πέντε, αναλόγως του εμβαδού του κάθε κλειστού χώρου. Τέλος, στην περίπτωση των γυμναστηρίων, ενδεχομένως να απαγορευθεί σε πρώτη φάση η χρήση των διαδρόμων και των ποδηλάτων εκγύμνασης.

Με αυστηρά πρωτόκολλα και περιορισμούς πρέπει να επαναλειτουργήσουν οι χώροι εστίασης, κάτι που δεν αποκλείεται να γίνει περί τα μέσα Μαρτίου. Ωστόσο, τα πάντα είναι υπό την αίρεση της επιδημιολογικής εικόνας μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου.

Λειτουργία με προϋποθέσεις για τα κέντρα αναψυχής

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Η 16η Μαρτίου είναι η ημερομηνία κατά την οποία έχουν εναποτεθεί όλες οι προσδοκίες για επαναλειτουργία των κέντρων εστίασης, ψυχαγωγίας και καφετεριών. Πρόκειται για μια ενδεικτική ημερομηνία η οποία τέθηκε σε πρόσφατη συζήτηση υπουργείου Οικονομικών, Υπουργείου Υγείας και των εμπλεκόμενων πλευρών. Το ερώτημα είναι το πώς θα λειτουργήσει η αγορά. Εισηγήσεις ακούστηκαν χωρίς να υπάρχουν τελικές αποφάσεις. Πηγές αναφέρουν στην «Κ» ότι συζητήθηκαν, μεταξύ άλλων, πέντε προτάσεις-ο περιορισμός στην ώρα λειτουργίας των επιχειρήσεων, το άνοιγμα επιχειρήσεων ανά κατηγορία, η λειτουργία μόνο σε εξωτερικούς χώρους, η μείωση της χωρητικότητας και ο περιορισμός στην πώληση αλκοόλ. Τι σημαίνει όμως περιορισμός στην πώληση αλκοόλ; Η σκέψη είναι η κατανάλωση αλκοόλ να συνοδεύεται απαραίτητα με κατανάλωση φαγητού, ώστε να μειωθούν οι πιθανότητες μια έξοδος να βγει εκτός ελέγχου. Τα κέντρα αναψυχής, από την πλευρά τους, δηλ μελετούν τις πιθανότητες για συνεργασίες για παράδειγμα μπαρ με χώρους που προσφέρουν φαγητό, είτε να προσφέρουν οι ίδιοι κάποια σνακ, ούτως ώστε κάτι τέτοιο να μπορεί να λειτουργήσει. Από

Αφού το rapid test επέτρεψε την επιστροφή εργαζομένων στους χώρους εργασίας, μπορεί να λειτουργήσει υπέρ της ασφαλούς επαναλειτουργίας και των χώρων εστίασης.

την πλευρά τους οι επιχειρηματίες κέντρων αναψυχής αναμένουν να τους σταλεί το πρωτόκολλο πριν αυτό λάβει την τελική του μορφή ώστε να ληφθούν υπόψη οι απόψεις τους επί του τελικού κειμένου. Σύμφωνα με τον γ.γ. του παγκύπριου συνδέσμου κέντρων αναψυχής, Φάνο Λεβέντη, αυτό που τονίζεται από την πλευρά τους, είναι αν στο νέο πρωτόκολλο υπάρχουν προϋποθέσεις που να καθιστούν την λειτουργία ενός κέντρου αναψυχής μη βιώσιμη, τότε θα πρέπει να συνεχίσουν να εφαρμόζονται τα σχέδια στήριξης του υπουργείου Εργασίας όσο και του υπουργείου Οικονομικών.

Διευρυμένο ωράριο

Οι ιδιοκτήτες κέντρων αναψυχής έ-θεσαν επιτακτικά το θέμα διευρυμένου

ωραρίου έναντι λειτουργίας μέχρι ενός ορίου, μέτρο που ίσχυε λίγο πριν την καθολική απαγόρευση της λειτουργίας τους. Το επιχείρημα τους είναι ότι ενώ θα υπάρχει αυξημένος αριθμός κόσμου που θα επισκεφθεί τα κέντρα αναψυχής, σε περίπτωση περιορισμού στο ωράριο, θα συγκεντρώνεται μαζικά και θα παρατηρείται συνωστισμός. Αρνητικοί ήταν οι επιχειρηματίες και στην σκέψη για ά-νοιγμα ανά κατηγορία, καθώς και για την λειτουργία αποκλειστικά σε περιορισμένο χώρο και την εξωτερική λειτουργία. Ο σκοπός είναι να λειτουργήσουμε με όσο το δυνατό λιγότερους περιορισμούς, χωρίς να μπαίνει σε κίνδυνο η δημόσια υγεία τόνισε ο κ. Λεβέντης, σημειώνοντας ότι εάν θα αρχίσουν να μπαίνουν υπέρμετρο περιορισμοί, τότε η επαναλειτουργία θα είναι δώρον άδωρον».

Ο ρόλος των rapid test

Κλειδί στην ασφαλή λειτουργία και την ομαλότητα στον τρόπο λειτουργίας των κέντρων αναψυχής θεωρείται το rapid test. Όχι ως προϋπόθεση για να επισκεφτεί κάποιος ένα εστιατόριο ή μια καφετέρια, αλλά από την στιγμή που ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού της χώρας υποβάλλεται σε rapid test κάθε εβδομάδα, αυτό διασφαλίζει σε μεγάλο βαθμό ότι όσοι κυκλοφορούν, έχουν αρνητικό test.

Εύθραυστη εικόνα

Μπορεί τα επιδημιολογικά δεδομένα στην Κύπρο να είναι σαφώς βελτιωμένα το τελευταίο διάστημα και να επιτρέπουν στην κυβέρνηση να προχωρήσει σε αποκλιμάκωση, αλλά στο Υπουργείο Υγείας έχουν τα μάτια δεκατέσσερα, εξαιτίας του ότι η κατάσταση είναι εξαιρετικά ευμετάβλητη. Τα βλήματα όλων είναι στραμμένα, αυτή την περίοδο, στην πόλη και επαρχία Λεμεσού, όπου ο δείκτης θετικότητας των ημερήσιων εξετάσεων για ανίχνευση του νέου κορωνοϊού κυμαίνεται σταθερά γύρω στο 0,5%, σε αντίθεση με τις υπόλοιπες επαρχίες, οι οποίες καταγράφουν πολύ πιο μικρά ποσοστά. Ωστόσο, μεγάλη προσοχή απαιτούν και όλες οι υπόλοιπες επαρχίες, αφού, όπως φάνηκε και στο παρελθόν, η εκάστοτε καλή επιδημιολογική εικόνα είναι εύθραυστη. Το ερώτημα που τίθεται, όμως, είναι αν η κυβέρνηση προτίθεται να λειτουργήσει όπως τους προηγούμενους μήνες, όταν είχε εφαρμόσει αυστηρότερα μέτρα στην επαρχία Λεμεσού. Τώρα πρέπει να ζυγιστούν πολύ πιο καλά τα δεδομένα, καθώς ενδεχόμενη ιδιαίτερη αντιμετώπιση των κατοίκων και των επιχειρηματιών θα ξεσηκώσει θύελλα αντιδράσεων. Από την άλλη πλευρά, αν η κατάσταση δεν δείξει σημάδια βελτίωσης μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου, ενδεχομένως να επηρεαστεί η στρατηγική αποκλιμάκωσης ευρύτερα, αφού, πλέον, ο στόχος του Υπουργείου Υγείας είναι να προχωρεί μόνο προς την βελτίωση της κατάστασης, χωρίς να κάνει πισωγυρίσματα ανοιγόκλεινοντας την λαβωμένη οικονομία.

Την ίδια ώρα, το προσωπικό των επιχειρήσεων θα προχωρεί σε ανάλογους ελέγχους, θα συνεχίσουν να λαμβάνονται μέτρα υγειονομικού χαρακτήρα εντός των επιχειρήσεων, αλλά θα πρέπει σιγά σιγά να επανέρχεται η ομαλότητα αναφέρουν οι ιδιοκτήτες κέντρων αναψυχής.

Προχωρούν με μέτρα

Ενώ τα αρμόδια υπουργεία και η επιδημιολογική ομάδα μελετά τον τρόπο επαναλειτουργίας των επιχειρήσεων εστίασης και ψυχαγωγίας, ο σύνδεσμος τους εξετάζει σειρά μέτρων τα οποία θα χρησιμοποιήσει ως μοχλό πίεσης για να αποφευχθεί νέα αναβολή. Σύμφωνα με ανακοίνωση που συνοδεύει, έχει αποφασιστεί η διεξαγωγή πορείας οχημάτων τόσο στην πρωτεύουσα αλλά και προς τις εισόδους των δύο αεροδρομίων. Γίνονται σκέψεις να κλείσουν τα delivery για 24 ώρες, ενώ ζητούν παράλληλα άνοιγμα των κέντρων αναψυχής με ταυτόχρονη άρση και του περιορισμού της ώρας κυκλοφορίας. Οι τρεις εισηγήσεις θα επανεξεταστούν σε παγκύπρια συνδιάσκεψη ώστε να συγκεκριμενοποιηθούν τα μέτρα και οι ημερομηνίες κατά τις οποίες θα πραγματοποιηθούν. Το κλίμα που επικρατεί στις τάξεις των επιχειρηματιών του κλάδου δείχνει ότι τα μέτρα θα υιοθετηθούν.

Ασφαλιστήρια διακοπής εργασιών και Covid19

Στις 15 Ιανουαρίου 2021 το Ανώτατο Δικαστήριο της Αγγλίας εξέδωσε την πολυαναμενόμενη απόφαση στην υπόθεση FCA v Arch and Others. Παρέχεται εδώ η τελική και αναγκαία διασαφήνιση ορισμένων ασφαλιστηρίων διακοπής εργασιών (Business Interruption), προσφέροντας με αυτόν τον τρόπο ένα σημαντικό βαθμό σιγουριάς σε επιχειρήσεις που έχουν υποστεί τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας.

Η απόφαση είναι το αποτέλεσμα πρωτοβουλίας της Αγγλικής Αρχής Χρηματοπιστωτικής Δεοντολογίας(FCA) που ζήτησε, τον Ιούνιο του 2020, την συμβολή του πρωτόδικου Δικαστηρίου στην ερμηνεία συγκεκριμένων ασφαλιστηρίων διακοπής εργασιών. Η πρωτόδικη απόφαση εφειβλήθηκε και λόγω της εξαιρετικότητας των περιστάσεων έγινε απευθείας παραπομπή στο Ανώτατο Δικαστήριο. Το Ανώτατο Δικαστήριο παρόλο που δεν ακολούθησε πλήρως το σκεπτικό του πρωτόδικου Δικαστηρίου, κατέληξε στο ίδιο συμπέρασμα, δηλαδή, ότι στα λεκτικά τα οποία μελέτησε παρέχεται κάλυψη για διακοπή εργασιών εξαιτίας του κορωνοϊού. Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι η δικαστική απόφαση σε αυτή την πιλοτική υπόθεση είναι δεσμευτική για τις 8 ασφαλιστικές εταιρείες που αποτελούν το πάνελ των αντιδίκων. Παράλληλα η απόφαση δρa ως

αξιόπιστο καθοδηγητικό εργαλείο για την ασφαλιστική βιομηχανία γενικότερα.

Τα ασφαλιστήρια διακοπής εργασιών ενεργοποιούνται συνήθως από υλική ζημιά ή καταστροφή στο ασφαλισμένο υποστατικό. Ανταποκρίνονται στην απώλεια μικτού κέρδους και την πληρωμή πρόσθετων εξόδων, είτε λόγω πλήρους αναστολής εργασιών είτε λόγω παρεμβάσεων στην ομαλή διεξαγωγή εργασιών της επιχείρησης. Το Ανώτατο Δικαστήριο, στην σχετική υπόθεση ασκολήθηκε με συγκεκριμένα ασφαλιστήρια που παρέχουν κάλυψη για διακοπή εργασιών ένεκα μη υλικής ζημιάς. Η συγκεκριμένη κάλυψη προσφέρεται είτε στο κύριο μέρος της ασφαλιστικής συμφωνίας ήταν επέκταση του ασφαλιστηρίου, δηλαδή ως επιπρόσθετη κάλυψη. Νοείται πάντοτε ότι η ανταπόκριση οποιοδήποτε ασφαλιστηρίου εξαρτάται από τους συγκεκριμένους όρους που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ ασφαλιστικής εταιρείας και ασφαλισμένου, καθώς επίσης και από τις ιδιόζουσες περιστάσεις που περιβάλλουν την κάθε περίπτωση.

Τα είδη λεκτικών που μελέτησε το δικαστήριο μπορούν να χωριστούν σε τρεις βασικές κατηγορίες: 1 «Γνωστοποίηση Ασθένειας», 2 «Παραμπόδιση Πρόσβασης /Αδυναμία χρήσης Χωρίς Ζημιά» και 3 «Υβριδικές (σύνθετες) καλύψεις».

Η πρώτη κατηγορία «Γνωστοποίησης

Ασθένειας» (Notifiable Disease) αφορά γε-νικότερα κάλυψη διακοπής εργασιών στο ασφαλισμένο υποστατικό λόγω εκδήλωσης «γνωστοποιήσιμης ασθένειας», ή, εντός προκαθορισμένης ακτίνας από τις εγκαταστάσεις του εν λόγω υποστατικού π.χ. 1 μιλίου, 25 μιλίων κτλ. Η Covid 19 κηρύχθηκε ως γνωστοποιήσιμη ασθένεια στις 5 Μαρτίου 2020 στην Αγγλία (στην Κύπρο κηρύχθηκε ως επικίνδυνη μολυσματική ασθένεια με το Διάταγμα ΚΔΠ 74/2020 στις 21 Φεβρουαρίου 2020). Η δεύτερη κατηγορία αφορά συγκεκριμένα λεκτικά όπου προσφέρειτα κάλυψη από «Παραμπόδιση Πρόσβασης / Αδυναμία χρήσης Χωρίς Ζημιά» (Prevention of access/ Inability to use Cover). Τα συστατικά στοιχεία της κάλυψης απαρτίζονται κυρίως, από την παρεμπόδιση/απαγόρευση πρόσβασης στα υποστατικά της επιχείρησης και την διακοπή ή απώλεια εργασιών που προκύπτει.

Πρόσβαση στα υποστατικά περιορίζεται κατόπιν έκδοσης οδηγίων και επιβολής μέτρων από αρμόδιες αρχές. Αρμόδιες Αρχές είναι κατά κανόνα συγκεκριμένοι θεσμικοί φορείς (π.χ. Υπουργείο Υγείας, Αστυνομία κ.ά.) των οποίων οι οδηγίες έχουν νομική ισχύ. Για σκοπούς ενεργοποίησης της κάλυψης, το Ανώτατο εξέ-φρασε την άποψη ότι η παρεμπόδιση, θα μπορούσε να επέλθει και από οδηγίες ε-

Τα ασφαλιστήρια διακοπής εργασιών ενεργοποιούνται συνήθως από υλική ζημιά ή καταστροφή στο ασφαλισμένο υποστατικό. Ανταποκρίνονται στην απώλεια μικτού κέρδους και την πληρωμή πρόσθετων εξόδων.

πιτακτικές φύσεως. Δόθηκε ως παράδειγμα το διάγγελμα, της 20ης Μαρτίου 2020, του πρωθυπουργού Μπόρις Τζόνσον. Το περιεχόμενο του διαγγέλματος και το αξίωμα του κ. Τζόνσον, καθιστούσαν οποιαδήποτε οδηγία επιτακτική διότι εύλογα θα ανέμενε κανείς ότι οι πολίτες θα εκλάμβαναν πως έκρηζε άμεσες υπακοής και συμμόρφωσης, παρά την απουσία της νομικής ισχύος από τις οδηγίες που δόθηκαν. Το Δικαστήριο όμως απέφυγε τον σχολιασμό σχετικά με την κάθε ανακοίνωση π ή το κάθε διάγγελμα. Αυτές οι απόψεις του δικαστηρίου είναι σημαντικές γιατί προσφέρουν εύφορο έδαφος για την πιθανή διεύρυνση της περιόδου που χρησιμοποιείται για σκοπούς ποσοτικοποίησης

της διακοπής εργασιών. Το Ανώτατο Δικαστήριο έκρινε επίσης ότι για να ισχύει η παρεμπόδιση δεν χρειάζεται να υπάρχει ολοκληρωτική παύση ή απώλεια εργασιών. Το ασφαλιστήριο μπορεί να ανταποκρι-νεται και σε περιπτώσεις όπου ο ασφαλι-σμένος αδυνατεί να χρησιμοποιήσει τις εγκαταστάσεις για ένα διακριτό μέρος (discretepart) των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της επιχείρησης του ή, ακόμη και εκεί όπου ο ασφαλισμένος αδυνατεί να χρησιμοποιήσει ένα διακριτό μέρος των εγκαταστάσεων για τις επαγγελματικές δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης. Παραβιγμένος χάριν, ένα εστιατόριο που κατόπιν διατάγματος έχει κλείσει για το κοινό αλλά εξακολουθεί να παρέχει υπηρεσίες διανομής φαγητού κατ' οίκον ή και παραλαβής από το κατάστημα. Βάση της απόφασης, ο εστιατορας σε τέτοια περίπτωση, δύναται να απαιτήσει αποζημίωση για την μείωση εργασιών που προέρχεται από το μέρος του εστιατορίου που παραμένει κλειστό.

Οι «Υβριδικές (σύνθετες) καλύψεις» (hybridcovers), όπως καταδεικνύεται από το όνομά τους, συνδυάζουν χαρακτηρι-στικά και από τις δύο προαναφερθείσες κατηγορίες επεκτάσεων, δηλαδή, «Γνωστοποίηση Ασθένειας» και «Παραμπόδιση Πρόσβασης»/«Αδυναμία χρήσης». Όμως, πρέπει να πληρούνται όλα τα συστατικά

στοιχεία προτού ανταποκριθεί το ασφα-λιστήριο. Σημαντικό και συνάμα θετικό στοιχείο για τους ασφαλισμένους είναι ότι το Ανώτατο Δικαστήριο αντιτάχθηκε στην παλαιότερη απόφαση Orient Express Hotels v Generali χαρακτηρίζοντας την ως εσφαλμένα προηγούμενη. Στην υπό-θεση αυτή η ασφαλιστική εταιρεία απέρρι-ψε την απαίτηση του ξενοδοχείου για αποζημίωση απώλειας κερδών προβάλ-λοντας το επιχείρημα «ζημιά στην ευρύ-τερη περιοχή», δηλαδή, ότι ακόμη και αν η επιχείρηση ήταν σε κατάσταση να συ-νεχίσει τη λειτουργία της, ούτως ή άλλως δεν θα είχε πελάτες λόγω των καταστρο-φών που προκλήθηκαν από τους τυφώ-νες Ρίτα και Κατρίνα στην περιοχή γενικότερα. Η υποθέτηση αυτή του δικαστηρίου φαί-νεται να αποτρέπει τη χρήση του πιο πάνω επιχειρήματος προς απόρριψη απαίτησης ασφαλισμένου σε σενάριο Covid.

Εν κατακλείδι, η απόφαση αυτή κατο-χυρώνει σε μεγάλο βαθμό την θέση των ασφαλισμένων. Καλό θα ήταν οι ασφαλι-σμένοι να αναλογιστούν τις ιδιόζουσες τους περιστάσεις και να δουν πώς επιπ-ρεάζονται από αυτή την απόφαση. Επίσης, θα ήταν ωόφρον και χρήσιμο να εξετάσουν τα υφιστάμενά τους λεκτικά για τις καλύ-ψεις που έχουν αγοράσει.

Ο κ. Αργύριος Χατζήβουσιου είναι οικονομολόγος.

Σε προεκλογικό άμυνας ο ΔΗΣΥ

Η περίπτωση Γιολίτη, σε συνδυασμό με τα χρυσά διαβατήρια, έχουν φέρει το κυβερνών κόμμα σε αμηχανία

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Οι φωτογραφίες που κάνουν τον γύρο του διαδικτύου από την πορεία του Σαββάτου, με τους τραυματισμούς διαδηλωτών από αστυνομικούς, τον αριθμό των αστυνομικών αλλά και το περιβόητο όχημα Αίαντας με το υδροβόλο, προκάλεσαν αναστάτωση στο κυβερνών κόμμα. Όχι μόνο γιατί τα στελέχη και οι υποψήφιοι βουλευτές καλούνταν από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να πάρουν θέση για τα όσα έλαβαν χώρα, αλλά και γιατί οι πλείστοι αντιλαμβάνονταν πως το κεφάλαιο Έμιλυ Γιολίτη δεν πρόκειται να κλείσει τόσο εύκολα. Βεβαίως, η κα Γιολίτη δεν αποτελεί το μοναδικό ζήτημα για το οποίο καλείται να δώσει απαντήσεις ο ΔΗΣΥ. Είναι αυτή τη στιγμή ωστόσο η καυτή πατάτα που συνδέεται με μία σειρά άλλων ατυχών χειρισμών. Στο κυβερνών

Στο κυβερνών κόμμα, αντιλαμβάνονται πως η φθορά της κυβέρνησης έχει αποτύπωμα στο κόμμα, ίσως και στα ποσοστά του Μάη.

κόμμα αντιλαμβάνονται πως η φθορά της κυβέρνησης σε μία σειρά ζητημάτων και ατυχών κυβερνητικών χειρισμών επηρεάζει το ίδιο το κόμμα με τις ανησυχίες να αυξάνονται για το πώς αυτό θα αποτυπωθεί στις εκλογές του Μάη.

Το αφήγημα που φθίνει

Μέχρι και τις εκλογές του 2018, ο Δημοκρατικός Συναγερμός αξιοποιούσε πλήρως στον προεκλογικό τις κυβερνητικές πολιτικές. Αποτελούσε εν πολλοίς η κυβέρνηση το δυνατό χαρτί του κόμματος. Καθόλου τυχαίο ότι σε άλλους προεκλογικούς, οι υπουργοί βρίσκονταν στην πρώτη γραμμή παράταξης για να ενισχύσουν το κόμμα. Καθόλου τυχαίο βεβαίως και το γεγονός ότι στο αφήγημά τους έδιναν όλα τα στελέχη έμφαση στο ότι η κυβέρνηση Αναστασιάδη έσωσε την οικονομία, παραθέτοντας το μανιχαϊστικό δίλημμα «ά-

Η υπουργός Δικαιοσύνης δεν έχει κερδίσει ακόμα την εμπιστοσύνη των συναγερμικών στελεχών. Ενδεικτικό ότι όλοι κρατούν αποστάσεις ασφαλείας από τα όσα συμβαίνουν.

σπρου-μαύρου» στο ενδεχόμενο ενίσχυσης των ποσοστών του ΑΚΕΛ. Έδιναν ιδιαίτερη έμφαση στον εκσυγχρονισμό του κράτους με τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις όπως έλεγαν, αυτή του ΕΕΕ και σίγουρα του Γενικού Συστήματος Υγείας. Όλα αυτά τα επιτεύγματα, ανήκουν στην πρώτη διακυβέρνηση και η επαναφορά τους όχι μόνο φθίνει αλλά προκαλεί, όπως όλα δείχνουν, αντίθετα αποτελέσματα. Από το καλοκαίρι και μετά, το κυβερνών κόμμα βρίσκεται σε στάση άμυνας, δεδομένου ότι τότε άρχισαν να βγαίνουν οι νέες αποκαλύψεις του Al Jazeera

για τα χρυσά διαβατήρια, με αποκορύφωμα το περιβόητο βίντεο τον περασμένο Οκτώβριο. Πέραν όμως της υπόθεσης των χρυσών διαβατηρίων όπου όλα τα στελέχη του ΔΗΣΥ φρόντισαν να τηρήσουν αποστάσεις από τους κυβερνητικούς χειρισμούς, το ίδιο συμβαίνει και για την περίπτωση Γιολίτη.

Περί αυταρχισμού

Στην Πινδόρου είδαν με δυσφορία εδώ και καιρό την κίνηση της Έμιλυσ Γιολίτη να καταγγείλει στην αστυνομία τον περι-

βόητο σατιρικό λογαριασμό με το όνομά της και τις προεκτάσεις αυτής της καταγγελίας, καθώς το μήνυμα που έστειλε ήταν ότι η υπουργός Δικαιοσύνης δεν ανέχεται την κριτική, σε σημείο που να κατηγορείται πλέον ανοικτά για κατάχρηση εξουσίας. Όλο αυτό ενίσχυε άλλωστε την εικόνα που είχε σχηματιστεί προς τα έξω περί αυταρχικής κυβέρνησης. Τα περί αυταρχισμού ήταν μία καταγγελία που βάρανε –αδίκως ή δικαίως– την κυβέρνηση που τα διατάγματα αλλά και τον τρόπο που πολιτευόταν κυρίως ο υπουργός Εσωτερικών

Νίκος Νουρής κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Αίμιμη η συνέντευξή του κατά τη διάρκεια των μέτρων κατά της πανδημίας, όταν ρωτήθηκε κατά πόσο η αστυνομία θα έμπαινε μέσα στα σπίτια για έλεγχο έλεγε με βεβαιότητα «ναι» και όταν καλείτο να σχολιάσει πόσο συνταγματικό είναι απαντούσε πως «θα δείξει». Η διαμαρτυρία του Σαββάτου και η υπέρμετρη βία που ασκήθηκε από την αστυνομία, σε αντίθεση με άλλες, έβαλε νερό στον μύλο που θέλει την κυβέρνηση να ρέπει προς τον αυταρχισμό.

Το μήνυμα Αβέρωφ

Στον Δημοκρατικό Συναγερμό πάντως προσπάθησαν εδώ και καιρό να στείλουν μήνυμα στην υπουργό για το πώς έπρεπε να διαχειριστεί την κατάσταση και να αναδιπλωθεί με μία απολογία. Σε συνέντευξή του στο κρατικό κανάλι, ο Αβέρωφ Νεοφύτου ανέφερε με νόημα πως δεν λύνονται έτσι αυτά και πως οι πολιτικοί πρέπει να δείχνουν ανεκτικότητα στη σάτιρα. Δικαιολόγησε μάλιστα την κα Γιολίτη ότι είναι νέα στον πολιτικό στίβο και της έδωσε τον χρόνο όπως λέγεται από κομματικά στελέχη, να αναθεωρήσει και να απολογηθεί. Μήνυμα το οποίο προφανώς και δεν ελήφθη. Αποστάσεις πάντως από την κα Γιολίτη, φρόντισαν να τηρήσουν όλα τα συναγερμικά στελέχη όλο αυτό το διάστημα. Η «Κ» είχε αναφέρει σε ρεπορτάζ της όταν ξεκίνησε η υπόθεση με το parody account, ότι η κα Γιολίτη δεν κέρδισε ακόμη την εμπιστοσύνη των συναγερμικών στελεχών για μία σειρά ζητημάτων. Ενδεικτικό, άλλωστε, πως στην επιτροπή ανθρωπίνων δικαιωμάτων όταν οι βουλευτές του ΑΚΕΛ επέκριναν σφόδρα την κα Γιολίτη για τους χειρισμούς της, δεν υπήρξε η όποια δυναμική αντίδραση από τους βουλευτές του ΔΗΣΥ, όπως συμβαίνει σε άλλες περιπτώσεις. Κανένας δεν είναι διατεθειμένος να υποστηρίξει τους κυβερνητικούς χειρισμούς ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά την εν λόγω διαμαρτυρία, όχι μόνο γιατί διαφωνούν με όσα συμβαίνουν αλλά και γιατί αντιλαμβάνονται πως αυτό μόνο κόστος μπορεί να προκαλέσει στον προεκλογικό. Ενδεικτική και η ανακοίνωση του Αβέρωφ Νεοφύτου την επόμενη μέρα. Το πώς θα προχωρήσει το κόμμα στον προεκλογικό, πάντως, είναι ένα ζήτημα ανοικτό, με στελέχη να επαναλαμβάνουν πως μόνο η ανακίνηση του Κυπριακού μπορεί να βοηθήσει την κατάσταση

Στο κινεζικό εμβόλιο στηρίζονται τα Κατεχόμενα

Εμβολιάστηκαν ήδη 80.000 Τουρκοκύπριοι – Παρατείνεται έως το τέλος Φεβρουαρίου το lockdown

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Το νέο κύμα της πανδημίας του κορωνοϊού εξακολουθεί να πλήττει ολόκληρη την τουρκοκυπριακή κοινότητα. Τα Κατεχόμενα παραμένουν «κλειστά» για δεύτερη συνεχόμενη εβδομάδα, στα πλαίσια του μέτρου της απαγόρευσης κυκλοφορίας που επέβαλε η «κυβέρνηση» του Ερσάν Σανέρ. Οι Τ/κ ειδικοί ευελπιστούν ότι το ολικό κλείσιμο θα οδηγήσει σταδιακά, κατά τις επόμενες ημέρες, σε σημαντική μείωση των νέων κρουσμάτων του κορωνοϊού.

Στην τουρκοκυπριακή κοινότητα η προσοχή στρέφεται σε δυο ζητήματα. Πρώτον, η τ/κ ηγεσία επιφέρει να αντιμετωπίσει την επιδείνωση που επέβαλε η «κυβέρνηση» του Ερσάν Σανέρ. Οι Τ/κ ειδικοί ευελπιστούν ότι το ολικό κλείσιμο θα οδηγήσει σταδιακά, κατά τις επόμενες ημέρες, σε σημαντική μείωση των νέων κρουσμάτων του κορωνοϊού.

Το «Υπουργείο Υγείας» ευελπιστεί ότι το μέτρο του ολικού κλεισίματος θα έχει θετικά αποτελέσματα και αυτό θα διαφανεί κατά τις επόμενες ημέρες.

μονες εκφράζουν αμφιβολίες και προβληματισμούς για την αποτελεσματικότητα του εμβολίου «Sinovac».

Δεύτερον, η συνέχιση της πανδημίας έχει ως αποτέλεσμα την ραγδαία επιδείνωση της συνολικής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης στην δεύτερη μεγαλύτερη κοινότητα της Κύπρου.

Το κλείσιμο του ιδιωτικού τομέα αφήνει χιλιάδες νοικοκυριά δίχως εισόδημα και σε πολύ δύσκολη θέση ως προς την εξασφάλιση των βασικών ειδών πρώτης ανάγκης. Η «κυβέρνηση» Σανέρ, για την αντιμετώπιση της μεγάλης ανθρωπιστικής κρίσης, στήριζε τις ελπίδες της στην γρήγορη μείωση του αριθμού των κρουσμάτων και στην έναρξη της νέας τουριστικής σεζόν.

Η τελευταία εικόνα

Στα Κατεχόμενα παρα η μείωση του αριθμού των κρουσμάτων που παρατηρείται τα τελευταία εβδομά-

τάρωρα η συνολική εικόνα της πανδημίας εξακολουθεί να αποτελεί πηγή προβληματισμού και ανησυχίας για τους ειδικούς, ιδιαίτερα για τη Λευκωσία και την Κερύνεια.

Σύμφωνα με τους Τ/κ ειδικούς ο βαθμός μεταδοτικότητας του κορωνοϊού παραμένει υψηλός σε Λευκωσία και Κερύνεια. Επίσης, τους προβληματίζει το γεγονός ότι αρκετοί Τ/κ εξακολουθούν να μην λαμβάνουν υποψη τους τα βασικά μέτρα προστασίας.

Εξαιτίας αυτών των προβλημάτων, το τ/κ σύστημα υγείας δέχεται νέες πιέσεις. Την Τρίτη, ο αριθμός των ασθενών στις μονάδες εντατικής θεραπείας (ΜΕΘ) ήταν 11. Την ίδια στιγμή, τα τ/κ μέσα ενημέρωσης έκαναν λόγο για συνωστισμό κόσμου σε μεγάλες υπεραγορές που παραμένουν ανοικτές για να καλύψουν τις βασικές ανάγκες τους οι Τ/κ.

Το «Υπουργείο Υγείας» ευελπιστεί ότι το μέτρο του ολικού κλεισίματος θα έχει θετικά αποτελέσματα και αυτό θα διαφανεί κατά τις επόμενες ημέρες. Το συγκεκριμένο μέτρο, πριν από λίγες ώρες, πήρε παράταση για τις 22 Φεβρουαρίου. Ο Υπουργός Υγείας», Αλί Πιλιλί, θεωρεί ότι μέχρι τη τέλη του Φλεβάρη η συνολική κατάσταση στα Κατεχόμενα θα τεθεί εκ νέου υπό έλεγχο.

Το κινεζικό εμβόλιο

Εκτός από το μέτρο του ολικού κλεισίματος, η «κυβέρνηση» έχει στραμμένη την προσοχή της σε ένα άλλο εργαλείο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης του κορωνοϊού.

Ο «Πρωθυπουργός» και «υπουργοί» του ευελπιστούν ότι τα χιλιάδες κινεζικής προέλευσης εμβόλια που φτάνουν στα Κατεχόμενα από την Τουρκία, θα αρχίσουν να φέρνουν θετικό αποτέλεσμα κατά την επόμενη περίοδο, στις απαρχές της νέας τουριστικής σεζόν.

Ως γνωστόν, η τ/κ πλευρά, εκτός από τα δυτικές προέλευσης εμβόλια που λαμβάνει από την ΕΕ δια μέσου των ελεύθερων περιοχών, προμηθεύεται από την Τουρκία το εμβόλιο «Sinovac», το οποίο είναι κινεζικής προέλευσης.

Για το συγκεκριμένο εμβόλιο, τόσο οι Τούρκοι ιατροί όσο και οι Τ/κ ειδικοί εκφράζουν σοβαρές αμφιβολίες και προβληματισμούς. Κατά την άποψη

Παρά την επιφυλακτικότητα της επιστημονικής κοινότητας, η τ/κ ηγεσία επιμένει στην σημασία του «Sinovac».

τους, η αποδοτικότητα του κινεζικού εμβολίου δεν έχει αποδειχθεί και καταγραφεί σε διεθνώς αναγνωρισμένα επιστημονικά περιοδικά. Επίσης, την παρούσα στιγμή, δεν υπάρχουν αρκετά επιστημονικά δεδομένα στη βάση των οποίων οι επιστήμονες θα μπορούσαν να εγκρίνουν τη χρήση του. Παρά την επιφυλακτικότητα της επιστημονικής κοινότητας, η τ/κ ηγεσία επιμένει στην σημασία του «Sinovac».

Μέχρι τα μέσα του Φλεβάρη, η τ/κ πλευρά παρέλαβε από την Τουρκία 80.000 δόσεις του συγκεκριμένου εμβολίου. Η τελευταία παρτίδα των εμβολίων ήταν 40.000 και έφτασε την στιγμή που ο Αντιπρόεδρος της Τουρκίας, Φουάτ Οκτάι, βρισκόταν στα Κατεχόμενα.

Την παρούσα περίοδο, στα Κατεχόμενα γίνεται η χορήγηση της δεύτερης δόσης των εμβολίων του κορωνοϊού. Οι Τ/κ ιατροί μαζί με το «Sinovac» χρησιμοποιούν και τα αποθέματα του εμβολίου της ΕΕ.

Πτώχευση εταιρειών και αδυναμία αγοράς αγαθών

Μια άλλη σοβαρή πτυχή του νέου κύματος της πανδημίας του κορωνοϊού που πλήττει ολόκληρα την τουρκοκυπριακή κοινότητα αφορά την κοινωνικοοικονομική ζωή. Η πανδημία αφήνει σε πολύ δύσκολη θέση χιλιάδες τ/κ νοικοκυριά. Ο κορωνοϊός πυροδοτεί μεγάλη οικονομική κρίση, η οποία πλήττει κυρίως τον ιδιωτικό τομέα. Ως γνωστόν, στις αρχές της πανδημίας, η προηγούμενη ηγεσία των Τ/κ είχε προειδοποιήσει για τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις του κορωνοϊού. Η ηγεσία του Μουσταφά Ακιντζί είχε προειδοποιήσει ότι η κρίση της πανδημίας δεν αποκλείεται να οδηγήσει σε πτώχευση χιλιάδες Τ/κ πολίτες. Οι τελευταίες πληροφορίες από διάφορα σημεία των Κατεχομένων δείχνουν ότι το συγκεκριμένο σενάριο τις τελευταίες εβδομάδες γίνεται πραγματικότητα και κομμάτι της τ/κ καθημερινότητας. Στην κρίσιμη κατάσταση, η κατάσταση ρίχνει φως μια νέα πληροφορία-εξέλιξη. Το «Υπουργείο Εργασίας» πριν από λίγες ώρες αποφάσισε να ξεκινήσει μια νέα εκστρατεία

παροχής ειδών πρώτης ανάγκης σε χιλιάδες άτομα που επηρεάζει η κρίση του κορωνοϊού. Ειδικά συνεργεία του «υπουργείου» βγαίνουν στους δρόμους για να μοιράσουν τρόφιμα σε αρχικό στάδιο σε 10.000 άτομα. Την ίδια στιγμή, συνεχίζονται και οι ιδιωτικές πρωτοβουλίες για την υποστήριξη νοικοκυριών και ατόμων που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες εν μέσω του χειμώνα. Τ/κ πολίτες, αναλυτές και επιστήμονες προειδοποιούν ότι εξάρτιας της μεγάλης κρίσης, ο τ/κ ιδιωτικός τομέας βρίσκεται ένα βήμα πριν την ολική κατάρρευση. Η «κυβέρνηση» δίνει αγώνα δρόμου για να πληρώσει τους μισθούς και τις συντάξεις του «δημοσίου». Ωστόσο, για τις ανάγκες του ιδιωτικού τομέα οι δυνατότητές της είναι περιορισμένες. Σε αυτό το πεδίο, το μοναδικό που υποσχεται τα τελευταία εβδομάδες είναι η «κυβέρνηση» είναι η αναδιάρθρωση των δανείων σε συνεννόηση με τις τράπεζες και η προσπάθεια της επανεκκίνησης του τουριστικού τομέα κατά τους επόμενους μήνες.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ**

Ψυχραιμία VS Προκλητικότητα

Η ψυχραιμία με την οποία ο Έλληνας Πρωθυπουργός αντιμετωπίζει την κρίση με την Τουρκία αλλά και τις σχέσεις με τους «παίκτες» που έχουν γεωστρατηγικό ρόλο στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο είναι μνημειώδης. Αυτό επιστημονικά στο πρόσφατο Phillia Forum όπου οι Υπουργοί Εξωτερικών από την Κύπρο, τη Γαλλία, το Μπαρρέιν, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Αίγυπτο και τη Σαουδική Αραβία με την κοινή τους ανακοίνωση που είχε ως αποδέκτη την Τουρκία, έκαναν σαφείς αναφορές «στο διεθνές δίκαιο, το δίκαιο της θάλασσας αλλά και την αποχή από απειλές ή χρήση βίας». Από την άλλη, η Τουρκία, όπως ήταν αναμενόμενο, απάντησε προκλητικά υποστηρίζοντας ότι Ελλάδα και Ελληνοκύπριοι απειλούν την ειρήνη και τη σταθερότητα στην περιοχή γιατί πολύ απλά επικαλούμαστε το διεθνές δίκαιο που ένας πειρατής όπως είναι ο Ερντογάν δεν μπορεί να δεχτεί. Βλέπουμε λοιπόν δυο εντελώς διαφορετικές προσεγγίσεις των ηγεσών Ελλάδας και Τουρκίας που θα μας πάνε έτσι μέχρι την άτυπη πενταμερή για την Κύπρο (εφόσον αποφασίσει ο Α. Γκουτιέρρες ότι τελικά θα γίνει). Η μόνη παραφωνία είναι ότι κάποια τουρκικά φερέφωνα στη χώρα μας θεωρούν ότι «νευριάζουμε» την Τουρκία ακολουθώντας το διεθνές δίκαιο και ότι θα έπρεπε ο Έλληνισμός να απλώσει κόκκινο χαλί να κάνει ό,τι θέλει ο Ερντογάν μπας και μας αφήσουν να ζήσουμε ήσυχα. Εφόσον, λοιπόν, συνδέουν το Κυπριακό με την υπαρκτή διαφθορά (ως δόλωμα), αμέσως μετά προσπαθούν να μας πείσουν ότι μια από τις πιο διεφθαρμένες χώρες στον κόσμο που είναι η Τουρκία, θέλει τη λύση του Κυπριακού. Οι ελληνικές θέσεις είναι σταθερές και συμβαδίζουν απόλυτα με τις κυπριακές. Διζωνική Διακοινοτική Ομοσπονδία με λεπτομερή, στη βάση αρχών και αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πολιτική ιδιότητα στο πλαίσιο των αποφάσεων του ΟΗΕ. Περίπτωση για δυο κράτη μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν υπάρχει καμία και όποιοι το αφήνουν να αιωρείται δεν ξέρουν τι λένε. Βέβαια, για να λυθεί το Κυπριακό χρειάζεται η Τουρκία και εμείς θα πρέπει να είμαστε έτοιμοι για αντιπαράθεση μαζί της σε περίπτωση που η Άγκυρα δεν δεχθεί τη λύση της ΔΔΟ. Το Κυπριακό πρόβλημα αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για την Ελλάδα, αφού μαζί με την Κύπρο είναι ο πυλώνας σταθερότητας στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Με τη στήριξη των ΗΠΑ, της Γαλλία, του Ισραήλ και των χωρών του Κόλπου αποτελούμε το αντίβαρο στην τουρκική παραβατικότητα που Γερμανία και Ρωσία αποδέχονται υπογέως.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

Ιδιωτική Εκπαίδευση '21

Η πανδημία, η αλλαγή και
η αγορά στις νέες συνθήκες

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Την Κυριακή 21 Φεβρουαρίου
μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Υφεση-ρεκόρ τριών αιώνων στη βρετανική οικονομία

Τα μέτρα για την πανδημία οδήγησαν σε συρρίκνωση του ΑΕΠ της κατά 9,9%

Τη μεγαλύτερη ύφεση στην ιστορία των τελευταίων τριών αιώνων γνώρισε η Βρετανία το φεβρο 2020, καθώς τα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεση της πανδημίας οδήγησαν σε συρρίκνωση του ΑΕΠ της κατά 9,9% παρά την ελαφρά ανάκαμψη στο τελευταίο τρίμηνο. Πρόκειται για συρρίκνωση υπερδιπλάσια από εκείνη που γνώρισε το 2009 ως συνεπικλούθο της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Όπως αναφέρει το BBC, η καταγραφή του βρετανικού ΑΕΠ άρχισε μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και ουδέποτε ως τώρα έχει καταγραφεί ύφεση μεγαλύτερη του 4,1%. Προκύπτει, όμως, πως αν εφαρμοστούν υπολογιστικά μοντέλα της Τράπεζας της Αγγλίας βάσει των οποίων γίνονται οι εκτιμήσεις του ΑΕΠ για αιώνες πίσω στο παρελθόν, τότε η Γηραιά Αλβιόνα υπέστη τη χειρότερη οικονομική συρρίκνωση των τελευταίων τριών αιώνων. Ανάλογη συρρίκνωση έχει γνωρίσει για τελευταία φορά το 1709.

Σχολιάζοντας σχετικά ο υπουργός Οικονομικών, Ρίσι Σουνάκ, τόνισε πως «τα στοιχεία αποκάλυπτον ότι η οικονομία έχει υποστεί σοβαρότατο πλήγμα εξαιτίας της πανδημίας, όπως άλλωστε έχει συμβεί και στο μεγαλύτερο μέρος του κόσμου». Προσέθεσε, μάλιστα, πως υπάρχουν ορισμένες θετικές ενδείξεις σε ό,τι αφορά την αντοχή της βρετανικής οικονομίας μέσα στον χειμώνα, αλλά «γνωρίζουμε πως η αναγκαστική νέα αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας εξακολουθεί να πλήττει βαρύτερα τόσο τους ανθρώπους

Εκτιμήσεις κάνουν λόγο για ραγδαία μείωση της οικονομικής δραστηριότητας και στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2021.

όσο και τις επιχειρήσεις». Ενδεικτική της απουσίας που εκφράζει η βρετανική κυβέρνηση ήταν, όμως, η τελική φράση του υπουργού Οικονομικών που έκλεισε το σκόλο του για τις εξελίξεις, δεσμευμένος για μία ακόμη φορά πως προτεραιότητά του είναι «να κάνουμε τα πάντα και ό,τι μπορούμε προκειμένου να προστατέψουμε τις θέσεις εργασίας, τις επιχειρήσεις και τις περιουσίες των ανθρώπων».

Οικονομικοί αναλυτές εκτιμούν στο μεταξύ πως τα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεση της πανδημίας θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι την αρχή της άνοιξης και αναπόφευκτα το πλήγμα που θα καταφέρουν στην οικονομία θα συνεχίζεται και τους επόμενους μήνες. Μιλώντας σε διεθνή ΜΜΕ ο Κεμάρ Γουάτ, οικονομολόγος στο Εθνικό Ινστιτούτο Οικονομικών και Κοινωνικών Ερευνών, προέξοφλησε «ραγδαία μείωση της οικονομικής δραστηριότητας στη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του έτους». Ο ίδιος δήλωσε πάντως αισιόδοξος ότι θα αρχίσει η ανάκαμψη από το δεύτερο τρίμηνο του έτους, «καθώς θα χαλαρώνουν τα περιο-

Ο Βρετανός υπουργός Οικονομικών, Ρίσι Σουνάκ, τόνισε πως «γνωρίζουμε ότι η αναγκαστική νέα αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας εξακολουθεί να πλήττει βαρύτερα τόσο τους ανθρώπους όσο και τις επιχειρήσεις».

ριστικά μέτρα, ενώ θα προχωράει το πρόγραμμα των εμβολιασμών».

Η συρρίκνωση που προκάλεσε η πανδημία στη βρετανική οικονομία ήταν βαθύτερη και χειρότερη σε σύγκριση σχεδόν με κάθε άλλη ανεπτυγμένη και μεγάλη οικονομία. Εξάιρεση αποτελεί η Ισπανία, με τη δραματική πτώση του ΑΕΠ της κατά 11%. Σύμφωνα με την πλειονότητα των οικονομικών αναλυτών, η κλίμακα της ζημίας που υπέστη οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην εκτεταμένη εξάρτησή της από τον τομέα των υπηρεσιών. Πρόκειται για τον κλάδο που επλήγη στον μέγιστο βαθμό από τα περιοριστικά μέτρα, δεδομένου ότι η παροχή υπηρε-

σιών προϋποθέτει άμεση επαφή μεταξύ ανθρώπων.

Είναι, πάντως, γεγονός ότι η Βρετανία έχει σημειώσει μεγάλη επιτυχία στον τομέα του εμβολιασμού, έχοντας ήδη εμβολιάσει μεγαλύτερο αριθμό ανθρώπων από τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Μπορεί κατά συνέπεια να προσβλέπει σε ταχύτερη ανάκαμψη της οικονομίας της μέσα στους επόμενους μήνες. Ως εκ τούτου, ο Αντι Χάλντεϊν, επικεφαλής της ομάδας οικονομολόγων στην Τράπεζα της Αγγλίας, δηλώνει αισιόδοξος ότι η οικονομία της χώρας είναι έτοιμη να ξεδιπλωθεί και να απελευθερώσει μεγάλο όγκο οικονομικής ενέργειας. Τόνισε, επίσης, ότι η κατανα-

λωτική εμπιστοσύνη θα ανακάμψει χάρη στο εμβολιαστικό πρόγραμμα και η οικονομία «θα πάρει μπρος με όλες τις μηχανές της την άνοιξη». Σημειώτεον ότι σταθεροποιήθηκε το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους. Τον Δεκέμβριο ειδικότερα σημείωσε ανάπτυξη 1,2% μετά τη συρρίκνωση κατά 2,3% που είχε προηγηθεί τον αμέσως προηγούμενο μήνα. Και ο λόγος δεν ήταν άλλος από τη χαλάρωση ορισμένων εκ των περιοριστικών μέτρων που παράλληλα έδωσαν ανάσα ζωής και σε τομείς όπως τα ξενοδοχεία, οι αντιπροσωπείες αυτοκινήτων αλλά και τα κομμωτήρια. Ετσι η βρετανική οικονομία απέφυγε μια επανάληψη της

διπλής ύφεσης που έχει να σημειωθεί στη χώρα από τη δεκαετία του 1970. Είναι, ωστόσο, γεγονός ότι υποχωρεί εκ νέου, καθώς έχουν επανέλθει στη χώρα τα σκληρά περιοριστικά μέτρα που συνδυάζονται με τον αντίκτυπο από ορισμένους φραγμούς αναπόφευκτους μετά την απόσχιση από την Ε.Ε. Τόσο ο Βρετανός υπουργός Οικονομικών όσο και η Τράπεζα της Αγγλίας αναμένεται να παρακολουθούν εφεξής και να καταγράφουν προσεκτικά τις εξελίξεις, καθώς η νέα αναστολή πλήττει ήδη τη βρετανική οικονομία, αν και σαφώς λιγότερο από ό,τι την έπληττε την άνοιξη του περασμένου έτους.

Χρονιά συρρίκνωσης της οικονομίας το 2020 και για την πλούσια Ελβετία

Σε ύφεση διολίσθησε το περασμένο έτος και η πλούσια και ευημερούσα Ελβετία, αν και η συρρίκνωση του ΑΕΠ της ήταν μικρή συγκριτικά με τα δραματικά μεγέθη που κατεγράφησαν στην Ε.Ε. Σύμφωνα με στοιχεία έρευνας που διεξήγαγε το Bloomberg μεταξύ οικονομολόγων, η οικονομία της χώρας των Άλπεων κατέγραψε μείωση του ΑΕΠ της κατά 0,7% το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους, ενώ συρρικνώνεται εκ νέου κατά περίπου 0,6% στη διάρκεια του τριμήνου που διανύουμε. Τα επίσημα στοιχεία για το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους θα δοθούν στη δημοσιότητα στα τέλη του μήνα.

Η χειρότερη περίοδος για την Ελβετία στη διάρκεια του περασμένου έτους ήταν εκείνη του δεύτερου τριμήνου, όταν η οικονομία της συρρικνώθηκε κατά 8,2% σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο. Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία της κυβέρνησης, ήταν η χειρότερη ύφεση που έχει γνωρίσει η χώρα από το

Η χειρότερη περίοδος για τη χώρα ήταν εκείνη του β΄ τριμήνου, όταν κατέγραψε ύφεση 8,2%.

1980, οπότε άρχισε η καταγραφή των στοιχείων για το ΑΕΠ της. Το πλήγμα που δέχθηκε από την πανδημία επιδείνωσε, άλλωστε, η κατάσταση της παγκόσμιας οικονομίας που περιορίσε δραματικά τη ζήτηση για εισαγόμενα ελβετικά προϊόντα. Γνώρισε, ωστόσο, ημέρες μεγάλης ανάπτυξης ο τομέας των φαρμακοβιομηχανιών της, του οποίου οι πωλήσεις αυξήθηκαν εντυπωσιακά σε αντίθεση με άλλους παραδοσιακά ισχυρούς τομείς, όπως τα ρολόγια της και ο μηχανολογικός εξοπλισμός, που γνώρισαν σημαντική πτώση.

Η Ελβετία έχει επιβάλει γενικότερα πολύ πιο χαλαρά περιοριστικά μέτρα σε σύγκριση με τις περισσότερες γει-

τονικές χώρες. Μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου παραμένουν, όμως, κλειστά εμπορικά καταστήματα, εστιατόρια και εγκαταστάσεις ψυχαγωγίας. Όπως ακριβώς και η Ε.Ε., η Ελβετία προχωράει την εμβολιαστική διαδικασία με αργούς ρυθμούς. Οι Αρχές της χώρας έχουν αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο να παρατείνονται τα περιοριστικά μέτρα μέχρι και τον Μάρτιο καθώς εκφράζουν φόβους για την επικινδυνότητα των προσφάτων μεταλλάξεων του κορωνοϊού.

Επικαλούμενος, έτσι, τα τελευταία περιοριστικά μέτρα, ο Αλεσάντρο Μπι, οικονομολόγος της ελβετικής τράπεζας UBS Group, αναθεώρησε προς τα κάτω τις προβλέψεις για την ανάπτυξη κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους. Δίλωσε, ωστόσο, ότι παραμένει «αισιόδοξος πως η οικονομία θα αναπτύξει ταχύτητα και το δεύτερο τρίμηνο και μετά». Όπως ανέφεραν οι οικονομολόγοι που συμμετείχαν στη σχετική δημοσκόπηση, για το σύνολο του περασμένου έτους εκτιμάται ότι η οικονομία της

Ελβετίας σημείωσε τη μεγαλύτερη ύφεση που έχει καταγράψει από τη δεκαετία του 1970, αν και πολύ μικρότερη από την αντίστοιχη άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Επιπλέον, η ανεργία αυξήθηκε μεν, αλλά η αύξηση ήταν επίσης περιορισμένη σε σύγκριση με άλλες χώρες σε μεγάλο βαθμό χάρη στα προγράμματα επιδότοπης μισθών που επιστράτευσε η κυβέρνηση της Βέρνης. Αναμένεται, άλλωστε, πως την επόμενη εβδομάδα η ελβετική κυβέρνηση θα ανακοινώσει περαιτέρω μέτρα στήριξης όσων επιχειρήσεων έχουν πληγεί από τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας. Από την πλευρά του, πάντως, ο Τόμας Τζόρνταν, διοικητής της Τράπεζας της Ελβετίας, έχει καταστήσει σαφές ότι η δυναμική ανάπτυξης της ελβετικής οικονομίας θα παραμείνει αποδυναμωμένη μέσα στους επόμενους μήνες. Προέξοφλει, άλλωστε, πως η οικονομία δεν πρόκειται να επανέλθει στα προ πανδημίας επίπεδα της πριν από το επόμενο έτος.

Στην Ελβετία επικρατεί αισιοδοξία ότι η οικονομία θα αναπτύξει ταχύτητα από το δεύτερο τρίμηνο του 2021 και μετά.

Σε δεινή θέση η παγκόσμια αγορά ενδυμάτων

Αντιμέτωπη με σοβαρά προβλήματα είναι η παγκόσμια αγορά ένδυσης εξαιτίας της πανδημίας, των συνεχών περιοριστικών μέτρων αλλά και των καθυστερήσεων στις παραδόσεις των εμβολίων. Αλυσίδες ενδυμάτων σε Ευρώπη και Αμερική προσπαθούν να πουλήσουν τα αποθέματά τους, ενώ μειώνουν τις παραγγελίες για την ανοιξιάτικη σεζόν. Αρκετά καταστήματα δεν μπορούν να πληρώσουν τους προμηθευτές, ενώ εργοστάσια στο Μπανγκλαντές, όπου κατασκευάζονται προϊόντα μεγάλων εταιρειών, βρίσκονται σε δεινή θέση λόγω της πανδημίας.

Ορισμένες μεγάλες αλυσίδες λιανικής πώλησης ρούχων έχουν ακόμα απόθεμα από την περυσινή κολεξιόν, που κανονικά θα το πούλουν στις εκπτώσεις. Για παράδειγμα, η βρετανική αλυσίδα Primark δήλωσε στο Reuters πως έχει αποθέματα ενδυμάτων από την περίοδο άνοιξη/καλοκαίρι 2020 ύψους περίπου 150 εκατ. στερλινών (205 εκατ. δολαρίων) και αποθέματα ύψους 200 εκατ. στερλινών από την περίοδο φθινόπωρο/χειμώνας. Ενδεικτικό του μεγέθους των αποθεμάτων είναι πως η αξία των

Γεμάτες οι αποθήκες των αλυσίδων, μεγάλο το πρόβλημα στα βιομηχανικά κέντρα λόγω της πανδημίας.

απούλων ενδυμάτων παγκοσμίως, σε καταστήματα και αποθήκες, κυμαίνεται μεταξύ 140 και 160 δισ. ευρώ, ποσό υπερδιπλάσιο σε σύγκριση με ό,τι ίσχυε μέχρι πρότινος σύμφωνα με στοιχεία της McKinsey. Η βρετανική αλυσίδα Marks&Spencer αλλά και η Hugo Boss δήλωσαν ότι για την ανοιξιάτικη φετινή σεζόν πραγματοποιούν λιγότερες παραγγελίες σε σχέση με ό,τι ισχύει συνήθως. «Τα περισσότερα brands τώρα δυσκολεύονται να αποστείλουν παραγγελίες, ενώ το ίδιο αργιμεταωρίζουν και τα εργοστάσια. Νομίζω όλοι είναι αρκετά συντηρητικοί στις αγορές τους», αναφέρει ο Ρον Φρασκ, πρώην πρόεδρος στην Sacks Fifth Avenue και εταίρος στο private equity

Castanea Partners που συνεργάζεται με πολλά brands ρούχων. «Γνωρίζω ότι αρκετοί πληρώνουν τους προμηθευτές με καθυστέρηση. Αυτό είναι το μόνο σίγουρο». Το πρόβλημα έχει γίνει ιδιαίτερα αισθητό στα μεγάλα κέντρα κατασκευής ενδυμάτων, όπως το Μπανγκλαντές, οι οικονομίες των οποίων βασίζονται στις εξαγωγές υφασμάτων, όπου τα εργοστάσια αγωνίζονται να μην κλείσουν.

Πενήντα επιχειρήσεις που ρωτήθηκαν σχετικά από τον Σύνδεσμο Κατασκευαστών και Εξαγωγέων Ενδυμάτων του Μπανγκλαντές είπαν πως έλαβαν 30% λιγότερες παραγγελίες από το συννηθισμένο αυτή την περίοδο, καθώς τα lockdowns που επιβλήθηκαν πριν από τα Χριστούγεννα στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης και αυτά που επιβλήθηκαν τον Ιανουάριο, έπληξαν σοβαρά τις δραστηριότητές τους. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ιδιοκτήτης εργοστασίου στην Ντάκα με πελάτες μεγάλες αλυσίδες λιανεμπορίου σε ΗΠΑ και Ευρώπη, οι παραγγελίες συνήθως φτάνουν τρεις μήνες νωρίτερα, αλλά δεν υπάρχουν για τον Μάρτιο. «Λει-

τουργούμε με το 25% της παραγωγικής μας ικανότητας. Εχω παραγγελίες έως τον Φεβρουάριο. Μετά, δεν ξέρω τι μας επιφυλάσσει το μέλλον. Είναι αρκετά δύσκολο να φανταστώ πώς θα επιβιώσουμε». Η Μίραν Αλι, που εκπροσωπεί ένα δίκτυο κατασκευαστών σε έξι χώρες της Ασίας και διατηρεί η ίδια τέσσερα εργοστάσια στο Μπανγκλαντές, αντιμετωπίζει παρόμοια προβλήματα. «Αυτή τη στιγμή, θα έπρεπε να είχα πολλές παραγγελίες τουλάχιστον μέχρι τον Μάρτιο και να έβλεπα μία λογική ποσότητα ενδυμάτων να κατασκευάζεται για τη σεζόν άνοιξη/χειμώνας. Παντού, αυτό καθυστερεί», επεσήμανε στο Reuters, τονίζοντας ότι λιγότεροι άνθρωποι αγοράζουν όλο και λιγότερα brands. Σημειώνεται πως η περυσινή χρονιά ήταν πολύ δύσκολη για τη βιομηχανία ενδυμάτων, καθώς οι πωλήσεις μειώθηκαν κατά 17% σε σχέση με το 2019, σύμφωνα με το Euromonitor, ενώ το μέλλον παραμένει αβέβαιο. Οι εκτιμήσεις για φέτος κυμαίνονται από μία απαισιόδοξη εκτίμηση για πτώση 15% της McKinsey έως μία αύξηση κατά 11% του Euromonitor.

Πενήντα εργοστάσια, που ρωτήθηκαν σχετικά από τον Σύνδεσμο Κατασκευαστών και Εξαγωγέων Ενδυμάτων του Μπανγκλαντές, είπαν πως έλαβαν 30% λιγότερες παραγγελίες από το συνηθισμένο αυτή την περίοδο.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η Deutsche Bank
«αγκάθι» για τη Μέρκελ

Των TOM SIMS και PATRICIA UHLIG/ REUTERS

Η Γερμανίδα καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ άνοιξε με ομιλία της την καθιερωμένη δεξίωση για τη νέα χρονιά της Deutsche Bank, προβαίνοντας σε μια σπάνια κίνηση από καγκελάριο. Η κ. Μέρκελ εμφανίστηκε στην εκδήλωση μιας τράπεζας η οποία, αν και η μεγαλύτερη της χώρας, χειμάζεται από ζημιές και σκάνδαλα. Μόλις πριν από μία εβδομάδα, ο χρηματοπιστωτικός όμιλος, πρώτη φορά μετά το 2014, παρουσίασε ετήσια κέρδη, στέφοντας με επιτυχία τις προσπάθειες του διευθύνοντος συμβούλου του Κρίστιαν Ζέβιγκ να τον εξλιγάνει. Εντούτοις, επενδυτές και αναλυτές δήλωσαν ότι, παρά τη συμβολική ψήφο εμπιστοσύνης της Αγκελα Μέρκελ, οι προοπτικές της τράπεζας παραμένουν αβέβαιες. Επιπλέον την πολιτική Ζέβιγκ για τη μείωση των δαπανών, αλλά θέτουν υπό αμφισβήτηση την ικανότητα της Deutsche Bank να δημιουργήσει έσοδα, εφόσον οι εισροές της από όλες τις βασικές της δραστηριότητες ελαττώθηκαν περυσί.

Εξάireση αποτελεί ο βραχίονας της επενδυτικής τραπεζικής. Όπως δήλωσε η Αλεξάντρα Ανέκε, διευθύντρια χαρτοφυλακίου της Union Investment, η οποία είναι μέτοχος στην Deutsche Bank, «χάρis στην έκρηξη των ψηφιακών συναλλαγών λόγω πανδημίας, η τράπεζα κατόρθωσε να αποκομίσει κέρδη». Αυτήν την περίοδο ο γερμανικός τραπεζικός όμιλος βρίσκεται στο μέσον μιας ριζικής αναδιοργάνωσής του, η οποία, όπως υπολογίζεται, θα αποφέρει έσοδα μειωμένα κατά 1,6 δισ. ευρώ το 2022 εν συγκρίσει με το 2020, βάσει των εκτιμήσεων αναλυτών.

«Πρέπει να ρωτήσουμε τον Κρίστιαν Ζέβιγκ από πού θέλει να κερδίει χρήματα η τράπεζά του μέσα στα επόμενα τρία με πέντε χρόνια», δήλωσε ο Κλάους Νιεντινγκ από την ομάδα μετόχων της Deutsche Bank, DSW. «Η τράπεζα χρειάζεται περισσότερες κατηγορίες δραστηριοτήτων, οι οποίες να της αποφέρουν τα αναγκαία έσοδα». Ο γερμανικός όμιλος επεξεργάζεται ορισμένες ιδέες. Το τμήμα ιδιωτικής τραπεζικής, το οποίο

επικεντρώνεται σε πελάτες λιανικής και διαθέτει ήδη 22 εκατομμύρια από αυτούς, ευελπιστεί να αυξήσει τον αριθμό όσων χρεώνονται τέλη για τις καταθέσεις τους, όπως ανέφεραν αρμόδια στελέχη. Ο δε βραχίονας διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων έχει στόχο να αναπτυχθεί στη Νοτιοανατολική Ασία, ενώ το τμήμα που εξυπηρετεί επιχειρήσεις επιδιώκει να επεκταθεί στο πεδίο των πληρωμών εμπόρων. Κατά τον Κρίστιαν Ζέβιγκ, σταδιακά οι δραστηριότητες της επενδυτικής τραπεζικής θα πρέπει να συνεισφέρουν μόνον το 30% των δομικών εσόδων, όταν αντιστοιχούσαν σχεδόν στο 40% το 2020. Σημειώνεται πως τα χαμηλά επιτόκια και ο έντονος ανταγωνισμός έχουν μειώσει τα κέρδη για τις τράπεζες σε ολόκληρη την Ευρώπη. Εξ ου και ο κ. Ζέβιγκ, ο οποίος ανέλαβε το τιμόνι της Deutsche Bank το 2018 για να την κάνει να ορθοποδήσει, επικεντρώθηκε σε μεγάλο βαθμό στο να περιτείλει δραστικά τα κόστη. Εκεί μειώσε κατά 18.000 το προσωπικό της DB και έχει διακόψει ορισμένες δραστηριότητες.

Η καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ λαμβάνει αποστάσεις από τον τραπεζικό κλάδο της Γερμανίας αφότου η διεθνής χρηματοπιστωτική κρίση του 2008 οδήγησε σε ενοχλητικές περιπτώσεις διάσωσης τραπεζών με τα χρήματα των φορολογουμένων. Φέτος, το γραφείο της καγκελαρίας ανέφερε πως η Αγκελα Μέρκελ αποδέχθηκε με ευχαρίστηση την πρόσκληση της DB για τη δεξίωση, η οποία διεξήχθη ψηφιακά. «Λαμβάνοντας υπόψη την 150ετή ιστορία της μεγαλύτερης τράπεζας της Γερμανίας και τη σημασία του κλάδου αυτού στη σημερινή δύσκολη κατάσταση, ένας φόρος τιμής σε αυτήν είναι κάτι φυσικό», ανέφερε το γραφείο. Κατ' ιδίαν, πάντως, τραπεζικά στελέχη διαμαρτύρονται, λέγοντας πως οι πολιτικοί δεν δείχνουν πρόθυμοι να στηρίξουν τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως έκαναν με άλλους κλάδους, λόγω χάριν με την αυτοκινητοβιομηχανία.

Το υπερόπλο που κρύβουν
στα ταμεία τους οι επιχειρήσεις

Ρευστότητα 1,3 τρισ. ευρώ έχουν συσσωρεύσει εταιρείες στις ανεπτυγμένες χώρες

Η πανδημία έχει εξωθήσει τις επιχειρήσεις να συσσωρεύσουν δυσθεώρητο χρέος εκμεταλλευόμενες το ιδιαίτερα χαμηλό κόστος του δανεισμού. Πολλοί οικονομικοί αναλυτές υπογραμμίζουν, έτσι, τους κινδύνους που εγκυμονεί αυτή η υπερχρέωση. Όπως, όμως, επισημαίνει η Capital Economics, οι επιχειρήσεις έχουν επίσης συγκεντρώσει μεγάλη ρευστότητα και σχεδιάζουν να προχωρήσουν σε επενδύσεις που θα δώσουν ώθηση στην οικονομία και στις αγορές. Στις ανεπτυγμένες αγορές, οι εταιρείες εκτός χρηματοπιστωτικού κλάδου έχουν συγκεντρώσει πρόσθετη ρευστότητα ύψους 1,3 τρισ. ευρώ, που σημαίνει ότι παρά το χρέος τους οι ισολογισμοί τους δεν είναι τόσο επισφαλείς όσο φαίνονται. Σύμφωνα με τον εν λόγω οίκο, οι εταιρείες

Σχεδιάζουν επενδύσεις που θα δώσουν ώθηση στην οικονομία και στις αγορές, σύμφωνα με την Capital Economics.

ενδέχεται να αιφνιδιάσουν θετικά την οικονομία διαθέτοντας αυτήν τη συσσωρευμένη ρευστότητα για να αυξήσουν σημαντικά τις επενδύσεις τους.

Η ανησυχία για το χρέος των επιχειρήσεων οφείλεται στην αύξηση που σημείωσε τα τρία πρώτα τρίμηνα του περασμένου έτους από τα 42 δισ. δολάρια στα 44 δισ. δολάρια. Η υπερχρέωση αυτή εκτιμάται πως ενέχει τον κίνδυνο νέου κύματος χρεοκοπιών, δεδομένου ότι η μερική ανάκαμψη της κερδοφορίας τους απειλείται από τα περιοριστικά μέτρα που επανέρχονται στις περισσότερες χώρες. Όπως, ωστόσο, αναφέρει η Capital Economics, παράλληλα με την κατάρρευση των εσόδων των επιχειρήσεων μειώθηκε και το κόστος τους.

Σε μεγάλο βαθμό η μείωση του κόστους οφείλεται στα μέτρα στήριξης που

Πρόβλημα ανησυχητικής υπερχρέωσης αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις όσων κλάδων πλήγησαν περισσότερο από την πανδημία, δηλαδή οι τομείς του τουρισμού, των ταξιδιών, η πετρελαϊκή βιομηχανία και ο κλάδος των εξορύξεων.

υιοθετήσαν οι κυβερνήσεις των ανεπτυγμένων οικονομιών, όπως οι επιδοτήσεις μισθών, οι φοροελαφρύνσεις, το «πάγωμα» πληρωμών και ενοικίων. Έτσι οι κυβερνήσεις απέτρεψαν μια ραγδαία πτώση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων που θα μπορούσε να πλήξει καιρί

αυτές επενδύσεις τους με αποτέλεσμα να υπάρχει μεγάλη ρευστότητα στα ταμεία τους. Έχουν, άλλωστε, εκμεταλλευθεί την ευνοϊκή συγκυρία των ιστορικά χαμηλών επιτοκίων και έχουν προχωρήσει σε εκτεταμένο δανεισμό, που θα αποπληρώσουν όταν θα είναι και πάλι ευνοϊκές οι συνθήκες.

Εν ολίγοις, ο δείκτης καθαρού χρέους των επιχειρήσεων αυξήθηκε ελάχιστα στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου ενώ επέστρεψε στα προ της πανδημίας επίπεδα έως το τρίτο τρίμηνο. Στους περισσότερους κλάδους, μάλιστα, ο ρυθμός αύξησης του καθαρού χρέους ήταν χαμηλότερος από το σύνθετο. Η Capital Economics επισημαίνει, πάντως, πως πρόβλημα ανησυχητικής υπερχρέωσης αντιμετωπίζουν πράγματι οι επιχειρήσεις όσων κλάδων ετλήγησαν περισσότερο από την πανδημία, δηλαδή οι τομείς του τουρισμού, των ταξιδιών, η πετρελαϊκή βιομηχανία και ο κλάδος των εξορύξεων. Ο εν λόγω οίκος τονίζει, τέλος, πως οι περισσότεροι κλάδοι έχουν λάβει δάνεια με ευνοϊκούς όρους και τα ομόλογά τους έχουν εκδοθεί με χαμηλές αποδόσεις και εκτιμά πως η κατάσπαση των επιχειρήσεων δεν εμπνέει ανησυχία.

Ευελπιστεί, αντιθέτως, πως η μεγάλη ρευστότητα των επιχειρήσεων μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση των επενδύσεων, όπως επίσης η αποταμίευση που έχουν συγκεντρώσει τα νοικοκυριά μπορεί να οδηγήσει σε τόνωση της ζήτησης από τα νοικοκυριά και αυξημένη κατανάλωση που θα ενισχύσει το ΑΕΠ από 3% έως 6%. Εκτιμά ειδικότερα πως οι επιχειρήσεις έχουν ισχυρά κίνητρα για να αυξήσουν τις επενδύσεις τους σε νέες τεχνολογίες όπως, για παράδειγμα, η ρομποτική και οι ανέπαφες τεχνολογίες. Όπως τονίζει, άλλωστε, οι τομείς που έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία δεν αντιπροσωπεύουν σημαντική μερίδα των πάντων επενδύσεων. Δεν παραλείπει, πάντως, να τονίσει ότι υπάρχουν όντως εστίες κινδύνου, δεδομένου ότι ακόμη και προ της πανδημίας το εταιρικό χρέος ήταν αυξημένο.

ΜΕΓΑΛΟΙ ΗΘΟΠΟΙΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΝΕΑ
ΣΕΙΡΑ

ΕΛΛΗ ΛΑΜΠΕΤΗ

Λαμπέτη, Χορν, Κοτοπούλη, Παξινοῦ και άλλες μορφές του ελληνικού θεάτρου πρωταγωνιστούν στη νέα σειρά βιβλίων της «Καθημερινής» με την υπογραφή του Μάκη Δελαπόρτα.

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τρέλα

Ο ιδρυτής της Tesla Ελον Μασκ χαρακτήρισε «τρέλες» τις αγορές και παρομοίωσε τη συμπεριφορά των χρηματιστηρίων με εκείνη «ενός μανιοκαταθλιπτικού που διαρκώς σου λέει πόσο αξίζει η εταιρεία σου, κι ενώ άλλες μέρες έχει καλά κέφια και άλλες όχι, η εταιρεία σου είναι η ίδια».

Προειδοποίηση

Σκολιάζοντας την αντίδραση των επενδυτών στην επιλογή της Tesla να επενδύσει σε κρυπτονομίσματα, ο οικονομολόγος Νουριέλ Ρουμπινί προειδοποίησε πως «το bitcoin δεν αποτελεί κάποιο είδος προστασία έναντι του επενδυτικού ρίσκου. Ο Ελον Μασκ μπορεί να το αγοράσει, αλλά αυτό δεν σημαίνει πως πρέπει να τον ακολουθήσουν άλλοι».

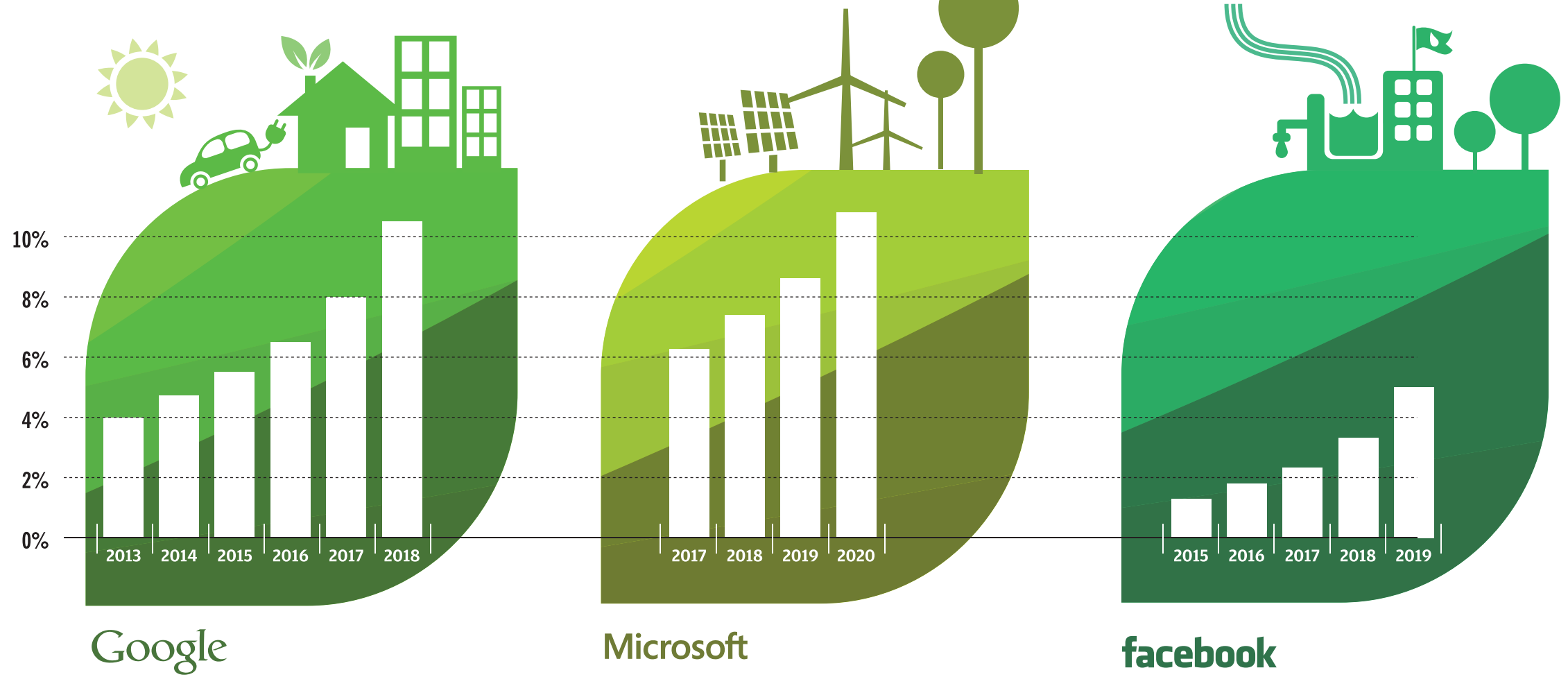

Χασμουρητά

Εξηγώντας ότι το μεγαλύτερο επίτευγμά του είναι πως μετέτρεψε σε ανιαρή ρουτίνα την εκπληκτική εφεύρεσή του και κάνει τους ανθρώπους ακόμη και να τους παίρνει η ύπνος, ο ιδρυτής της Amazon Τζεφ Μπέζος τόνισε ότι «όταν χασμουριούνται, μου κάνουν τη μεγαλύτερη φιλοφρόνηση που μπορεί να εισπράξει ένας εφευρέτης».

Οι τεχνολογικοί κολοσσοί χρησιμοποιούν όλο και περισσότερο την «πράσινη» ενέργεια

Ετήσια κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας (τεραβατώρας) και % ποσοστό κάλυψης από ανανεώσιμες πηγές

Σταρ του επιχειρείν και του ρίσκου

Οι παράτολμες παρεμβάσεις του Ελον Μασκ, ιδρυτή της Tesla, δεν εξυπηρετούν πάντα το δημόσιο συμφέρον

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Το προφίλ του καινοτόμου επιχειρηματία, που με την ευρηματικότητά του παρεμβαίνει στη δομή της οικονομίας και καταλήγει να μετασχηματίζει την ίδια την κοινωνία, είναι γνώριμο εδώ και περισσότερο από έναν αιώνα. Το αντιπροσωπεύει ιστορικά ίσως περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον ο Χένρι Φορντ με την επιλογή του να εισαγάγει την εξειδίκευση στη γραμμή παραγωγής της αυτοκινητοβιομηχανίας Ford. Έτσι ο Φορντ πέρασε στην ιστορία της μαρξιστικής σκέψης όταν ο Ιταλός φιλόσοφος και συγγραφέας Αντόνιο Γκράμιsci έγραψε για τον «αμερικανισμό και τον φορντισμό». Έδωσε ιλιγγιώδη ώθηση στην αμερικανική οικονομία και κατόρθωσε να μετασχημα-

τίσει την αμερικανική κοινωνία αυξάνοντας τους μισθούς των εργατών του, καθώς τους έδωσε την οικονομική δυνατότητα να αγοράσουν το πόντημά τους και επέτυχε να τους μετατρέψει σε πελάτες του. Στην εποχή των μέσων κοινωνικής δικτύωσης και της ψηφιακής τεχνολογίας, το πλησιέστερο ανάλογο καινοτόμου επιχειρηματία ασκεί συχνά εξίσου ευεργετική επιρροή οδηγώντας τις εξελίξεις στην κατεύθυνση που έχει ανάγκη ο σημερινός κόσμος. Ενίοτε, όμως, τείνει να υπερβεί τη δημιουργική παρέμβαση στην οικονομία και να ασκήσει επιρροή πέραν της σφαιρας των παραγωγικών δραστηριοτήτων του, με παράτολμες παρεμβάσεις που ίσως δεν εξυπηρετούν πάντα το δημόσιο συμφέρον. Αναμφίβολα εξίσου καινοτόμος με τα μέτρα

της εποχής μας, ο Ελον Μασκ, ιδρυτής της βιομηχανίας ηλεκτροκίνητων οχημάτων Tesla, έχει σαφώς αθάσει τις εξελίξεις προς την ανάπτυξη της ηλεκτροκίνησης ανεβάζοντας ταχύτητα τον ανταγωνισμό στον κλάδο. Η καινοτομία του ανταποκρίνεται απολύτως στην επιτακτική ανάγκη για απεξάρτηση της παγκόσμιας οικονομίας από τα ορυκτά καύσιμα, εφόσον η κλιματική αλλαγή αποτελεί πλέον υπαρκτική απειλή για την ανθρωπότητα. Το ίδιο ισχύει και για πολλούς από τους σύγχρονους μεγιστάνες της επιχειρηματικότητας και της τεχνολογίας, τους ιδρυτές και διευθυντές τεχνολογικών κολοσσών όπως οι Amazon, Apple, Facebook και Microsoft, που δίνουν ώθηση στην πρόσηνη ενέργεια.

Στη διάρκεια της εβδομάδας, όμως, ο

Μασκ επηρέασε για δεύτερη φορά μέσα σε λίγες ημέρες την αγορά, αυτή τη φορά επτακινώντας μια ούτως ή άλλως ιλιγγιώδη άνοδο του κυριότερου εκ των ψηφιακών νομισμάτων, του bitcoin. Η αυτοκινητοβιομηχανία του ανακοίνωσε όχι μόνον ότι τοποθέτησε σε bitcoin το ποσό του 1,5 δισ. δολαρίων, αλλά τόνισε πως η Tesla θα δέχεται εφεξής bitcoin για την αγορά των οχημάτων της. Επείσε, έτσι, την αγορά ότι το κρυπτονόμισμα θα εξελιχθεί σε ένα νέου είδους αποθεματικό νόμισμα και καλλιέργησε την αίσθηση ότι το bitcoin και πιθανώς το σύνολο των κρυπτογραφημένων ψηφιακών νομισμάτων εισέρχεται ήδη στη σφαίρα των αποδεκτών επενδύσεων και εμμέσως στην κοινώς αποδεκτή οικονομία. Η αντίδραση της αγοράς ήταν βε-

βαίως άμεση, με την τιμή του κρυπτογραφημένου νομίσματος να εκτινάσσεται κατά επιπλέον 8%, υπερβαίνοντας για πρώτη φορά τις 48.000 δολάρια. Έχει προηγηθεί τις τελευταίες εβδομάδες εκτίναξη του στις 40.000, αν και επανειλημμένως σημείωσε πτώση εξίσου δραματική με την άνοδο, για να επανέλθει στα ίδια υψηλά επίπεδα και να εντυπωσιάζει με τις ασυνήθιστα μεγάλες διακυμάνσεις του. Και βέβαια, πριν από λίγες ημέρες ο Ελον Μασκ είχε προσφέρει ανάλογη επιτάχυνση στη «διαστημική» εκτόξευση της μετοχής της GameStop με μήνυμά του στο Twitter, που ενθάρρυνε τους μικροεπενδυτές να διακινδυνεύσουν περαιτέρω στο πλαίσιο της αντιπαράθεσής τους με τα σκληρά και επιθετικά hedge funds.

Ομαδικά πυρά με κατηγορίες ότι παρασύρει τους μικροεπενδυτές

Το πρόβλημα σε ό,τι αφορά την επένδυση της Tesla σε bitcoin δεν είναι απλώς το γεγονός ότι πρόκειται για μια επένδυση εξαιρετικά αμφιλεγόμενη, αδιαφανή και άνευ ρυθμίσεων, μια επένδυση που εξακολουθεί να προβληματίζει έντονα οικονομολόγους, ρυθμιστικές αρχές και κεντρικές τράπεζες. Όταν εξεταστούν σε συνδυασμό οι δύο παρεμβάσεις του Ελον Μασκ, στο bitcoin και στη μετοχή της GameStop, γίνεται σαφές πως ο ιδρυτής της Tesla έχει τη δυνατότητα να επηρεάζει ενεργά την κοινή γνώμη και την αγορά. Είναι ενδεικτικό το σχόλιο του Σίμους Ντόνογκι, διευθυντικού στελέχους στην εται-

ρεία ψηφιακών υποδομών Metaco, που παραδέχεται ότι το bitcoin δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί ακόμη ως συμβατικό μέσον, αλλά υπογραμμίζει πως «εφόσον έχει δυναμικούς υποστηρικτές όπως η Tesla, σημαίνει πως θα επισπευθεί η ευρύτερη αποδοχή του από τους επιχειρηματικούς κύκλους». Τον προβληματισμό για την επιρροή που μπορεί να ασκεί ο Μασκ στην ευρύτερη κοινότητα των επενδυτών προβοδεί η άμεση αντίδραση του Νουριέλ Ρουμπινί, του οικονομολόγου που είχε προβλέψει την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και έχει επανειλημμένως προειδοποιήσει για τους

κινδύνους του bitcoin. Σε άρθρο του στους Financial Times αμέσως μετά την παρέμβαση της Tesla και τη συνεπακόλουθη νέα εκτόξευση του bitcoin, ο Ρουμπινί προειδοποιεί ευθέως τους κάθε είδους επενδυτές, έμπειρους ή άδαις, ότι το κρυπτονόμισμα δεν βασίζεται σε κανέναν είδους αξία και τονίζει πως «ο Ελον Μασκ μπορεί να το αγοράζει, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να τον ακολουθήσετε κι εσείς». Πολλοί μπορεί να θεωρήσουν, άλλωστε, ότι ως ένα βαθμό ο Μασκ παρέσυρε τους μικροεπενδυτές ή, τουλάχιστον, κλιμάκωσε δυσανάλογα τον ενθουσιασμό τους με το tweet του, που ουσιαστικά δήλωνε ότι

συμμεριζόταν πλήρως την επιλογή τους να αγοράζουν τη μετοχή της μητρώουσας εταιρείας GameStop προκειμένου να την οδηγήσουν τεχνητά στη στρατόσφαιρα για να κοντράρουν τα funds που τη σορτάριζαν. Όπως συνήθως συμβαίνει σε αυτές τις περιπτώσεις, η ίδια μετοχή κατέρρευσε στη συνέχεια, προκαλώντας δυσθεώρητη ζημία στους περισσότερους. Ανάλογο προβληματισμό και ακόμη βαρύτερο διατυπώνει, εξάλλου, στην ίδια εφημερίδα ο αναλυτής Ρίτσαρντ Γουότσερ, που επικρίνει τον Μασκ ότι «στρεβλώνει την πραγματικότητα» και τον χαρακτηρίζει πολύ πιο δεξιότεκνη από τον Στιβ Τζομπς,

τον σχεδόν μυθικό πλέον ιδρυτή της Apple, που «έπειθε τους ανθρώπους να δουν την πραγματικότητα όπως αυτός». Όπως επισημαίνει, ο Μασκ τώρα επιχειρεί με την εταιρεία του Neuralink να πραγματοποιήσει ένα, κατά πολλούς, εφιαλτικό σενάριο επιστημονικής φαντασίας: να εμψυεύσει στον ανθρώπινο εγκέφαλο μια συσκευή που θα μπορεί να διαβάσει και να καταγράφει τις σκέψεις. Τιποτε από όλα αυτά δεν ακυρώνει, ωστόσο, αυτό καθαυτό το έργο του Ελον Μασκ ούτε βεβαίως και κάποιου άλλου από τους σημερινούς επιχειρηματίες και σταρ των νέων τεχνολογιών.

Στροφή στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας από τους κολοσσούς της τεχνολογίας

Οι επικεφαλής των τεχνολογικών κολοσσών Amazon, Google, Microsoft, Facebook και Apple οδηγούν τα πράγματα προς τον στόχο που έχει θέσει μεγάλο μέρος της ανθρωπότητας, τη στροφή στην πράσινη ενέργεια. Βρίσκονται στο στόχαστρο των Αρχών σε Ευρώπη και Αμερική, καθώς έχει προβληματίσει τις Αρχές και έχει προκαλέσει αντιδράσεις η δυσανάλογη οικονομική και πολιτική ισχύ που έχουν συγκεντρώσει στα χέρια τους. Από μιαν άποψη, όμως, προωθούν κάποια ιδανικά που δηλώνουν ότι έχουν ασπαστεί, αλλάζουν την οικονομία προς την κατεύθυνση που χρειάζεται ο κόσμος και μπορούν να ευεργετήσουν έτσι μακροπρόθεσμα την

κοινωνία. «Οι μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας κυριαρχούν στην αγορά καθαρής ενέργειας», δήλωσε προ μηνών στους Financial Times η Μιράντα Μπιαλντάνι, διευθύνουσα σύμβουλος της Συμμαχίας Αγοραστών Ανανεώσιμης Ενέργειας. Οι καινοτόμοι εταιρείες τεχνολογίας καλύπτουν πράγματι περίπου το 40% των τεράστιων ενεργειακών τους αναγκών με πράσινη ενέργεια, ενώ παράλληλα εξωθούν τις εταιρείες κοινής ωφέλειας να επισπεύσουν τη στροφή τους στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Από το 2017, ο Τζεφ Μπέζος, ιδρυτής της Amazon, έχει εγκαταστήσει δική του μονάδα παραγωγής αιολικής ενέργειας, την Amazon Wind Farm Texas, δίνοντας ένα πικρό

μήνυμα που ενθάρρυνε την αύξηση των επενδύσεων σε πράσινη ενέργεια. Εξίσου πρωτοπόρος υπό άλλη έννοια υπήρξε η Google. Υπέγραψε την πρώτη συμφωνία της για την αγορά πράσινης ενέργειας το 2010. «Θέλουμε να πρασινίσουμε το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας για όλους», τόνισε προ μηνών στους Financial Times η Αμάντα Πέτερσον, στέλεχος της Google, που διαπραγματεύεται τα συμβόλαια της εταιρείας για την κάλυψη των τεράστιων ενεργειακών αναγκών της ειδικότερα για το κέντρο δεδομένων.

Η Google έχει θέσει τον ιδιαίτερα φιλόδοξο στόχο να επιτύχει μέχρι το 2030 όλα τα κέντρα δεδομένων της να λειτουργ-

γούν μόνο με τη χρήση καθαρής ενέργειας. Στην πρωτοβουλία της την ακολούθησαν σύντομα οι άλλοι τεχνολογικοί κολοσσοί, καθώς αναπτύχθηκε ανάμεσά τους ανταγωνισμός για το περιβαλλοντικό προφίλ τους. Ανάλογους φιλόδοξους στόχους έχει θέσει η Microsoft. Όπως τονίζει ο πρόεδρος της Microsoft, Μπραντ Σμιτ, υπάρχει έντονος περιβαλλοντικός ανταγωνισμός ανάμεσα στους τεχνολογικούς κολοσσούς. Ο ίδιος υποστηρίζει πως η Microsoft κινείται στο πνεύμα του ιδρυτή της, του Μπιλ Γκέιτς, ο οποίος έχει θέσει την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής στις προτεραιότητές του και την έχει εντάξει στο φιλαν-

θρωπικό του έργο. Σήμερα οι Amazon, Apple, Facebook, Google και Microsoft είναι πρώτες ανάμεσα σε όλες τις βιομηχανίες του κόσμου σε κατανάλωση πράσινης ενέργειας. Η πρωτοπορία τους στον τομέα οφείλεται, βέβαια, σε μεγάλο βαθμό στο ότι οι κολοσσοί της ψηφιακής τεχνολογίας καταναλώνουν έτσι κι αλλιώς τεράστιο όγκο ηλεκτρικής ενέργειας. Το άθροισμα της ενέργειας που χρησιμοποιούν οι Amazon, Google, Microsoft, Facebook και Apple υπερβαίνει τις 45 τεραβατώρας ετησίως, που ισοδυναμεί με την κατανάλωση ενέργειας μιας σχετικά μικρής χώρας όπως η Νέα Ζηλανδία. Έχουν κάθε κίνητρο να κα-

ταφούν στην πράσινη ενέργεια και είναι οι κατεξοχήν βιομηχανίες που διαθέτουν την οικονομική δυνατότητα για να το κάνουν. Οι ενεργειακές τους ανάγκες αναμένεται να αυξηθούν στο μέλλον, οπότε θα καταναλώνουν ακόμη περισσότερη ηλεκτρική ενέργεια, καθώς θα αυξάνεται όλο και περισσότερο η χρήση της τεχνικής νοημοσύνης. Σύμφωνα με σχετική έρευνα του Πανεπιστημίου του Λάνκαστερ, ο τομέας της τεχνικής νοημοσύνης αντιπροσωπεύει ποσοστό κυμαινόμενο από 1,8% έως 2,8% των παγκόσμιων εκπομπών καυσαερίων ανάλογο εκείνου που παράγει ο τομέας των αερομεταφορών.

Φορολογικός οδηγός για το 2021 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα μας www.pwc.com.cy/tax-facts-figures

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η πανδημία και τα όρια της οικονομικής επιστήμης

Των **IMANI MOISE** και **MEDHA SINGH** / REUTERS

Κατά την περίοδο υποβολής του προ-υπολογισμού, οι υπουργοί Οικονομικών επικαλούνται τη ρήση του Ζαν-Μπατίστ Κολμπίερ, υπουργού Οικονομικών του Λουδοβίκου XIV, ότι «η τέχνη της φορολογίας συνίσταται στην αποπτέρωση της χήνας, ώστε να αποκτήθει η μεγαλύτερη δυνατή ποσότητα φτερών με τον μικρότερο δυνατό συριγγμό». Στην πραγματικότητα, οι αρμόδιοι περί τα δημοσιονομικά αξιωματούχοι τείνουν να βλέπουν τη φορολογία ως επιστήμη και όχι ως τέχνη. Το υπουργείο Οικονομικών του Ηνωμένου Βασιλείου έχει υπολογίσει πως ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος για τους υψηλόμισθους, ο οποίος αποδίδει στο κράτος και τα υψηλότερα έσοδα, είναι αυτός του 45%-50% και ότι αύξησή του κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες μειώνει τον εργάσιμο χρόνο των πλουσίων κατά 7% και πλέον. Εάν μία συνήθης ανεπαιτημένη χώρα θέλει να μειώσει την κατανάλωση τσιγάρων κατά 4%,

φιίζουν. Εντούτοις, στην επιστήμη της φορολογίας οι εταιρικοί φόροι είναι καταστρεπτικοί. Το 2013 είχαν απευθύνει μία ερώτηση στον τότε υπουργό Φορολογίας της Βρετανίας, Ντέιβιντ Γκοκ, σχετικά με τον λόγο που η κυβέρνηση των Συντηρητικών μειώνει τον φόρο επί των εταιρειών, αυξάνοντας παράλληλα άλλους φόρους και μειώνοντας τις δαπάνες. «Η κυβέρνηση έκανε απλώς αυτό που συμφώνησαν οι εμπειρογνώμονες», είχε απαντήσει ο υπουργός. Αναφερόταν σε εκθέσεις του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και άλλων που σημείωναν ότι οι εταιρικοί φόροι ήταν η πιο βλαβερή από οικονομικής απόψεως μορφή φόρου.

Ωστόσο, σήμερα και αφού σε όλο τον κόσμο έχουν δοκιμαστεί στη διακυβέρνηση πολιτικοί από όλο το ιδεολογικό φάσμα, οι οποίοι ελαττώνουν την εταιρική φορολόγηση, τα πράγματα αλλάζουν. Ο νέος Αμερικανός πρόεδρος Τζο Μπάιντεν διαμνύει πως θέλει να αυξήσει τον φορολογικό συντελεστή για τις εταιρείες των ΗΠΑ. Ο υπουργός Οικονομικών του Ηνωμένου Βασιλείου Ρισί Σουνάκ αναμένεται να κάνει το ίδιο στο προσχέδιο του προϋπολογισμού τον Μάρτιο. Η μεταστροφή έχει να κάνει με το τι επιτάσσουν οι ανάγκες: η πανδημία του κορωνοϊού έχει δημιουργήσει άνευ προηγουμένου δημοσιονομικά ελλείμματα και όλοι θα πρέπει να διαδραματίσουν ένα ρόλο στην αποκατάσταση των δημόσιων οικονομικών.

Το 2010, όταν ο δημόσιος δανεισμός είχε φθάσει σχεδόν σε επίπεδα ρεκόρ, η Βρετανία επέτεινε την προσπάθειά της να μειώσει τους φόρους εταιρειών. Και αυτό έγινε, επειδή τα αντίστοιχα μοντέλα δείχνουν ότι οι φόροι εταιρειών προξενούν τέτοια βλάβη, ώστε η ελάττωσή τους να επιφέρει μικρή ή μηδενική απώλεια κρατικών εσόδων, όταν αυτά εξετάζονται υπό το πρίσμα της δημιουργίας θέσεων εργασίας και τις δαπάνες. Ανάλυση του υπουργείου Οικονομικών του Η.Β. συμπέρανε ότι η μείωση των φορολογικών συντελεστών κατά ένα τρίτο δεν είχε το επιθυμητό αποτέλεσμα στο να αυξηθούν οι επενδύσεις. Εν ολίγοις, η κυβέρνηση αποφάσισε ότι τα οικονομικά μοντέλα που προσβέθουν πως η χαμηλή φορολογία παραινεί τις εταιρείες να επενδύουν και να αναπτύσσονται, δεν λειτουργούν.

Η Κούβα ανοίγει τώρα ένα παράθυρο στον καπιταλισμό

Η κυβέρνηση επιτρέπει εφεξής την ιδιωτική πρωτοβουλία σε 2.000 επαγγέλματα

Εν μέσω της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης που έχει αντιμετωπίσει μετά την πτώση της Σοβιετικής Ένωσης και υπό τον βάρος τού εναντίον της εμπάργκο που επανέφερε ο τέως πρόεδρος των ΗΠΑ, η Κούβα προχωράει σε περαιτέρω άνοιγμα της οικονομίας της. Διευρύνει σημαντικά τα περιθώρια που αφήνει στην ιδιωτική πρωτοβουλία, επιτρέποντας πολύ μεγαλύτερες δραστηριότητες στις μικρές επιχειρήσεις. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ των Financial Times, τις αποφάσεις της κυβέρνησης ανακοίνωσε ο υπουργός Εργασίας, Μάρτα Ελένα Φέιτο Καμπρέρα, η οποία τόνισε ότι η κυβέρνηση επιτρέπει εφεξής την ιδιωτική πρωτοβουλία σε 2.000 επαγγέλματα και τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Προσέθεσε πως υπό τον έλεγχο του κράτους παραμένουν μόνο 124 ζώνες επαγγελματικής δραστηριότητας χωρίς, ωστόσο, να διευκρινίσει ποιες ακριβώς είναι αυτές.

Εκτός από τον αγροτικό τομέα της Κούβας, που αποτελείται από εκατοντάδες μικρές επιχειρήσεις, η ιδιωτική πρωτοβουλία στη χώρα αφορά χιλιάδες μικρές κοινοπραξίες και συνεταιριστικές εταιρείες με υπαλλήλους, τεχνίτες, οδηγούς ταξί και εμπόρους. Όπως αναφέρουν πηγές του Reuters, στον ιδιωτικό τομέα απα-

Στον ιδιωτικό τομέα απασχολούνται περισσότερα από 600.000 άτομα, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 13% του εργατικού δυναμικού της χώρας.

σκολούνται περισσότερα από 600.000 άτομα, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 13% του εργατικού δυναμικού της χώρας. Οι εργαζόμενοι αυτοί είναι όλοι καταγεγραμμένοι ως αυτοαπασχολούμενοι, ενώ το 40% από αυτούς δραστικά από την τουριστική βιομηχανία ή εργάζεται στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Εχει προηγηθεί μόλις πριν από λίγες εβδομάδες η τολμηρή απόφαση της Αβάνας να υποτιμηθεί δραστικά το πέσο και να καταργήσει το ιδιάζον σύστημα των δύο ισοτιμιών που ίσχυε έως τώρα. Η υποτίμηση οδήγησε όμως σε εκτίναξη των τιμών, καθιστώντας πολύ ακριβότερα προϊόντα, υπηρεσίες και λογαριασμούς των εταιρειών κοινής ωφελείας. Έχει, έτσι, καλλιεργηθεί δυσφορία στην κοινή γνώμη της χώρας, μολοντί η κυβέρνηση

Η πανδημία εκβίασε τις εξελίξεις και επέσπευσε τις μεταρρυθμίσεις σχετικά με τις ξένες επενδύσεις και την ιδιωτική πρωτοβουλία.

προχώρησε σε μεγάλες αυξήσεις των μισθών και των συντάξεων του δημόσιου τομέα.

Όπως επισημαίνουν πολιτικοί αναλυτές, πρόκειται κυρίως για μεταρρυθμίσεις που υπόσχεται εδώ και χρόνια η κυβέρνηση της Αβάνας αλλά αναβάλλονται διαρκώς. Η πανδημία εκβίασε τις εξελίξεις και επέσπευσε όχι μόνο τις αλλαγές στο σύστημα των ισοτιμιών αλλά και μεταρρυθμίσεις σχετικά με τις ξένες επενδύσεις. Η οικονομία της Κούβας βρισκόταν επί χρόνια σε στασιμότητα, όμως συρρικνώθηκε το περασμένο έτος κατά 11%. Σε συνδυασμό με το εμπάργκο που επανέφερε ο Ντόναλντ Τραμπ, οι Κούβανοι αντιμετώπιζον ελλείψεις βασικών τροφίμων και ειδών πρώτης ανάγκης.

Αιτία βέβαια ήταν το πλήγμα που έχει

καταφέρει η πανδημία στην οικονομία της Κούβας, που εξαρτιόταν σε μεγάλο βαθμό από τον τουρισμό. Με τον τουρισμό να σημειώνει 80% εξαρτίας της πανδημίας, η τουριστική βιομηχανία της χώρας κινδυνεύει να καταρρεύσει ολοκληρωτικά. Τον Νοέμβριο άρχισαν να επαναλειτούργουν τα αεροδρόμια της χώρας και επέστρεψε μια μικρή μερίδα τουριστών, αλλά το δεύτερο κύμα της πανδημίας υπονομεύει κάθε ελπίδα ανάκαμψης. Μιλώντας στους Financial Times, ο Κουβανός οικονομολόγος και ένηθρος οπαδός των μεταρρυθμίσεων Ρικάρντο Τόρες εξέφρασε την εκτίμησή πως το άνοιγμα της οικονομίας θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας και θα περιορίσει τον πληθωρισμό.

Όπως τόνισε, «δίνει στις Αρχές μεγαλύτερα περιθώρια ελευθερίας για να προ-

χωρήσουν στην αναδιάρθρωση των κρατικών εταιρειών και μειώνει τη γραφειοκρατία».

Η κυβέρνηση της Αβάνας προσβλέπει, όπως, άλλωστε, και οι κυβερνήσεις πολλών άλλων χωρών, πως ο νέος πρόεδρος των ΗΠΑ θα ανακαλέσει πάλι το εμπάργκο κατά της Κούβας και θα επαναφέρει τις σχέσεις των δύο χωρών εκεί όπου βρισκόνταν επί προεδρίας Μπαράκ Ομπάμα. Υπάρχει, όμως, αυτή η προοπτική σύμφωνα τουλάχιστον με τον Τζον Καβούλνις, πρόεδρο του κουβανο-αμερικανικού εμπορικού και οικονομικού συμβουλίου, ο οποίος εκτιμά πως αν η Αβάνα προωθήσει επιτυχώς τη μεταρρύθμιση της ισοτιμίας στο ίδιο ιδιωτικό τομέα, τότε η Ουάσινγκτον θα έχει κίνητρα για να χωρήσει σε νέα προσέγγιση.

Οι τουριστικές αφίξεις το 2020 γύρισαν την Ισπανία στα επίπεδα του 1969

Δραματική ήταν η μείωση των τουριστικών αφίξεων στην Ισπανία κατά την προηγούμενη χρονιά, με τον αριθμό των ξένων τουριστών που επισκέφθηκαν τη χώρα να θάβναι τα επίπεδα του 1969. Όπως μεταδίδει το Reuters, το οποίο επικαλείται επίσημα στοιχεία, ο αριθμός των ξένων τουριστών που επισκέφθηκαν τη χώρα το 2020 μειώθηκε πάνω από 80% και διαμορφώθηκε στα 19 εκατ., αριθμός που έχει να καταγραφεί από το 1969.

Η μείωση αυτή συνδέεται άρρηκτα με το ξεπάσμα της πανδημίας κατά την προηγούμενη χρονιά, η οποία επέφερε βαρύτατο πλήγμα σε έναν από τους πιο σημαντικούς κλάδους της ισπανικής οικονομίας. Οι τουριστικές αφίξεις κινήθηκαν πτωτικά τον Δεκέμβριο κατά 85%

Ο αριθμός των ξένων τουριστών μειώθηκε κατά 80%.

σε ετήσια βάση, μετά την απόφαση των Αρχών της χώρας να επιβάλουν νέους ταξιδιωτικούς περιορισμούς ώστε να ανακόψουν την αύξηση των κρουσμάτων.

Παράλληλα, σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία ΙΝΕ, οι τουρίστες δαπάνησαν 86,1% λιγότερα χρήματα τον Δεκέμβριο συγκριτικά με έναν χρόνο νωρίτερα.

Ωστόσο, για το σύνολο του έτους, οι τουρίστες ξόδεψαν 19,7 δισ. ευρώ, δηλαδή 78,5% λιγότερα χρήματα σε σύγκριση με τη χρονιά που προηγήθηκε. Αυτή η συρρίκνωση των δαπανών είχε αρνητικές επιπτώσεις και όσον αφορά τα τουριστικά έσοδα.

Όπως μεταδίδει το Xinhua, τα έσοδα διαμορφώθηκαν στα 19,7

Το 2020 οι τουρίστες στην Ισπανία δαπάνησαν 19,7 δισ. ευρώ, δηλαδή 78,5% λιγότερα χρήματα σε σύγκριση με τη χρονιά που προηγήθηκε.

δισ. ευρώ, όταν το 2019 αυτά είχαν ανέλθει στα 91,9 δισ. Σημειώνεται ότι στις 28 Ιανουαρίου ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού δημοσίευσε στοιχεία τα οποία καταδεικνύουν πως ο αριθμός των τουριστών κατέγραψε μία μείωση της τάξεως του 74% παγκοσμίως, ως αποτέλεσμα της επέλασης της πανδημίας. Οσον αφορά την Ισπανία, ενώ τους πρώτους 2,5 μήνες του 2020 σημειώθηκε αύξηση του αριθμού των ξένων ταξιδιωτών που ήρθαν στη χώρα, η επέλαση του κορωνοϊού και η επιβολή στη συνέχεια ενός τριήμερου lockdown την ανάγκασαν να κλείσει τα σύνορά της. Το καλοκαίρι υπήρξε μία μικρή ανάκαμψη, ωστόσο, η επέλαση του δεύτερου κύματος της πανδημίας

από τον περασμένο Σεπτέμβριο οδήγησε σε μία συρρίκνωση της τάξεως του 90% του αριθμού των επισκεπτών. Ο τουρισμός αντιστοιχούσε περίπου στο 12% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) το 2019, με τη δραστηριότητα στον κλάδο να καταγράφει βουτιά το 2020. Όπως αναφέρει το Reuters, εάν και δεν υπάρχουν επίσημα στοιχεία για τη συνεισφορά του κλάδου το 2020, η αναλύτρια της Fincas, Μαρία Χεσούς Φερνάντεθ, εκτιμά ότι είναι περίπου στο 4%-5% του ΑΕΠ. Το πλήγμα που υπέστη στην τουριστική κίνηση, οδήγησε και στην εξίσου δραματική συρρίκνωση του ισπανικού ΑΕΠ. Σύμφωνα με τη στατιστική αρχή ΙΝΕ, η ισπανική οικονομία συρρικνώθηκε κατά την

περυσινή χρονιά 11%, πτώση που έχει να καταγραφεί από τον ισπανικό εμφύλιο στα τέλη της δεκαετίας του 1930.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η Ισπανία είναι από τις πλέον πληγείσες από την πανδημία χώρες στην Ευρώπη. Ενώ η εκστρατεία εμβολιασμού εξελίσσεται με αργούς ρυθμούς, κατέγραψε 29.604 νέα κρούσματα προχθές, από περίπου 40.000 που είχαν ανακοινωθεί πρόσφατα, με τον συνολικό αριθμό περιστατικών να φθάνει πλέον τα 2,85 εκατ. Με τη χώρα να βρίσκεται στη δίνη ενός τρίτου κύματος μόλυνσεων, ο αριθμός των θανάτων αυξήθηκε κατά 724 στις 59.805, σημειώνοντας τη μεγαλύτερη ημερήσια αύξηση από τον Απρίλιο.

Οι ΗΠΑ χρειάζονται το πακέτο Μπάιντεν «απεγνωσμένα»

Η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ Τζάνετ Γέλεν και η διευθύντρια του ΔΝΤ Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα συμφώνησαν, την περασμένη Τρίτη, στην ανάγκη για πολυμερείς λύσεις, ώστε να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες που προκαλούνται από το χρέος των χωρών και άλλα ζητήματα, με τα οποία βρίσκεται αντιμετώπιη η παγκόσμια οικονομία, όπως ανέφερε το αμερικανικό ΥΠΟΙΚ. Η τηλεφωνική επικοινωνία της Γέλεν με την Γκεοργκίεβα ήταν η τελευταία μιας σειράς τηλεφωνικών επικοινωνιών με υψηλόβαθ-

Οι εκτιμήσεις της υπουργού Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάνετ Γέλεν, για την πορεία της αμερικανικής οικονομίας.

μους αξιωματούχους της παγκόσμιας οικονομίας μετά την επίσημη ανάλυση των καθκόντων της, την προηγούμενη εβδομάδα. Η υπουργός Γέλεν εξέφρασε την πρόθεσή της να συνεργαστεί στενά με το ΔΝΤ «για τη συνέχιση της αποτελεσματικής αντίδρασης στην πανδημία COVID-19, την αναζωογόνηση της παγκόσμιας οικονομικής ανάπτυξης, τη μάχη κατά της οικονομικής ανισότητας, αλλά και τη δυναμική αντιμετώπιση των απειλών από την κλιματική αλλαγή», ανέφερε η ανακοίνωση του αμερικανικού υπουργείου των Οικονομικών. Κατά τη διάρκεια των συνομιλιών, η κ. Γκεοργκίεβα σε μία ανάρτηση που έκανε στο Twitter χαρακτήρισε το τηλεφώνημα «θερμό και παραγωγικό». «Συμφώνησαμε ότι η μάχη κατά της πανδημίας, η ενίσχυση της ανά-

Η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάνετ Γέλεν, συζήτησε με τη διευθύντρια του ΔΝΤ, Κρισταλίνα Γκεοργκίεβα, τα προβλήματα με τα οποία βρίσκεται αντιμετώπιση η παγκόσμια οικονομία.

πτωξης, η μάχη κατά της ανισότητας των εισοδημάτων, αλλά και η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής είναι κορυφαίες προτεραιότητες, ενώ καθοριστικές σημασίας είναι η παγκόσμια συνεργασία για την υποστήριξη των χωρών με χαμηλά εισοδήματα», έγραψε στο Twitter, προσθέτοντας: «Το 2021 είναι μία καθοριστική χρονιά δράσης!».

Την ίδια ημέρα, η κ. Γέλεν δήλωσε ότι οι νέες εκτιμήσεις του Γραφείου Προϋπολογισμού έδειξαν πως οι ΗΠΑ χρειάζονται «απεγνωσμένα» την ανάληψη δράσης από το Κογκρέσο για την προώθηση του πακέτου βοήθειας που έχει προτείνει ο πρόεδρος Τζο Μπάιντεν κατά των οικονομικών επιπτώσεων της COVID-19. «Την προηγούμενη χρονιά η οικονομία συρρικνώθηκε περισσότερο από οποιαδήποτε άλ-

λη, από το τέλος του Β' Παγκόσμιου Πολέμου. Με την ανάπτυξη που προβλέπει το CBO, θα χρειαστούν χρόνια για να φθάσει και πάλι η χώρα σε κατάσταση πλήρους απασχόλησης του εργατικού δυναμικού της», ανέφερε η Γέλεν σε ανακοίνωση που εξέδωσε αφού μίλησε με τους Δημοκρατικούς της Γερουσίας για το προτεινόμενο από τον Μπάιντεν αμερικανικό σχέδιο διάσωσης, ύψους 1,9 τρις. δολαρίων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το CBO επικαιροποίησε τις εκτιμήσεις του την περασμένη Δευτέρα, προχωρώντας σε πιο θετικές προβλέψεις για την πορεία του αμερικανικού ΑΕΠ το 2021. Ωστόσο, η πλήρης αποκατάσταση των θέσεων εργασίας στα επίπεδα προ πανδημίας δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί πριν από το 2024.

Το πρόγραμμα της ΕΚΤ βάζει φρένο σε μια νέα κρίση χρέους

Φθινός δανεισμός για την ευρωπαϊκή περιφέρεια ακόμη και με 50ετή ομολόγα

Η περιφέρεια της Ευρώζωνς αντλεί μεγάλα οφέλη από το έκτακτο πρόγραμμα αγοράς ομολόγων, ύψους 1,85 τρισ. ευρώ, που υιοθέτησε η ΕΚΤ την άνοιξη του περασμένου έτους προκειμένου να στηρίξει τις ευρωπαϊκές οικονομίες και να αποτρέψει μια κρίση χρέους εν τω μέσω του πρώτου κύματος της πανδημίας. Η εμπιστοσύνη που έχει εμπνεύσει στην αγορά το εν λόγω πρόγραμμα, έχει ως αποτέλεσμα ένα αυξημένο ενδιαφέρον των επενδυτών για τα ομολόγα των χωρών της ευρωπαϊκής περιφέρειας. Έτσι οι επενδυτές σπεύδουν να δανειστούν τις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας, συμπίεζοντας το κόστος δανεισμού τους σε πολύ χαμηλά επίπεδα ακόμη κι όταν πρόκειται για πολύ μακροπρόθεσμα ομολόγα. Περαιτέρω αισιοδοξία εμπνέει, άλλωστε, στην αγορά η ανάδειξη του τέως προέδρου της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, στο αξίωμα του πρωθυπουργού της Ιταλίας.

Η Ισπανία άντλησε την Τρίτη 5 δισ. ευρώ σε δημοπρασία 50ετών ομολόγων με απόδοση 1,45%, ενώ σύμφωνα με πηγές των Financial Times, προσείλκυσε παραγγελίες ύψους 65 δισ. ευρώ. Όπως σχολίασε σχετικά η τράπεζα UniCredit, πρόκειται για την πρώτη έκδοση 50ετούς ομολόγου της χώρας από το 2016, όταν η Μαδρίτη αναγκάστηκε να καταβάλει απόδοση 3,45%. Η επιτυχής δημοπρασία

Η Ισπανία άντλησε την Τρίτη 5 δισ. ευρώ σε δημοπρασία 50ετών ομολόγων με απόδοση 1,45%.

συνέπεσε, όμως, με μια σημαντική υποχώρηση του κόστους δανεισμού της Ιταλίας. Σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε το Bloomberg, την Τρίτη οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του ιταλικού δημοσίου υποχώρησαν κάτω από το 0,5% για πρώτη φορά.

Προσδοκίες

Πολιτικοί αναλυτές υπογραμμίζουν πως οι τιμές των ομολόγων της γειτονικής χώρας βρίσκονται σε ανοδική πορεία τις τελευταίες ημέρες, καθώς επικρατεί αισιοδοξία μεταξύ επενδυτών από τη στιγμή που ο τέως πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, ανέλαβε να σχηματίσει κυβέρνηση. Αιτία είναι η προσδοκία της αγοράς πως ο Ιταλός οικονομολόγος θα προχωρήσει στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις προκειμένου να διασφαλίσει τα 200 δισ. ευρώ στα οποία ανέρχεται το μερίδιο της χώρας από τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης. Όπως, άλλωστε, τόνισε μιλώντας στη βρετανική εφημερίδα ο Φρεντερικ Ντουκροζέ,

Οι τιμές των ομολόγων της Ιταλίας βρίσκονται σε ανοδική πορεία τις τελευταίες ημέρες, καθώς επικρατεί αισιοδοξία μεταξύ επενδυτών από τη στιγμή κατά την οποία ο τέως πρόεδρος της ΕΚΤ, Μάριο Ντράγκι, ανέλαβε να σχηματίσει κυβέρνηση.

αναλυτής της Pictet Wealth Management, η αγορά εκτιμά πως έτσι ο Μάριο Ντράγκι θα προλαύνει το έδαφος για μια ουσιαστική αναμόρφωση του Συμφώνου Σταθερότητας προς μια κατεύθυνση που θα δώσει ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη της Ιταλίας. Εν ολίγοις, τα ομολόγα της Ιταλίας στηρίζονται από το έκτακτο πρόγραμμα της ΕΚΤ αλλά το χαμηλό κόστος του δανεισμού της αντανακλά τις πολιτικές εξελίξεις στο εσωτερικό της χώρας.

Τρίτη σε μέγεθος οικονομία της Ευρώζωνς, η Ιταλία είδε το ΑΕΠ της να μειώ-

νεται κατά 8,8% το περασμένο έτος, καταγράφοντας τη χειρότερη ύφεσή της μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Προκειμένου, άλλωστε, να αντιμετωπίσει τον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας, η κυβέρνηση προχώρησε σε εκτεταμένες δαπάνες που έχουν οδηγήσει σε εκτίναξη του χρέους της χώρας από περίπου 135% στο 160%.

Όπως, όμως, σχολιάζουν οι Financial Times, η αυξημένη ζήτηση για χρέος της Ισπανίας και της Ιταλίας, δύο χωρών με χαμηλότερη βαθμολογία πιστοληπτικής

ικανότητας από εκείνη της Γερμανίας και της Γαλλίας, οφείλεται στην εμπιστοσύνη που έχει εμπνεύσει στους επενδυτές το πρόγραμμα της ΕΚΤ αλλά και το Ταμείο Ανάκαμψης με τα κεφάλαια ύψους 750 δισ. ευρώ. Η εμπιστοσύνη αυτή εκδηλώνεται μάλιστα ενώ οι κυβερνήσεις προχωρούν σε μακροπρόθεσμο δανεισμό αναζητώντας κεφάλαια για να χρηματοδοτήσουν τα ελλείμματά τους που διευρύνονται εξαιτίας των προγραμμάτων στήριξης των οικονομιών τους.

Την περασμένη εβδομάδα, άλλωστε,

η Πορτογαλία άντλησε 40 δισ. ευρώ σε δημοπρασία 30ετών ομολόγων με απόδοση 1%, ενώ μόλις πριν από δύο χρόνια, τα δεκαετή ομολόγα της είχαν απόδοση μεγαλύτερη του 2,5%. Οι εκδόσεις μακροπρόθεσμου χρέους δεν περιορίζονται βέβαια στις χώρες της ευρωπαϊκής περιφέρειας. Την περασμένη εβδομάδα το Βέλγιο άντλησε 5 δισ. ευρώ από την έκδοση 50ετών ομολόγων με απόδοση 0,65%, ενώ η Γαλλία πούλησε τον Ιανουάριο 50ετή ομολόγα και άντλησε 7 δισ. ευρώ με απόδοση 0,5%.

Συρρικνώθηκε κατά 9% το παγκόσμιο εμπόριο μέσα στο 2020

Δυσαιώνες είναι οι εκτιμήσεις για την πορεία του παγκόσμιου εμπορίου που δέχθηκε καίριο πλήγμα από το πρώτο κύμα της πανδημίας, ανέκαμψε προσωρινά με την άρση των περιοριστικών μέτρων και τώρα αναμένεται να μειωθεί ξανά μέσα στο έτος. Αυτές είναι οι προβλέψεις της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) που στην τελευταία σχετική έκθεσή της θεωρεί βέβαιη μια νέα μείωση του παγκόσμιου εμπορίου μέσα στο πρώτο τρίμηνο του έτους.

Όπως αναφέρει η εν λόγω έκθεση της UNCTAD, που δόθηκε στη δημοσιότητα, στη διάρκεια του περασμένου έτους το παγκόσμιο εμπόριο συρρικνώθηκε κατά 9% συνολικά. Καθοριστικά ήταν η ραγδαία πτώση κατά 15% που σημείωσε το πρώτο τρίμηνο του περασμένου έτους, όταν η ανάσχεση της πανδημίας υπαγόρευσε αναστολή της οικονομικής δραστηριότητας, των μετακινήσεων και των ταξιδιών στο μεγαλύτερο μέρος του πλανήτη. Στη συ-

Εκτιμήσεις για νέα μείωση στο πρώτο τρίμηνο του έτους κατά 1,5%.

νέχεια ανέκαμψε δυναμικά στη διάρκεια του δεύτερου εξαμήνου του περασμένου έτους, με τις εμπορικές συναλλαγές να σημειώνουν αύξηση περίπου 8% το τέταρτο τρίμηνο του 2020 σε σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο τέταρτο.

Όπως τονίζει, όμως, η UNCTAD, η ανάκαμψη οφειλόταν κατά κύριο λόγο στις αναπτυσσόμενες οικονομίες και ιδιαίτερα στις χώρες της Ανατολικής Ασίας, με το εμπόριο που προέρχεται από αυτές τις χώρες να σημειώνει αύξηση 12% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Ο λόγος βέβαια για το εμπόριο προϊόντων και όχι τις εμπορικές συναλλαγές υπηρεσιών. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει στην έκθεσή της η UNCTAD, η ανάκαμψη

Σημαντικό ρόλο στη συγκράτηση της μείωσης του παγκόσμιου εμπορίου την περυσινή χρονιά διαδραμάτισαν οι αναπτυσσόμενες οικονομίες και ιδιαίτερα στις χώρες της Ανατολικής Ασίας.

του εμπορίου ήταν σαφώς ανόμοια ανάμεσα στις διάφορες γεωγραφικές ζώνες. Πολλές χώρες έμειναν πίσω, με ορισμένες εξ αυτών να χάνουν σημαντικό έδαφος στις εμπορικές συναλλαγές. Κάποιες άλλες, αντιθέτως, όπως η δημοκρατία της Νότιας Κορέας, αύξησαν σημαντικά τις εμπορικές τους συναλλαγές.

Όπως επισημαίνει η UNCTAD, «οι ασιατικές οικονομίες είχαν ηγετικό ρόλο στη διαδικασία της ανάκαμψης του εμπορίου, καθώς αυξήθηκαν σημαντικά οι εξαγωγές τους, με αποτέλεσμα να επεκταθεί αισθητά το μερίδιό τους στην παγκόσμια αγορά». Η ανάκαμψη αφορά σχεδόν το σύνολο του μεταποιητικού τομέα με εξαίρεση μόνον τον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών.

Η ανάκαμψη του εμπορίου, πάντως, μεταξύ αναπτυσσόμενων οικονομιών σχεδόν μηδενίζεται όταν από τα στοιχεία του τετάρτου τριμήνου αφαιρεθεί η συνεισφορά των χωρών της Ανατολικής Ασίας. Εν ολίγοις, το εμπόριο μειώθηκε σημαντικά

στις περισσότερες από τις υπόλοιπες χώρες ανά τον κόσμο. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, άλλωστε, δεν σημειώθηκε ανάκαμψη του εμπορίου υπηρεσιών που παρέμεινε στάσιμο, με εξαίρεση χώρες και πάλι της Ασίας όπως η Κίνα και σε μικρότερο βαθμό η Ινδία. Αυτές σημείωσαν σαφώς καλύτερη πορεία από άλλες.

Για το πρώτο τρίμηνο του 2021, άλλωστε, η εικόνα διαγράφεται απογοητευτική σύμφωνα τουλάχιστον με την UNCTAD, καθώς αναμένεται πτώση 1,5% του εμπορίου προϊόντων σε σύγκριση με το τελευταίο τρίμηνο του 2020.

Η UNCTAD προειδοποιεί, πάντως, πως αυτή τη στιγμή όλες οι προβλέψεις της είναι επισφαλείς, καθώς παραμένει η ανυστοχία για το ποιες θα είναι οι εξελίξεις στο μέτωπο της πανδημίας αλλά και η αβεβαιότητα για το μέγεθος όπως και για τον χρόνο εφαρμογής των πακέτων στήριξης που έχουν σχεδιάσει οι κυβερνήσεις για να τονώσουν τις χειμαζόμενες οικονομίες τους.

Ρωσία: οι κενές θέσεις εργασίας αυξάνουν τους μισθούς

Σημαντικές αυξήσεις μισθών προσφέρουν πολλές ρωσικές βιομηχανίες κάθε κλάδου, καθώς δυσκολεύονται να βρουν εξειδικευμένο προσωπικό και παραμένουν με πολλές κενές θέσεις εργασίας. Το πρόβλημα πλήττει όλο το φάσμα της βιομηχανίας από τις εταιρείες ορυχείων χρυσού μέχρι τις κατασκευαστικές. Σύμφωνα με σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, σχεδόν οι μισές κατασκευαστικές που συμμετείχαν σε δημοσκόπηση της ένωσης εργολαβικών εταιρειών δήλωσαν ότι έχουν αυξήσει τις αποδοχές των υπαλλήλων τους.

Ο όμιλος κατασκευαστικών MIC, που έχει έδρα στη Μόσχα, έχει αυξήσει τους μισθούς κατά 15% κατά μέσον όρο και σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο, Αντρέι Ριαμπίνσκι, κατόρθωσε έτσι να προσελκύσει περισσότερο προσωπικό. Ο ίδιος τονίζει πως «ήταν ήδη

δύσκολο να βρούμε εξειδικευμένους υπαλλήλους πριν από την πανδημία, αλλά τώρα λιθώσαμε πολύ περισσότερο το πρόβλημα».

Η Ρωσία έχει ήδη άρει τα περισσότερα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεση του κορωνοϊού, ενώ τελευταία κινούνται ανοδικά οι τιμές του πετρελαίου, αναθερμαίνοντας τις ελπίδες του Κρεμλίνου για άμεση ανάκαμψη της οικονομίας. Ενδέχεται, όμως, να επιβραδυνθεί σημαντικά η ανάκαμψη εξαιτίας της έλλειψης των αναγκαίων εργατικών χεριών και του εξειδικευμένου προσωπικού που χρειάζεται για να δοθεί ώθηση στην οικονομία. Σύμφωνα με αναλύσεις της Bloomberg Economics, η συρρίκνωση που παρουσιάζει το εργατικό δυναμικό της Ρωσίας θα μπορούσε να μειώσει το δυναμικό ανάπτυξής της κατά 25 μονάδες βάσης τον χρόνο για όλη την ε-

πόμενη δεκαετία. Αιτία του προβλήματος είναι και πάλι η πανδημία που οδήγησε μεγάλο μέρος των μεταναστών να εγκαταλείψει τη χώρα.

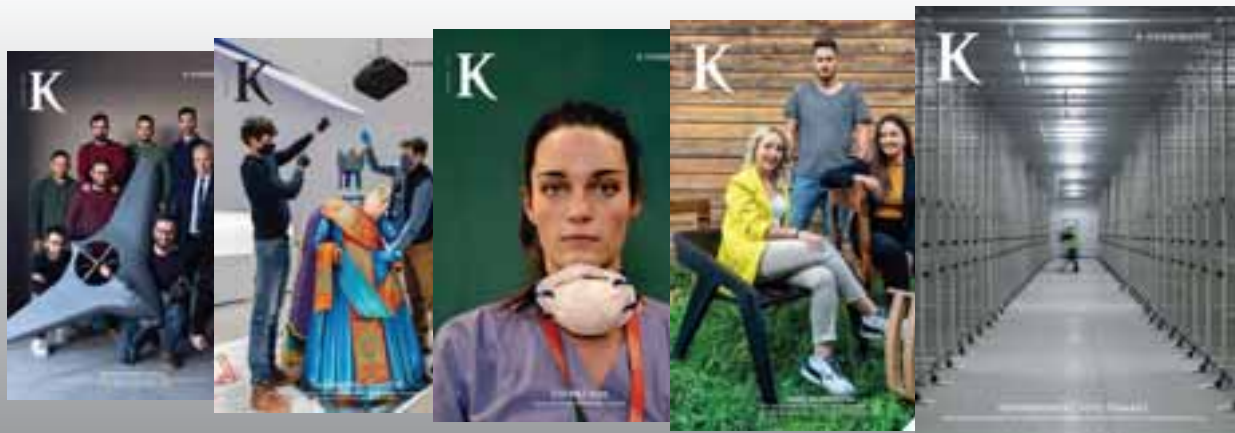
Η παραγωγή της Ρωσίας βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε ένα «στρατό» από μετανάστες προερχόμενους από πρώην σοβιετικές δημοκρατίες που καλύπτουν την αυξανόμενη ζήτηση για εργατικά χέρια όταν η οικονομία αναπτύσσεται με ταχύτερους ρυθμούς. Συνήθως οι μετανάστες αντιπροσωπεύουν περίπου το 7% του εργατικού δυναμικού της χώρας και συνεισφέρουν περίπου το 6% στο ΑΕΠ της σύμφωνα με τον Εβγένι Βινοκούροφ, επικεφαλής των οικονομολόγων της Ευρασιατικής Αναπτυξιακής Τράπεζας. Αυτή τη στιγμή οι μετανάστες είναι τόσο περίζητοι στη Ρωσία ώστε το τέταρτο τρίμηνο του πε-

ρασμένου έτους είχαν υψηλότερους μισθούς από τους Ρώσους σύμφωνα με σχετική έρευνα του Εβγένι Βασάβερ, στελέχους της Ρωσικής Ακαδημίας Εθνικής Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης. Και στο μεταξύ, το τελευταίο κύμα της πανδημίας έχει προκαλέσει πολλούς θανάτους στη χώρα. Σε συνδυασμό με άλλους παράγοντες η Ρωσία κατέγραψε συρρίκνωση του πληθυσμού κατά σχεδόν 700.000 μέσα στο 2020.

Σύμφωνα με τον Αντον Γκλουσκόφ, πρόεδρο της ένωσης κατασκευαστικών και εργολαβικών εταιρειών Nostro, «στις εγκαταστάσεις των κατασκευαστικών γίνεται αντιληπτή η έλλειψη προσωπικού μολονότι έχουν αυξηθεί οι μισθοί». Ο ίδιος προσεφώλε πως «η κατάσταση αυτή θα καταλήξει σε αύξηση του κόστους».

Η Ρωσία έχει ήδη άρει τα περισσότερα περιοριστικά μέτρα για την ανάσχεση του κορωνοϊού, αναθερμαίνοντας τις ελπίδες του Κρεμλίνου για άμεση ανάκαμψη της οικονομίας.

Κ

Το περιοδικό της Καθημερινής της Κυριακής

Την Κυριακή 21 Φεβρουαρίου μαζί με την ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα 4 «κλειδιά» της αύξησης στις τιμές του πετρελαίου

Κακοκαιρία, εμβόλια, πακέτο Μπάιντεν και Υεμένη αυξάνουν τη ζήτηση

Ολική επαναφορά των τιμών του «μαύρου χρυσού» στα προ της πανδημίας επίπεδα έχει προεξηγήσει η ακραία κακοκαιρία στο Τέξας, καθώς προκαλεί διακοπές στην προσφορά από το μεγαλύτερο κοιτάσμα σχιστολιθικού πετρελαίου της Αμερικής, ενώ παράλληλα κλείνουν οδικές αρτηρίες και σημειώνονται διακοπές στην ηλεκτροδότηση. Όπως επισημαίνει σχετικό ρεπορτάζ του Bloomberg, η κακοκαιρία συμπίπτει με μια πολύπλευρη συγκυρία που ωθεί ανοδικά τη ζήτηση για πετρέλαιο και τις τιμές του «μαύρου χρυσού» και σκιαγραφεί πόσο εύθραυστος μπορεί να αποδειχθεί ο μηχανισμός της προσφοράς.

Καθοριστικός παράγοντας που εξωθεί ανοδικά τις τιμές είναι η εμβολιαστική διαδικασία αλλά και η αναμενόμενη νέα στήριξη στην αμερικανική οικονομία από το πακέτο Μπάιντεν. Οι δύο παράγοντες αναθερμαίνουν τις προσδοκίες στις αγορές για ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας με συνεπακόλουθην την αυξημένη ζήτηση για πετρέλαιο. Η δυναμική αυτή αναπτύσσεται, όμως, ενώ έχουν μειώσει δραστηριότητα την παραγωγή οι χώρες του ΟΠΕΚ υπό την καθοδήγηση της Σαουδικής Αραβίας.

Στη διάρκεια της προχθεσινής συνεδρίασης το αργό Δυτικού Τέξας πλσιάζε τα 61 δολάρια το βαρέλι, σημειώνοντας

άνοδο 2%. Σε ό,τι αφορά το Brent κυμαίνονταν κοντά στα 64 δολάρια το βαρέλι με άνοδο πάνω από 1,5%.

Πρόκειται για επίπεδα που δεν έχουν σημειωθεί μετά τον Ιανουάριο του περασμένου έτους. Εκτοτε, ακολούθησαν η πανδημία, ο οικονομικός της αντίκτυπος και η ραγδαία πτώση της παγκόσμιας ζήτησης μέχρι τη θεαματική υποχώρηση που σημείωσαν τα προθεσμιακά συμβόλαια πετρελαίου την περασμένη άνοιξη όταν βρέθηκαν σε αρνητικό έδαφος. Από τις αρχές Φεβρουαρίου οι τιμές του αργού Δυτικού Τέξας έχουν αναρριχηθεί κατά περίπου 16%, ενώ το Brent έχει σημειώσει άνοδο για τέσσερις συναπτές εβδομάδες. Έχει προηγηθεί η απόφαση στην οποία οδήγησε τον ΟΠΕΚ η Σαουδική Αραβία, να προχωρήσει σε ιστορικά μεγάλη μείωση της παραγωγής, με το Ριάντ να μειώνει την παραγωγή του κατά 1 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Σημειωτέον ότι πριν από περίπου έναν χρόνο το Ριάντ κήρυξε πόλεμο τιμών με μια ευθέως ανταγωνιστική στάση προς τη Μόσχα. Προχώρησε τότε σε πυρετώδη αύξηση της παραγωγής του προσφέροντας μεγάλες εκπτώσεις σε παραδοσιακούς πελάτες που προκειμένου να διασφαλίσει το μερίδιό αγοράς της Σαουδικής Αραβίας. Το αποτέλεσμα ήταν η συ-

Η ακραία κακοκαιρία στο Τέξας προκαλεί διακοπές στην προσφορά του «μαύρου χρυσού» από το μεγαλύτερο κοιτάσμα σχιστολιθικού πετρελαίου της Αμερικής.

Το Brent έχει σημειώσει άνοδο επί τέσσερις συναπτές εβδομάδες.

σώρευση μεγάλου πλεονάσματος στην παγκόσμια αγορά πετρελαίου που φυσικά συνέδραμε στη σταδιακή υποχώρηση των τιμών του.

Μετά την τελευταία μείωση της παραγωγής, όμως, επανέλθαν στα θεορούμενα κανονικά επίπεδα τα παγκόσμια αποθέματα πετρελαίου. Μιλώντας στο Reuters, ο αντιπρόεδρος της ρωσικής κυβέρνησης και μέχρι προσφάτως υπουργός Ενέργειας της Ρωσίας, Αλεξάντερ Νόβακ, τόνισε πως η παγκόσμια αγορά πετρελαίου επανέρχεται

σε ισορροπία με τις τιμές να αντανakλούν την υπάρχουσα κατάσταση. Όπως σχολιάζει στο Bloomberg η Βαντάνα Χάρι, που έχει ιδρύσει την Vanda Insights στη Σιγκαπούρη, «το πολιτικό ψύχος, η πρόσθετη μείωση της παραγωγής από τη Σαουδική Αραβία και η υπόσχεση για επιπλέον στήριξη στην αμερικανική οικονομία σίγουρα βοηθούν». Η ίδια, όμως, τονίζει κατηγορηματικά πως «ο μεγαλύτερος παράγοντας, εκείνος που ενδεχομένως δεν βλέπουν ή δεν εμπιστεύονται οι επιφυλακτικοί, είναι η διαφανόμενη υποχώρηση της πανδημίας του κορωνοϊού».

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα την Αμερική, η ζήτηση αυξάνεται διαρκώς και τα διυλιστήρια της υπερδύναμης επεξεργάζονται τον μεγαλύτερο όγκο πετρελαίου των τελευταίων 11 μηνών. Ο λόγος είναι βέβαια

ότι προεξοφλούν εκτίναξη της ζήτησης μέσα στο καλοκαίρι όταν θα έχει προχωρήσει σημαντικά η εμβολιαστική διαδικασία. Επιπλέον ο Αμερικανός πρόεδρος έχει ασκήσει πιέσεις για να προωθήσει το πακέτο των 1,9 τρισ. δολαρίων για την τόνωση της αμερικανικής οικονομίας που εκτιμάται πως θα βοηθήσει να διατηρηθούν εκατομμύρια θέσεις εργασίας μέχρι όπου ολοκληρωθούν οι εμβολιασμοί. Δευτερευόντως, εντείνουν την ανησυχία για τον κίνδυνο να διακοπεί η προσφορά από πιθανές απεργίες στη Νορβηγία, τη σημαντική πετρελαιοπαραγωγό δύναμη της Ευρώπης. Η νορβηγική βιομηχανία Equinor ASA έχει προειδοποιήσει πως σε περίπτωση απεργίας θα κλείσει δύο από τις πετρελαιοπηγές της. Δεν λείπουν, άλλωστε, και οι εστίες ανησυχίας στη Μέση Ανατολή με

τις εξελίξεις στην Υεμένη. Ο συνασπισμός υπό τη Σαουδική Αραβία που μάχεται στον εμφύλιο της Υεμένης ανακοίνωσε αργά χθες ότι κατέστρεψε μη επανδρωμένο αεροσκάφος με εκρηκτικά που είχε εκτοξευθεί κατά της Σαουδικής Αραβίας από φιλοϊρανούς αντάρτες Χούθι. Παρά το εκρηκτικό μείγμα παραγόντων που οδηγούν σε άνοδο το πετρέλαιο, είναι αμφίβολο κατά πόσον είναι βιώσιμη αυτή η ανάκαμψη των τιμών. Και μόνον το γεγονός ότι αυξάνονται τα κρούσματα κορωνοϊού σε ορισμένες περιοχές της Κίνας, αρκεί για να περιορίσει σημαντικά την αναμενόμενη αύξηση στη ζήτηση και κατανάλωση. Η Διεθνής Υπηρεσία Ενέργειας υποβάθμισε, άλλωστε, την πρόβλεψή της για τη ζήτηση στη διάρκεια του 2021 και χαρακτήρισε εύθραυστη την κατάσταση στην αγορά.

Ο χιονιάς που χτυπάει τις ΗΠΑ προκαλεί θύελλα στις αγορές ενέργειας

Η κακοκαιρία, που έπληξε κεντρικές περιοχές στις Ηνωμένες Πολιτείες, έχει προκαλέσει συνεχιζόμενες διακοπές ρεύματος σε πολιτείες όπως στο Τέξας, ασκώντας πιέσεις στις τιμές ενέργειας, οι οποίες ήδη διαπραγματεύονται σε υψηλά επίπεδα. Η δημόσια εταιρεία ρεύματος έδωσε εντολή στους φορείς διαχείρισης ηλεκτρικής ενέργειας να μειώσουν την ένταση, καθώς οι καταναλωτές ανάβουν μαζικά καλοριφέρ για να ζεσταθούν. Οι διακοπές ρεύματος πραγματοποιήθηκαν σε ορισμένες γειτονιές αλλά και σε μικρές επιχειρήσεις για περισσότερο από 45 λεπτά. Αρκετές βιομηχανίες είχαν διακοπές ρεύματος, καθώς αρκετές πολιτείες των ΗΠΑ, μεταξύ των οποίων και το Τέξας βρίσκονται σε κατάσταση συναγερμού εξαιτίας της κακοκαιρίας. Μία από τις κεντρικές μονάδες στο Χιούστον ανέφερε ότι οι περισσότεροι πελάτες της περιοχής θα επηρεαστούν, με τις διακοπές ρεύματος να διαρκούν ενδεχομένως περισσότερο από μία ώρα. «Η εξοικονόμηση ενέργειας είναι ζωτικής σημασίας», επεσήμανε το The Electric Reliability Council of Texas, ο κρατικός

Σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης βρίσκονται πολλές πολιτείες.

φορέας διαχείρισης ενέργειας την περασμένη Δευτέρα σε μήνυμά του στο Twitter. «Προειδοποιήσαμε την πολιτεία του Τέξας να βάλει ως προτεραιότητα αυτή την περίοδο θέματα ασφαλείας. Οι υποδομές στους δρόμους, όπως τα φανάρια για τη ρύθμιση της κυκλοφορίας, ενδεχομένως προσωρινά να μείνουν χωρίς ρεύμα», ανέφερε.

Περί τα 800 ημερήσια ρεκόρ χαμηλών θερμοκρασιών σημειώθηκαν την περασμένη εβδομάδα, καθώς ψυχρές αέριες μάζες από την Αρκτική ωθούνται μέχρι και τον Κόλπο του Μεξικού, προκαλώντας θύελλα και στις αγορές ενέργειας. Οι προειδοποιήσεις των ειδικών για τα φαινόμενα κακοκαιρίας ξεκινούν από την πολιτεία του Νέου Μεξικού και εκτείνονται μέχρι το Μέιν, με τις θερμοκρασίες σε περιοχές

Οι προειδοποιήσεις των ειδικών για τα φαινόμενα κακοκαιρίας ξεκινούν από την πολιτεία του Νέου Μεξικού και εκτείνονται μέχρι το Μέιν.

όπως το Φάργκο που βρίσκεται στην πολιτεία Βόρεια Ντακότα να σημειώνουν σημαντική πτώση και να φθάνουν νωρίς τη Δευτέρα στους -28 βαθμούς Κελσίου. «Είναι σημαντικές οι προειδοποιήσεις για την εξέλιξη του καιρού», επεσήμανε ο Μπομπ Οραβέκ επικεφαλής μετεωρολόγος στο Weather Prediction Center των ΗΠΑ. Όπως επισημαίνει το Bloomberg, νωρίτερα οι τιμές ηλεκτρικού ρεύματος στην περιοχή του Τέξας ξεπέρασαν το όριο των 9.000 δολ. ανά μεγαβάτ την ώρα, αύξηση που διαμορφώνεται από την Παράσκει στο 3,466%. Οι εξαγωγές LNG από τις ΗΠΑ σημείωσαν πτώση, καθώς έκλεισαν τα λιμάνια λόγω της κακοκαιρίας. Την ίδια στιγμή, οι τιμές πετρελαίου σημείωσαν εκθετική αύξηση, με τα προθεσμιακά συμβόλαια που αφορούν το αργό πετρέλαιο να αυξάνονται σε επίπεδα κοντά στο 2,5%. Οι καταγίδες δεν θα επηρεάσουν μεγάλες πόλεις που βρίσκονται στις ανατολικές ακτές των ΗΠΑ επεσήμανε ο κ. Οραβέκ.

Ενώ μπορεί να υπάρξει χιόνι αλλά και πάγος στη Νέα Υόρκη και στη Βοστώνη,

το μεγαλύτερο μέρος θα πλήξει τη βόρεια περιοχή της Νέας Υόρκης καθώς και τη βορειοανατολική περιοχή των ΗΠΑ, τη Νέα Αγγλία από τη Δευτέρα έως και την Τρίτη. Στην περιοχή του Ντάλας, το χιόνι κατά τη διάρκεια της νύχτας μπορεί να φτάσει τα 10 με 15 εκατοστά, ενώ την Τετάρτη εκτιμάται από τους ειδικούς, ότι το χιόνι θα είναι πιο πυκνό. «Αναμένεται να είναι αρκετά κρύα αυτή η εβδομάδα», επεσήμανε ο Ντέιβιντ Ροθ, επικεφαλής μετεωρολόγος στο US Weather Prediction Center. Στο μεταξύ λόγω του χιονιά η ζήτηση που υπάρχει από τους καταναλωτές σε ενέργεια έχει προκαλέσει αναταράξεις στην τοπική αγορά ενέργειας των ΗΠΑ, προκαλώντας χάος τις προηγούμενες ημέρες. Το συμβούλιο διαχείρισης ενέργειας του Τέξας, το ERCOT, αναμένει πως η ζήτηση από τους καταναλωτές θα φτάσει σε ιστορικά υψηλά τη Δευτέρα και την Τρίτη, καταρρίπτοντας το ρεκόρ ζήτησης που είχε καταγραφεί το 2019. «Θα είμαστε σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης αύριο έως και το πρωί της Τρίτης», επεσήμανε ο επικεφαλής της ERCOT, Νταν Γούντφιν.

Η αιολική ενέργεια παρήγαγε πέρυσι το 10% της ηλεκτρικής ενέργειας στην Βρετανία.

Βρετανία: η πράσινη ενέργεια νίκησε τα ορυκτά

Το περασμένο έτος κατεγράφη μια πρωτοφανής εξέλιξη στη βρετανική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Η παραγωγή πράσινης ενέργειας υπερέβη για πρώτη φορά την παραγωγή από υδρογονάνθρακες και γενικώς από ορυκτά καύσιμα. Όπως επισημαίνει το Bloomberg, πρόκειται για βήμα στη σωστή κατεύθυνση.

Σύμφωνα, όμως, με σχετική έκθεση που εκπόνησε το Imperial College London για λογαριασμό του ομίλου Drax, είναι εξίσου αναγκαίες οι τεχνολογίες όπως η πυρηνική ενέργεια, η χρήση του υδρογόνου και οι τεχνολογίες εγκλωβισμού του άνθρακα προκειμένου να λειτουργούν

συμπληρωματικά όταν δεν επαρκεί η ηλιοφάνεια ή οι άνεμοι.

Ειδικότερα η αιολική ενέργεια παρήγαγε πέρυσι το 10% της ηλεκτρικής ενέργειας στην Βρετανία. Αυτή η αύξηση της παραγωγής είχε, όμως, ως αποτέλεσμα να αυξηθεί το κόστος της παραγωγής κατά 346 εκατ. δολάρια εξαιτίας ελλείψεων στο δίκτυο. Συνολικά η ζήτηση για ηλεκτρική ενέργεια στη Βρετανία μειώθηκε κατά 6% πέρυσι, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη ετήσια πτώση της. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ορυκτά καύσιμα μειώθηκε κάτω από τις 100 τεραβατώρας για πρώτη φορά μετά το 1960. Μιλώντας στο Bloomberg ο δόκτωρ Ιαν

Το 2020 για πρώτη φορά υπερέβη την παραγωγή ενέργειας από υδρογονάνθρακες.

Στάφελ του Imperial College London υπογράμμισε ότι «τα επόμενα βήματα που πρέπει να κάνουμε ώστε να επιτύχουμε το μηδενικό αποτύπωμα άνθρακα θα είναι πιο δύσκολα, καθώς πρέπει να πάμε πολύ πέραν του να αυξάνουμε την αιολική και

την ηλιακή ενέργεια». Κοινή διαπίστωση των εμπειρογνομόνων του κλάδου είναι πως η στροφή σε οικονομίες περισσότερο εξαρτημένες από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας συνεπάγεται και μεγάλες εξομειώσεις στην παραγωγή ενέργειας. Ο λόγος είναι απλούστατα ότι τις κρίρες και συννεφιασμένες ημέρες πέφτει η παραγωγή και αυτομάτως αυξάνονται οι τιμές της ενέργειας. Παράλληλα, όμως, τις περιόδους κατά τις οποίες η παραγωγή είναι αυξημένη και η ζήτηση μειωμένη, όπως για παράδειγμα, στη διάρκεια της νύχτας ή του Σαββατοκύριακου και των αργιών, τότε αυξάνεται το κόστος για τους κατα-

ναλωτές, καθώς οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να πληρώνονται από τον πάροχο που διαχειρίζεται το δίκτυο.

Η κρατική εταιρεία ηλεκτρισμού της Βρετανίας προειδοποιεί επανειλημμένως για το ενδεχόμενο ανεπάρκειας στην παραγωγή στη διάρκεια του χειμώνα όταν η ζήτηση βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα, ενώ είναι περιορισμένες οι δυνατότητες παραγωγής αιολικής ενέργειας. Μια δυνατότητα αναπλήρωσης των ελλείψεων ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές είναι τα συστήματα αποθήκευσης ενέργειας όπως είναι οι μπαταρίες.

RCB Bank Ltd. Εθνική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη Δ/ση: Αρσινόους 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Βάζουμε πλώρη για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722

www.rcbcy.com

Η «Μήδεια» χτύπησε με σφοδρότητα την Αττική

Τέτοιο ισχυρό κύμα χιονιά είχε να εμφανιστεί από το 2008 – Ρεκόρ ελάχιστης θερμοκρασίας στον Νέο Καύκασο Φλώρινας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ

Με ένα εντυπωσιακό και παρατεταμένο πέρασμα από την Αττική η «Μήδεια» έκλειψε τις εντυπώσεις, καθώς αναμφίβολα η ισχυρή για τα δεδομένα της πρωτεύουσας χιονόπτωση (από τις πρώτες βραδινές ώρες της Δευτέρας και όλη την Τρίτη) αναβάθμισε τη σημασία του συγκεκριμένου κύματος κακοκαιρίας. Πραγματικά, το κύριο χαρακτηριστικό της «Μήδειας» ήταν η επίμονη χιονόπτωση στην Αττική, την οποία έντυσε στα λευκά, με ένα πάχος χιονιού που έφτανε και τα δεκάδες εκατοστά του μέτρου, ανάλογα

Επίμονη χιονόπτωση ακόμα και στα νότια προάστια – Υποχωρούν σήμερα τα φαινόμενα, ωστόσο χρειάζεται προσοχή λόγω του παγετού.

με την περιοχή. Εντυπωσιακή ήταν η καθολικότητα του φαινομένου, δηλαδή η χιονόπτωση και στο κέντρο της Αθήνας και στα νότια προάστια.

«Επρόκειτο ασφαλώς για ένα πολύ ισχυρό κύμα χιονιά για την Αττική, που είχαμε πολλά χρόνια να δούμε, καθώς προηγούμενα κύματα κακοκαιρίας, το 2017 η “Αριάδνη” και το 2019 ο “Τηλέμαχος” για να θυμηθούμε τα πιο πρόσφατα, είχαν ρίξει πολύ χιόνι σε άλλες περιοχές, εκτός Αττικής. Θα πρέπει να

Η «Μήδεια» θα μείνει αξέχαστη στους Αθηναίους που αντίκρισαν μια αγνώριστη πρωτεύουσα, χθες.

γυρίσουμε στο 2008 για να δούμε ανάλογη χιονόπτωση, ενώ το 2002, γύρω στα Φώτα, μάλλον είχαμε πιο ισχυρό χιονιά», λέει στην «Κ» ο κ. Κώστας Λαγουβάρδος, δι-

ευθυντής Ερευνών του Αστεροσκοπείου Αθηνών και επιστημονικός υπεύθυνος του meteo.gr. Τα δύο προηγούμενα συμβάντα ισχυρής χιονόπτωσης στην Αθήνα

εκδηλώθηκαν επίσης περί τα μέσα Φεβρουαρίου, όπως και αυτό της «Μήδειας». Το 2004 το χιόνι έπεσε μετά τα μεσάνυχτα της 12ης προς 13η Φεβρουαρίου. Το 2008,

η χιονόπτωση ξεκίνησε το απόγευμα της Παρασκευής 16 Φεβρουαρίου και στη συνέχεια κάλυψε όλη την Αττική. Ο σταθμός του Αστεροσκοπείου στο Θησείο κα-

τέγραψε ελάχιστη θερμοκρασία -5 βαθμούς Κελσίου! Ο πιο ισχυρός χιονιάς στην Αθήνα πάντως έχει καταγραφεί τον Μάρτιο του 1987, που χιόνισε για 10-15 μέρες ανάλογα με την περιοχή.

Σήμερα Τετάρτη πάντως τα φαινόμενα εκτιμάται πως θα είναι σε αποδρομή, με τις χιονοπτώσεις να έχουν σταματήσει στην Αττική και να υποχωρούν μετά το μεσημέρι και στην Κρήτη και συνολικά. «Πήγαμε πολύ καλά στην πρόβλεψη του χιονιά, τα προγνωστικά μοντέλα και η ικανότητα των συναδέλφων έχουν σημαντική βελτίωση», σημειώνει στην «Κ» ο κ. Λαγουβάρδος, ο οποίος όμως εφιστά την προσοχή στον παγετό που θα εμφανιστεί σήμερα και αύριο τουλάχιστον και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή στις μετακινήσεις, τόσο των οχημάτων όσο και των πεζών.

Η «Μήδεια» βεβαίως εκτός από την Αττική πρόλαβε και «έντυσε» στα λευκά το μεγαλύτερο μέρος της χώρας, ενώ σε πολλές περιπτώσεις κατέβασε το θερμόμετρο πολύ, μα πολύ χαμηλά. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Αστεροσκοπείου, χθες στις 8 π.μ. παρατηρήθηκε ρεκόρ ελάχιστης θερμοκρασίας, με -25,1 βαθμούς Κελσίου στην περιοχή Νέος Καύκασος Φλώρινας. Πρόκειται για τη χαμηλότερη θερμοκρασία που έχει καταγραφεί στο δίκτυο του ΕΕΑ. Το δίκτυο κατέγραψε χθες -19,1° C στο Μεσόβουνο Κοζάνης, -16,2° C στη Βαβούσα της Π.Ε. Ιωαννίνων και -15,2° C στα Γρεβενά. Αντίστοιχα, η χαμηλότερη θερμοκρασία που έδειξαν χθες οι σταθμοί της ΕΜΥ είναι -22 βαθμοί Κελσίου στη Φλώρινα.

Εκκisionιστικό στην καρδιά της Αθήνας, στην πλατεία Συντάγματος.

Στα λευκά ακόμα και παραλίες, όπως αυτή του Αλίμου.

Επιχείρηση απομάκρυνσης δέντρου που έπεσε στη Ν. Ερυθραία.

Πολλαπλά οφέλη για ατμόσφαιρα, έδαφος και αγροτική παραγωγή

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΑΛΙΟΥ

«**Ευλογία**» για τις άνυδρες περιοχές αλλά και για τα καλλιεργούμενα εδάφη είναι οι χιονοπτώσεις των τελευταίων ημερών. Το χιόνι συμβάλλει στον εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφορέων και τροφοδοτεί τις πηγές, «μυώνει» το χώμα και προστατεύει τις ρίζες των φυτών. Ταυτόχρονα ρυθμίζει την απελευθέρωση χημικών αερίων προς την ατμόσφαιρα, επιβραδύνοντας τα φαινόμενα που επιδεινώνουν την κλιματική αλλαγή. Δυστυχώς, στις «αδιαπέραστες» πόλεις μας, τα οφέλη του χιονιού πηγαίνουν χαμένα.

Μπορεί οι χιονοπτώσεις να δυσκολεύουν τη ζωή μας –ιδίως στις πόλεις–, ωστόσο για τη φύση είναι άκρως ευεργετικές. «Το χιόνι εμπλουτίζει τους υπόγειους υδροφορείς, αφού με το αργό λιώσιμό του ευνοεί την υπόγεια απορροή του νερού, κάτι που δεν ισχύει με τις βροχοπτώσεις και ιδίως τις καταγίδες, που το περισσότερο νερό απορρέει επιφανειακά και χάνεται. Επιπλέον, λόγω της μεγάλης ανακλαστικότητάς

του, μειώνεται και η απώλεια της εξάτμισής του προς την ατμόσφαιρα, άρα το κέρδος της υδροφορίας είναι μεγαλύτερο», εξηγεί ο Άρης Ψιλοβίκος, καθηγητής Αειφορικής Διαχείρισης Υδατικών Πόρων στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. «Ειδικά στις ορεινές περιοχές, το χιόνι αποθηκεύεται και συμβάλλει στη διατήρηση μιας επιφανειακής απορροής νερού στα ποτάμια και στις λίμνες, που εκτονώνεται καθώς λιώνει την άνοιξη. Έτσι διατηρεί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα την τροφοδοσία των πηγών και των υπόγειων υδροφορέων. Σημαντικό είναι και για τα άνυδρα νησιά, όπως οι Κυκλάδες, όπου οι βροχοπτώσεις είναι περιορισμένες και το νερό πολύτιμο».

Αντίθετα με ό,τι συχνά πιστεύουμε, επειδή το χιόνι «καίει» ορισμένα φυτά ή δένδρα, οι χιονοπτώσεις είναι γενικά ωφέλιμες για το έδαφος και την αγροτική παραγωγή. «Το χιόνι αποτελεί ένα εξαιρετικό θερμομονωτικό υλικό, αφού εγκλωβίζεται θερμότερος αέρας ανάμεσα στο έδαφος και στο στρώμα χιονιού σε σχέση με την ψυχρότερη θερμοκρασία του πε-

Το χιόνι εμπλουτίζει τους υπόγειους υδροφορείς και «μυώνει» το χώμα.

ριβάλλοντος. Με το χιόνι, η ροή θερμότητας από το θερμό έδαφος προς τον ψυχρό αέρα των περιβάλλοντος επιβραδύνεται, με αποτέλεσμα να μειώνεται και η θερμοκρασιακή διακύμανση του εδάφους», εξηγεί ο κ. Ψιλοβίκος. «Ταυτόχρονα το χιόνι αυξάνει και βελτιώνει την εδαφική βιομάζα, προστατεύει και βοηθάει την ανάπτυξη των ριζών των φυτών, βοηθάει ορισμένες καλλιέργειες να αναπτυχθούν σωστά. Επιπλέον, μια άγνωστη στο κοινό ωφέλεια του χιονιού είναι ότι ρυθμίζει την απελευθέρωση των χημικών αερίων, όπως είναι το διοξείδιο του άνθρακα και του μεθανίου στην ατμόσφαιρα. Συνεπώς συμβάλλει στη μείωση του φαινομένου του θερμοκηπίου και επιβραδύνει τα φαινόμενα που επιδεινώνουν την κλιματική αλλαγή».

Στις πόλεις, μεγάλο μέρος των οποίων είναι «σφαλισμένο» με αδιαπέρατα υλικά, τα οφέλη του χιονιού δεν εξαργυρώνονται. «Μακροπρόθεσμα, θα έπρεπε να δούμε πως θα αντικαταστήσουμε πλακοστρώσεις με επιφάνειες από κυβόλιθους ή χώμα, ώστε να αυξήσουμε τη διείσδυση του νερού στο έδαφος. Έστω κι έτσι, βέβαια, το δεχόμαστε με χαρά, ιδίως οι μικρότεροι. Προσωπικά έχω ανάμεικτα συναισθήματα, γιατί δεν μπορούμε να ξεχνάμε ότι εξαιτίας του μπορεί να χαθούν ανθρώπινες ζωές».

Μετ’ εμποδίων οι μετακινήσεις

Οι εντυπωσιακές εικόνες που συναντούσε κανείς χθες σε όλες σχεδόν τις γειτονιές του λεκανοπεδίου συνοδεύτηκαν από σοβαρά προβλήματα στις μετακινήσεις. Μπορεί οι περισσότεροι κεντρικοί δρόμοι να είχαν καθαριστεί από το χιόνι, ωστόσο η κυκλοφορία στα στενά και στις γειτονιές ήταν σχεδόν αδύνατη. Τα ακραία, για τα δεδομένα της Αττικής, καιρικά φαινόμενα «πάγωσαν» μεγάλο μέρος των μετακινήσεων τόσο με Ι.Χ. όσο και με τις

αστικές συγκοινωνίες. Από νωρίς χθες το πρωί είχε διακοπεί η κυκλοφορία στο σύνολο της γραμμής 1 του μετρό. Η κυκλοφορία των συρμών του ηλεκτρικού αποκαταστάθηκε στις 11.30 το πρωί στο τμήμα Πειραιάς - Αττική. Κλειστό παρέμεινε μέχρι αργά το απόγευμα το τμήμα Αττική - Κηφισιά. Παράλληλα, λόγω προβλημάτων στο δίκτυο του προαστιακού δεν πραγματοποιούνταν τα δρομολόγια του μετρό από και προς το αεροδρόμιο. Τα δρομολόγια του μετρό διεξάγονταν έως τον σταθμό Δουκ. Πλακεντίας, όπου οι επιβάτες μετεπιβιβάζονταν σε συρμούς του προαστιακού.

Νωρίς το πρωί, εκτός λειτουργίας ήταν το τραμ στο τμήμα από τη στάση «Λεωφ. Βουλιαγμένης» έως το Σύνταγμα. Η κυκλοφορία στο τραμ αποκαταστάθηκε στις 9 π.μ. Ωστόσο, μία ώρα αργότερα διεκόπη η κυκλοφορία των συρμών σε όλο το δίκτυο λόγω πτώσης δένδρων και κλαδιών και η κυκλοφορία πραγματοποιούνταν μόνο στο παραλιακό τμήμα μεταξύ ΣΕΦ και Βούλας.

Στο μεταξύ, από νωρίς χθες το πρωί η

πλειονότητα των λεωφορειακών γραμμών ήταν εκτός κυκλοφορίας. «Λόγω της έντονης χιονόπτωσης σε όλη την Αττική, λεωφορεία και τρόλεϊ δεν εκτελούν δρομολογίων, όπου είναι εφικτό, είναι συνεκείς, με γνώμονα την ασφάλεια των επιβατών», ανέφερε ανακοίνωση του ΟΑΣΑ χθες το μεσημέρι.

Σε αγώνα δρόμου έχουν επιδοθεί και οι τεχνικοί της ΤΡΑΙΝΟΣΕ για τη λειτουργία των τρένων και του προαστιακού, λόγω των προβλημάτων που έχει προκαλέσει η κακοκαιρία στο σιδηροδρομικό δίκτυο και στο δίκτυο του προαστιακού. Προχθές κατέρρευσε μεγάλο δέντρο δίπλα στις γραμμές, μεταξύ Σφενδαλίας και Αφιδνών, και έπεσε πάνω σε διερχόμενο συρμό του προαστιακού στη γραμμή Αθήνα - Χαλκίδα προκαλώντας σοβαρές ζημιές. Αποτέλεσμα ήταν να σπάσουν τα παράθυρα και τα θραύσματα να πέσουν στα καθίσματα του συρμού.

Αναφορές στην Αγία Σοφία από τον Ερντογάν

Την ανταποκριτή μας στην ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ ΜΑΝΩΛΗ ΚΩΣΤΙΔΗ

Σχετικά με τη NAVTEX που εκδόθηκε για τις έρευνες του ωκεανογραφικού σκάφους «Τσεσμέ» στο Αιγαίο, η Αγκυρα δεν θεωρεί πως μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις επικείμενες διερευνητικές επαφές που θα πραγματοποιηθούν στην Αθήνα. Το «Τσεσμέ» θα πραγματοποιήσει έρευνες μεταξύ της Λήμνου, της Σκύρου και της Αλοννήσου, οι οποίες θα ξεκινήσουν στις 18 Φεβρουαρίου και θα διαρκέσουν έως και τις 2 Μαρτίου. Η Αγκυρα θεωρεί ότι, όπως κάθε χώρα, και εκείνη μπορεί να πραγματοποιήσει ωκεανογραφικές έρευνες στα διεθνή ύδατα του Αιγαίου, οι οποίες θα γίνουν στην επιφάνεια της θάλασσας και όχι στον βυθό, και άρα δεν θα υπάρχει καμία πόντιση καλωδίων. Το «Τσεσμέ» είχε σταλεί για υδρογραφικές έρευνες στην ίδια περιοχή και το 2018 και το τουρκικό πλοίο παρακολουθούνταν τότε από πλοίο του ελληνικού Πολεμικού Ναυτικού.

Στην τουρκική αντιπολίτευση υποστηρίζουν πως ο κ. Ερντογάν πολλές φορές προπαθεί να αλλάξει την επικαιρότητα και ως παράδειγμα της προσπάθειας αυτής αναφέρουν τις δηλώσεις του στη Ριζούντα, όπου απευθυνόμενος στους οπαδούς του είπε πως «βλέπω τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη μας και από την άλλη πλευρά βλέπω την Αγία Σοφία. Δόξα σοι ο Θεός. Όλα ήταν από τα όνειρά μας των νεανικών χρόνων και τώρα έγιναν πραγματικότητα».

Πάντως, εντύπωση προκαλεί η απόφαση για τη διεξαγωγή των ερευνών την περίοδο αυτή, καθώς γίνονται προσπάθειες για τη μείωση της έντασης μεταξύ των δύο χωρών και την αύξηση των επαφών. Αναλυτές εκτιμούν πως τη συγκεκριμένη περίοδο στην Τουρκία επικρατεί αδιέξοδος εθνικιστικό και αντιδυτικό ρεύμα, που χρειάζεται ιδιαίτερη παρατήρηση από όλες τις πλευρές.

Ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, σε ομιλία του προς τα μέλη του κόμματός του, αναφέρθηκε στην εκτέλεση 13 Τούρκων από το PKK και βρήκε την ευκαιρία να κατπ-

Η Αγκυρα υποστηρίζει πως η NAVTEX για έρευνες του «Τσεσμέ» στο Αιγαίο δεν επηρεάζει τη διαδικασία των διερευνητικών επαφών.

γορήσει τη Δύση. «Αν σας είχε συμβεί κάτι παρόμοιο, θα είχατε ξεσηκώσει τον κόσμο, αλλά με τους 13 νεκρούς ακούσαμε μόνο κάποιες αδύναμες φωνές. Πού είσαι, Δύση;» δήλωσε χαρακτηριστικά.

Η Τουρκία, το απόγευμα της Δευτέρας, κάλεσε τον πρεσβευτή των ΗΠΑ στην Αγκυρα, Ντέιβιντ Σάτερφιλντ, για να εκφράσει «με τους πιο ισχυρούς όρους» την αντίδρασή της σε μια δήλωση σχετικά με τη δολοφονία των 13 Τούρκων. Αμέσως μετά ο κ. Σάτερφιλντ επισκέφθηκε το υπουργείο Άμυνας της Τουρκίας και οι α-ξιοματούχοι φέρεται να του έδειξαν τις φωτογραφίες των νεκρών αλλά και τις εκθέσεις νεκροψιών. Εν τω μεταξύ, ο πρόε-

δρος της Τουρκίας κατηγορήσε τις ΗΠΑ και ισχυρίστηκε πως στηρίζουν την τρομοκρατία, ενώ την τελευταία εβδομάδα επιτέθηκε προσωπικά στον Κυριάκο Μητσοτάκη, στον Εμανουέλ Μακρόν και στον Τζο Μπάιντεν.

Στην τουρκική αντιπολίτευση διατυπώνονται εκτιμήσεις πως η κυβερνητική συμμαχία AKP - MHP ανεβάζει τους τόνους της ρητορικής με στόχο τη συσπείρωση των εθνικιστών ψηφοφόρων, ενώ εκφορτώνται υποψίες και για πρόωρες εκλογές.

Δεν θεωρούν τυχαία τη δήλωση του προέδρου του Κόμματος Εθνικιστικής Δράσης (MHP) και κυβερνητικού εταίρου Ντεβλέτ Μπακτσέλι, ο οποίος ζήτησε την απαγόρευση του φιλοκουρδικού κόμματος HDP. Ο κ. Μπακτσέλι κατηγορεί το συγκεκριμένο κόμμα πως έχει δεσμούς με το PKK.

Σε όλες τις δημοσκοπήσεις το HDP εμφανίζεται να λαμβάνει τουλάχιστον το 10% των ψήφων και βρίσκεται στην αν-τίπαλο συμμαχία των κομμάτων της αντιπολίτευσης μαζί με το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα και το Καλό Κόμμα.

Οι έρευνες του «Τσεσμέ» μεταξύ Λήμνου, Σκύρου και Αλοννήσου θα πραγματοποιηθούν από τις 18 Φεβρουαρίου έως και τις 2 Μαρτίου.

Με «τρύπα» 812 εκατ. ευρώ στα έσοδα ξεκίνησε η χρονιά

Σχεδόν 500 εκατ. ευρώ μεγαλύτερο το έλλειμμα τον Ιανουάριο συγκριτικά με τον στόχο

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Η παράταση των περιοριστικών μέτρων κόστισε τον Ιανουάριο σχεδόν 500 εκατ. ευρώ μεγαλύτερο έλλειμμα στον προϋπολογισμό, σε σύγκριση με αυτό που είχε προβλεφθεί δύο μήνες πριν, στον προϋπολογισμό του 2021. Η επιδείνωση αναμένεται να συνεχιστεί και τον Φεβρουάριο, λόγω της εφαρμογής του πλήρους lockdown. Τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού, που δόθηκαν στη δημοσιότητα, δείχνουν ότι το έλλειμμα στον κρατικό προϋπολογισμό ήταν 1,561 δισ. ευρώ τον Ιανουάριο, έναντι στόχου για έλλειμμα 1,091 δισ. ευρώ, που έχει περιληφθεί στον προϋπολογισμό του 2021. Το πρωτογενές έλλειμμα ήταν 1,473 δισ. ευρώ, έναντι στόχου για 1,031 δισ. ευρώ.

Το έλλειμμα στον κρατικό προϋπολογισμό ήταν 1,561 δισ. έναντι στόχου για έλλειμμα 1,091 δισ.

Η επιδείνωση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στα έσοδα. Τα καθαρά έσοδα ήταν 3,848 δισ. ευρώ, μειωμένα κατά 812 εκατ. ευρώ ή 17,4%, έναντι της εκτίμησης του προϋπολογισμού.

Τα έσοδα από φόρους, πάντως, ήταν μειωμένα κατά 295 εκατ. ευρώ ή 7,4%, έναντι του στόχου. Ετσι, ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης σχολίασε: «Η μείωση αυτή οφείλεται στις επιπτώσεις του lockdown, που κράτησε περισσότερο απ' ό,τι είχε υπολογιστεί όταν καταρτίστηκε ο προϋπολογισμός, αντισταθμίζοντας τη διατήρηση μιας ικανοποιητικής κουλτούρας πληρωμών στη πληνεί των φορολογουμένων, που αποτελεί θετική παρακαταθήκη για τα δημόσια οικονομικά όταν την επόμενη μέρα ξεκινήσει η ανάκαμψη της οικονομίας».

Τα έσοδα του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων ήταν μειωμένα κατά 615 εκατ.

Το λιανεμπόριο έχει τεράστια σημασία για την πορεία του προϋπολογισμού, αναφέρει πηγή του υπουργείου Οικονομικών, καθώς αντιπροσωπεύει το 40%-50% του κόστους των περι-ορισμών, κατά το πρώτο τρίμηνο.

ευρώ έναντι του στόχου. Αντίθετα, οι δαπάνες του ΠΔΕ ήταν αυξημένες κατά 597 εκατ. ευρώ έναντι του στόχου, καθώς αποφασίστηκε να πληρωθεί μερικώς το μέτρο της επιστρεπτέας προκαταβολής με πόρους του ΠΔΕ.

Για μέτρα στήριξης έχουν πληρωθεί τον Ιανουάριο σχεδόν 1,3 δισ. ευρώ. Σύμφωνα με τα στοιχεία του υπουργείου Οικονομικών, το μεγαλύτερο μέρος, 907 εκατ.

ευρώ, αφορά την επιστρεπτέα προκαταβολή, 386 εκατ. ευρώ την αποζημίωση ειδικού σκοπού και 19 εκατ. ευρώ την αποζημίωση των ιδιοκτητών για τα μειωμένα μισθώματα που λαμβάνουν. Προς το παρόν, το υπουργείο Οικονομικών βαδίζει με την υπόθεση ότι η πανδημία θα διαρκέσει όσο είχε υπολογισθεί, έως το τέλος Μαρτίου ή δύο εβδομάδες παραπάνω.

«Θα υπάρχουν περιορισμοί ως τον Α-πρίλιο και μετά η εικόνα θα καθαρίσει», έλεγε χθες πηγή του υπουργείου Οικονομικών, χωρίς να αποκλείει ενδεχόμενο κάποιων μέτρων στήριξης και τον Μάιο. Η ένταση των περιορισμών και των μέτρων στήριξης είναι, ωστόσο, μεγαλύτερη από αυτήν που είχε εκτιμηθεί.

Η ίδια πηγή, εξάλλου, δεν απέκλειε θετική έκπληξη στη συνέχεια, λόγω της συσσωρευμένης ζήτησης. Όπως τόνισε, το λιανεμπόριο έχει τεράστια σημασία, αντιπροσωπεύοντας το 40%-50% του κόστους των περιορισμών, κατά το πρώτο τρίμηνο. Στη συνέχεια, το δεύτερο τρίμηνο, προτεραιότητα έχει ο τουρισμός και η εστίαση. Σχετικά με την υποχρέωση πραγματοποίησης του 30% των δαπανών με ηλεκτρονικές συναλλαγές, οι αποφάσεις αναμένεται να ληφθούν τον Μάρτιο, ανάλογα με τον διαθέσιμο δημοσιονομικό χώρο.

Ταμείο Ανάκαμψης

Μέσα στο επόμενο δεκαήμερο υπολογίζεται να ξεκινήσουν τα έργα του Ταμείου Ανάκαμψης, με εθνικούς πόρους, έως ότου εισπραχθούν οι κοινοτικοί, είπε χθες η πηγή του υπουργείου Οικονομικών.

Σύμφωνα με πληροφορίες, μεταξύ αυτών θα είναι το πρόγραμμα «Εξοικονομώ», τα προγράμματα κατάρτισης και η αγορά των ταμειακών μηχανών, που θα συνδέονται online με τις φορολογικές αρχές.

Σε επίπεδο εργαλείων στήριξης, παίρνει σειρά αυτό που προβλέπει επιδότηση παγίων δαπανών. Όπως τόνισε χθες η πηγή του υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου να αποφασιστεί το μέγεθος της στήριξης, θα αφαιρούνται οι επιχορηγήσεις που έχουν ήδη δοθεί, όπως οι αναστολές εργασίας. «Στο μέτρο των παγίων δαπανών θα αφαιρεθούν όλες οι ενισχύσεις που κάποιες επιχειρήσεις έχουν λάβει», είπε χθες στη Βουλή ο κ. Σκυλακάκης.

Εξάλλου, ο επόμενος, 7ος κύκλος της επιστρεπτέας προκαταβολής διευκρινίστηκε ότι θα έχει ως έτος βάσης για τη σύγκριση του τζίρου το 2019 και όχι το 2020, εφόσον από τον Μάρτιο το 2020 είχε ξεκινήσει η πανδημία.

Μετά το Πάσχα αρχίζει η υποβολή φορολογικών δηλώσεων

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Στα μέσα Μαΐου αναμένεται να ανοίξει το ηλεκτρονικό σύστημα Taxisnet για την υποβολή των φορολογικών δηλώσεων των εισοδημάτων που εισπράχθηκαν το 2020. Πηγές του υπουργείου Οικονομικών αναφέρουν ότι φέτος, εξαιτίας των πολλών υποχρεώσεων του κράτους που διεκπεραιώνονται μέσω των ηλεκτρονικών συστημάτων της ΑΑΔΕ, θα καθυστερήσει η διαδικασία υποβολής των φορολογικών δηλώσεων και κατ' επέκταση της εκκαθάρισής τους. Αυτό σημαίνει ότι και ο φόρος θα καταβληθεί αργότερα από την προβλεπόμενη ημερομηνία της 31ης Ιουλίου και ενδεχομένως σε 8 μηνιαίες δόσεις όπως έγινε και το προηγούμενο έτος.

Οι αποζημιώσεις ειδικού σκοπού, οι δηλώσεις COVID, οι επιστρεπτέες προκαταβολές, το πρόγραμμα παγίων δαπανών και άλλες υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η φορολογική διοίκηση δεν επιτρέπουν το άνοιγμα του Taxis. Παρόλ' αυτά, μέχρι να ξεκινήσει η διαδικασία για την υποβολή των δηλώσεων θα πρέπει να έχουν ληφθεί οι αποφάσεις για τα τεκμήρια και τις ηλεκτρονικές αποδείξεις του προηγούμενου έτους, και η μειωμένη προκαταβολή φόρου έως και 100%. Ένα ακόμη πρόβλημα που πρέπει να αντιμετωπισθεί άμεσα, αφορά τους νέους ηλικίας 18 ετών που υποχρεούνται να υποβάλουν φορολογική δήλωση και δεν έχουν ΑΦΜ (εφόσον έχουν εισόδημα ή ακίνητη περιουσία). Από τη φορολογική διοίκηση υποστηρίζουν ότι τις επόμενες μέρες το θέμα θα επιλυθεί μέσω του aadeline. Δηλαδή, θα μπορεί να χορηγηθεί ΑΦΜ και κλειδάρθηκες σε όσους το χρειάζονται προκειμένου να υποβάλουν τη δήλωσή τους ή να προχωρήσουν τη μεταβίβαση ακινήτου στο όνομά τους.

Σε ό,τι αφορά τις παρεμβάσεις στη φορολογία, που σχετίζονται με τα τεκμήρια και τις ηλεκτρονικές αποδείξεις, αν και η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι θα πρέπει να προσμετρηθεί

το δημοσιονομικό αποτέλεσμα, είναι σχεδόν σίγουρο ότι το κόστος είναι εξαιρετικά μικρό για τον προϋπολογισμό μπροστά στα τεράστια προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις, και δεν ξεπερνάει τα 50-100 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με πληροφορίες, και μπροστά στην πιθανή αδυναμία πληρωμής των φόρων, η κυβέρνηση στα τέλη Μαρτίου θα αποφασίσει:

Προκαταβολή φόρου. Τη μείωση της προκαταβολής φόρου έως και 100%. Οι περισσότερες επιχειρήσεις καταγράφουν το 2020 μείωση του τζίρου σε σύγκριση με το 2019. Συγκεκριμένα:

– Για πτώση τζίρου 5%-15%, το ποσοστό μείωσης θα ανέλθει στο 30%.

Κλιμακωτά, ανάλογα με τον περιορισμό του τζίρου το 2020, η μείωση της προκαταβολής φόρου.

– Για πτώση τζίρου 15,01%-25%, το ποσοστό μείωσης θα ανέλθει στο 50%.

– Για πτώση τζίρου 25,01%-35%, το ποσοστό μείωσης θα ανέλθει στο 70%.

– Για πτώση τζίρου μεγαλύτερη του 35%, το ποσοστό μείωσης θα ανέλθει στο 100%, δηλαδή η προκαταβολή θα μηδενιστεί.

Ηλεκτρονικές αποδείξεις: Δεν θα ισχύσει, όπως όλα δείχνουν, η υποχρέωση συγκεντρώσης ηλεκτρονικών αποδείξεων ίσες με το 30% του εισοδήματος.

Τεκμήρια διαβίωσης. Στην κατάργηση των τεκμηρίων διαβίωσης για το 2020 προχωράει το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, καθώς η οικονομική κρίση συρρίκνωσε τα εισοδήματα των προηγούμενων έτους, με αποτέλεσμα χιλιάδες φορολογούμενοι να κινδυνεύουν να φορολογηθούν επί πλασματικών εισοδημάτων.

Τα οφέλη των ακινήτων του Λονδίνου ως εξασφάλιση των δανείων που επενδύει το London Credit Fund

Μια επενδυτική επιλογή με σταθερές απολαβές και ασφάλεια

Η Consulco Capital ίδρυσε το London Credit Fund, το οποίο έχει αδειοδοτηθεί και εποπτεύεται από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου. Το London Credit Fund, δια μέσου θυγατρικών εταιρειών, επενδύει σε μικρές και μεσαίες διάρκειας επιχειρηματικές δάνεια στο Ηνωμένο Βασίλειο, εξασφαλίζοντάς τα από ακίνητα που βρίσκονται στο Λονδίνο. Η στοχευμένη απόδοση για επενδυτές σε ευρώ, υπερβαίνει το 4% ανά έτος και πληρώνεται ανά τρίμηνο. Ως αναφέρθηκε πιο πάνω, τα δάνεια που συμμετέχει το London Credit Fund εξασφαλίζονται από ακίνητα που βρίσκονται στο Λονδίνο, μια από τις σημαντικότερες περιοχές επενδύσεων ακινήτων στον κόσμο, η οποία παρέχει αξιοπιστία και ασφάλεια στους επενδυτές.

Ανάπτυξη και Ευελιξία

Η αγορά ακινήτων στο Ηνωμένο Βασίλειο έχει αλλάξει αρκετά τα τελευταία χρόνια. Η ζήτηση ξεπερνά διαρκώς την προσφορά, συχνά οδηγώντας σε τεράστια αύξηση των τιμών των οικιστικών μονάδων. Το 1980 και 1990, ο δανεισμός με υποθήκευση του ίδιου του ακινήτου αναπτύχθηκε εξαιτίας της μείωσης της κρατικής παρέμβασης στον χρηματοοικονομικό τομέα. Όμως, λόγω της μεγάλης επιπτώσεως στην οικονομία του Ηνωμένου Βασιλείου, έγινε πλέον ευκολότερο για επενδυτές να εξασφαλίσουν κάποιο δάνειο και να αγοράσουν ακίνητα, αυξάνοντας έτσι τις τιμές αυτών. Κατά τη διάρκεια της οικονομικής ύφεσης του 1991, τα επιτόκια αυξήθηκαν, η ανεργία πολλαπλασιάστηκε, και οι δανειζόμενοι αντιμετώπιζαν δυσκολίες στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων τους. Αυτό οδήγησε στην πτώση των τιμών των ακινήτων. Προς τα τέλη της δεκαετίας του 1990, οι τιμές άρχισαν να ανεβαίνουν ξανά. Έκτοτε, οι τιμές έχουν ξεπεράσει σταθερά τόσο τον πληθωρισμό, όσο και τους πραγματικούς μισθούς. Η προσφορά στον στεγαστικό τομέα δεν κατάφερε να φτάσει την συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση, και αναπόφευκτα, δημιουργήθηκε μια 'ρούσκα'. Με την οικονομική κατάρρευση του 2008 να αναταράσσει το παγκόσμιο, οι τιμές των ακινήτων έπεσαν δραματικά.

Μετά την Παγκόσμια Οικονομική Κρίση του 2008, οι τιμές των σπιτιών στο ΗΒ ξεκίνησαν να ανεβαίνουν ξανά, οι άνθρωποι επιδίωξαν σταθερά εισοδήματα με χαμηλό δανεισμό και χαμηλά επιτόκια, ενώ εκμεταλλεύτηκαν τα φορολογικά πλεονεκτήματα και αναστάθμισαν

Ο κ. Μάριος Θεοφάνους, ο κ. Σταύρος Παντελίδης και ο κ.Σταύρος Αριστοδήμου.

τον πληθωρισμό. Τα ακίνητα του Λονδίνου έχουν μακροπρόθεσμη εκτίμηση αξίας. Παρόλο που οι τιμές των ακινήτων έχουν τα σκαμπανεβάσματα τους, η ευρύτερη τάση είναι να αναγνρίζεται η πραγματική αξία τους. Αν μπορείς να κρατήσεις μια επένδυση τους δύο σχολούς καιρούς, όπου οι τιμές είναι χαμηλές, τότε όταν οι τιμές ανέβουν ξανά σε κάποιο υψηλότερο σημείο, η επένδυση θα αποφέρει κέρδος. Οι επενδυτές αυτό που επιζητούν είναι να απολαμβάνουν ένα σταθερό εισόδημα, σε μορφή ενοικίου, το οποίο να ξεπερνά τον πληθωρισμό.

Το Λονδίνο είναι ένα από τα μεγαλύτερα χρηματοοικονομικά κέντρα και φιλοξενεί διευθετημένες αναγνωρισμένες τράπεζες, επιχειρήσεις, διάσημους οίκους και πανεπιστήμια παγκόσμιας κλάσης, δημιουργώντας τεράστιες ευκαιρίες. Τα ακίνητα του Λονδίνου αποτελούν το 18% της συνολικής αξίας όλων των ακινήτων ιδιοκτησιών του Ηνωμένου Βασιλείου και θεωρούνται μια 'ασφαλής επένδυση'. Παρά τις πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις, την οικονομική κρίση, ακόμα και τον Covid-19, η αγορά ακινήτων του Λονδίνου δεν είναι τόσο ασταθής όσο οι υπολοίπες αγορές ακινήτων ιδιοκτησιών στο Ηνωμένο Βασίλειο και αλλού.

Ρευστότητα

Η αγορά ακινήτων του Λονδίνου είναι ιδιαίτερα ρευστή σε σχέση με άλλες αγορές ακινήτων. Ακόμα και στην χειρότερη κατάσταση της α-

γοράς, υπάρχει πάντα μια στρατηγική εξόδου και πάντα κάποιος αγοραστής. Σύμφωνα με το CBRE, από την περίοδο 2008 μέχρι το μέσο του 2018, το Ηνωμένο Βασίλειο αποτελούσε περισσότερο από το 30% της Ευρωπαϊκής αγοράς επένδυσης ακινήτων, και περισσότερο από το ένα τρίτο των διασυνοριακών συναλλαγών. Το επενδυτικό βάθος, η ωριμότητα και διαφάνεια της αγοράς του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η απαραίτητη ποιότητα των νομικών και επιχειρηματικών υποδομών, είναι μερικοί από τους παράγοντες που θα διαρκέσουν για πολλές δεκαετίες.

Το Λονδίνο είναι προορισμός που πρωτοστατεί στις επενδύσεις ακόμη και σε Ευρωπαϊκά δεδομένα, αποτελώντας το 12.5% των συνολικών Ευρωπαϊκών επενδύσεων και περίπου το 40% των συνολικών επενδύσεων στο Ηνωμένο Βασίλειο. Αυτό κάνει το Λονδίνο τη μεγαλύτερη αστική επενδυτική αγορά στην Ευρώπη.

Διαφάνεια

Η διαφάνεια διαδραματίζει επίσης ένα σημαντικό ρόλο. Ανεξάρτητες έρευνες, δεδομένα, η κριτική που ασκείται συνεχώς από τον ημερήσιο τύπο, σύμβουλοι και αναλυτές, όλοι συμβάλλουν για να δημιουργήσουν μια πολύ διαφανή και σχετικά κατανοητή αγορά. Το Global Real Estate Transparency Index, που δημοσιεύεται από τη συμβουλευτική εταιρεία ακίνητης ιδιοκτησίας JLL και την εταιρεία διαχείρισης επενδύσεων ακίνητης ιδιοκτησίας

Figure 1: UK Average House Price Index (Source: Tradingeconomics; Halifax; Bank of Scotland)

LaSalle, έχουν αποκαλύψει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο παραμένει η πιο διαφανής αγορά ακινήτων ιδιοκτησιών στον κόσμο. Η έρευνα αναφέρει ότι η αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ενισχύει και διατηρεί την διαφάνεια μέσω τεχνολογίας, επικεντρώνεται στην βιωσιμότητα και προωθεί κανονισμούς ενάντια στο ζήτημα βρώμικου χρήματος. Το Global Real Estate Transparency Index κατονομίζει επίσης το Λονδίνο ως μία από τις 15 κορυφαίες πόλεις στον κόσμο όσον αφορά τη διαφάνεια.

Αυξάνοντας την ζήτηση

Υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι που ζουν στον Λονδίνο από κάθε άλλη περίοδο. Σύμφωνα με τα δεδομένα που δημοσιεύτηκαν από την Επίσημη Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (Official for National Statistics, ONS), ο πληθυσμός της πρωτεύουσας αυξάνεται κατά μέσο όρο 1,1% κάθε χρόνο από το 2012. Αυτό αντιστοιχεί σε 96,000 επιπλέον ανθρώπους κάθε χρόνο. Αντίθετα, ο αριθμός νέων γενεών σπιτιών στο Λονδίνο αυξάνεται σε χαμηλότατο βαθμό από ότι σε οποιαδήποτε άλλη περιοχή. Έρευνα που διενεργήθηκε από το πρακτορείο ακινήτων Savills, εισηγείται ότι η παράδοση καινοτόμων σπιτιών είναι μη ικανοποιητική και η ζήτηση ξεπερνά την προσφορά.

Επιπλέον, το Λονδίνο είναι ένας από τους πιο δημοφιλείς τουριστικούς προορισμούς στον κόσμο, προσελκύοντας εκατομμύρια επισκέπτες κάθε χρόνο. Άνθρωποι ταξιδεύουν

από όλες τις γωνιές του κόσμου για να θαυμάσουν τα εντυπωσιακά αξιοθέατα, την πλούσια κουλτούρα, την αρχιτεκτονική και τις θεατρικές παραστάσεις. Τα κέρδη από τον τουρισμό στο Λονδίνο αποτελούν περίπου το 10% του ακαθάριστου εισοδήματος της πόλης, και εκτιμάται ότι οι τουρίστες ξοδεύουν στο Λονδίνο περίπου £15 δισεκατομμύρια κάθε χρόνο.

Παρέμβαση της πολιτείας

Η κυβέρνηση και οι δήμοι του Λονδίνου συνεχίζουν να ψάχνουν επενδύσεις για μικρά και μεγάλα έργα που θα αναγεννήσουν και θα ενισχύσουν τις τοπικές οικονομίες ωφελώντας τους κατοίκους τους. Κάποιες τοπικές αρχές ξεκίνησαν ήδη να αναπλάθουν τις κύριες εμπορικές περιοχές και τις κεντρικές επιχειρηματικές περιοχές 5 με 10 χρόνια πριν (π.χ. Croydon), ενώ άλλες ξεκινούν τώρα (π.χ. Woolwich). Υπάρχουν επίσης σημαντικά έργα υποδομών που αφορούν τις συγκοινωνίες, που θα ανοίξουν το 2021 και 2022, βελτιώνοντας τις προοπτικές αρκετών περιοχών, όπως η Elizabeth Line, Northern Line Extension και Crossrail 2. Επιπρόσθετα, οι πρόσφατες αλλαγές στο 'Use Classes Order' (μια κυβερνητική ρύθμιση η οποία ορίζει το πώς η γη και τα κτήρια μπορούν να χρησιμοποιούνται) θα επιτρέψουν περισσότερη ευελξία σε προστασιακά κέντρα, καθώς οι τοπικές αρχές ψάχνουν να βρουν νέες χρήσεις για ακρασιμοποίητα καταστήματα, εμπορικά κέντρα και γραφεία.

Εξασφαλίζοντας δάνεια με ακίνητα του Λονδίνου

Συνεπώς, ποια είναι τα οφέλη εξασφαλισμένων δανείων με ακίνητα του Λονδίνου; Οι δανειστές συνήθως διατηρούν πρώτη υποθήκη πάνω στο εξασφαλισμένο ακίνητο (first charge), ούτως ώστε στις περιπτώσεις όπου ο δανειζόμενος παραβεί τους όρους της συμφωνίας, ο δανειστής να μπορεί να εκποιήσει την συγκεκριμένη περιουσία. Τα δάνεια μας είναι εξασφαλισμένα με πρώτη υποθήκη μειώνοντας το ρίσκο της επένδυσης, ενώ η ρευστότητα και η διαφάνεια στην αγορά ακινήτων του Λονδίνου έχει αποδειχθεί πολλές φορές και σε βάθος χρόνου.

Σύμφωνα με την νομοθεσία του Ηνωμένου Βασιλείου και την εφαρμοστέα πρακτική, ο δανειστής μπορεί να εκποιήσει και να μεταπωλήσει ένα ακίνητο, χωρίς την εμπλοκή Δικαστικών διαδικασιών μέσα σε ένα χρονικό διάστημα 3-6 μηνών. Σύμφωνα με το Rightmove, τη μεγαλύτερη διοικητική πύλη ακινήτων ιδιοκτησιών στο Ηνωμένο Βασίλειο, ο μέσος χρόνος που χρειάζεται για να πωληθεί ένα ακίνητο στο Λονδίνο είναι 8,5 εβδομάδες ή 60 μέρες. Επιπρόσθετα, ακόμα και αν ο δανειστής αποφασίσει να κρατήσει το ακίνητο, τότε και πάλι με τον χρόνο θα παρατηρηθεί αύξηση στην τιμή καθώς η αγορά ακινήτων του Λονδίνου χαρακτηρίζεται ως πολύ ανθεκτική.

Σύμφωνα με κτηματολογικά δεδομένα, η μεγαλύτερη μείωση σε οικιστικά ακίνητα ήταν 22% κατά την διάρκεια της Παγκόσμιας Οικονομικής Κρίσης. Ακόμα και με μείωση 25% στις τιμές των οικιστικών μονάδων, τα εξασφαλισμένα δάνεια μας δεν ξεπερνούν το 70% σε σχέση με την αξία του ακινήτου (Loan to Value), παρέχοντας έτσι ένα δίκτυο ασφαλείας στις επενδύσεις και στους επενδυτές μας.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για το ότι επενδυτές από όλο τον κόσμο έχουν αγοράσει ακίνητα στο Λονδίνο τα τελευταία χρόνια. Θεωρείται ένα "ασφαρές καταφύγιο" για επενδυτές, καθώς η διαθεσιμότητα ευκαιριών εργοδότησης και τα λοιπά αξιοθέατα το καθιστούν ένα πολύ ελκυστικό μέρος για να ζήσει κάποιος.

Έκοντας υπόψη την αύξηση των τιμών των ακινήτων στο Λονδίνο που παρατηρείται τα τελευταία δέκα χρόνια, η ζήτηση φαίνεται να ξεπερνά την προσφορά. Εξασφαλίζοντας, λοιπόν, δάνεια σε κατοικίσιμα ακίνητα έχει πολλά πλεονεκτήματα και οφέλη - ειδικά σε μια ιδιαίτερα ρευστή και διαφανή αγορά ακινήτων - μειώνοντας ρίσκο αποπληρωμής του δανείου στο ελάχιστο, ακόμα και αν ο δανειζόμενος δεν εκπληρώσει τους όρους της συμφωνίας.

Ο υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας Χρήστος Σταϊκούρας.

Χρηματοδότηση 2,8 δισ. από την ΕΤΕπ στην Ελλάδα το 2020

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες
ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Τη δυσαρέσκεια του για το γεγονός ότι ορισμένα κράτη-μέλη δεν έχουν τηρήσει τις δεσμεύσεις και δεν έχουν συμβάλει στο Πανερωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων εξέφρασε ο πρόεδρος της ΕΤΕπ, Βέρνερ Χόγιερ.

Μιλώντας σε συνέντευξη Τύπου χθες για τον απολογισμό της δράσης της τράπεζας στην Ελλάδα το 2020, ο κ. Χόγιερ είπε ότι το Ταμείο λειτουργεί από τα τέλη του περασμένου έτους και είναι ένα «πολύ ισχυρό εργαλείο» για τη στήριξη των μικρομεσαίων ε-

δισ. ευρώ από τον όμιλο (ΕΤΕπ και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων ή ΕΙΠ) προς την Ελλάδα το 2020. Ο κ. Σταϊκούρας σημείωσε ότι το ποσό αυτό ισοδυναμεί με 1,7% του ελληνικού ΑΕΠ – «το τρίτο υψηλότερο ποσοστό στην Ε.Ε.». Η ΕΤΕπ, επιπλέον, ενέκρινε πέρυσι προσθετη χρηματοδότηση ύψους 4,3 δισ. ευρώ για μελλοντικές επενδύσεις στη χώρα. Το συγκεκριμένο πακέτο αναμένεται να οριστικοποιηθεί «στον επόμενο μήνα», είπε ο πρόεδρος της τράπεζας.

Ο κ. Σταϊκούρας χαρακτήρισε «πολύ σημαντική» τη συμβολή της ΕΤΕπ στην αντιμετώπιση των οικονομικών συνεπειών της πανδημίας, επισημαίνοντας τη στήριξη που παρείχε ειδικά στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αλλά και τη χρηματοδότηση για την ενεργειακή μετάβαση, το κλίμα και τα έργα υποδομής. Ο υπουργός Οικονομικών ανέδειξε το γεγονός ότι το 45% της χρηματοδότησης που διατέθηκε πέρυσι στην Ελλάδα αφορά το κλίμα και την προστασία του περιβάλλοντος. Ο κ. Χόγιερ επαινέσε την πρόοδο της χώρας κατά την τελευταία δεκαετία στο πεδίο της «πράσινης» μετάβασης, σημειώνοντας ότι η Ελλάδα βρισκόταν στις τελευταίες θέσεις στην Ε.Ε. στις δράσεις για το κλίμα, ενώ τώρα είναι «στην κορυφή». Ο πρόεδρος της ΕΤΕπ χαρακτήρισε «ιστορία επιτυχίας» την ειδική ομάδα της τράπεζας για τις επενδύσεις στην Ελλάδα – αντίστοιχη της οποίας δεν υπάρχει, όπως υπενθύμισε, για κανένα άλλο κράτος-μέλος.

Ο κ. Χόγιερ και ο Κρίστιαν Κέτελ Τόμσεν, αντιπρόεδρος της ΕΤΕπ αρμόδιος για την Ελλάδα, ανέδειξαν, τέλος, τη συνεργασία μεταξύ του ομίλου και 11 ελληνικών τραπεζών για την ενίσχυση της χρηματοδότησης των ελληνικών επιχειρήσεων στις δύσκολες συνθήκες της πανδημίας. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το ΕΙΠ παρείχαν το 2020 συνολικά 1,2 δισ. ευρώ για στοχευμένες πιστωτικές γραμμές που διαχειρίζονται οι 11 τράπεζες.

1,9 δισ. ευρώ η στήριξη προς τον κλάδο της εστίασης το 2020

Συνολικές ενισχύσεις 1,9 δισ. ευρώ έλαβαν οι επιχειρήσεις εστίασης το 2020, ενώ ο τζίρος που χάθηκε από τον κλάδο σε σύγκριση με το 2019 ήταν, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία, 1,8 δισ. ευρώ. Το παραπάνω υπό φυσιολογικές συνθήκες θα σήμαινε ότι οι περισσότερες επιχειρήσεις δεν έχουν πρόβλημα. Ωστόσο, οι πραγματικές απώλειες είναι πολύ μεγαλύτερες, καθώς η διαφορά του 1,8 δισ. ευρώ προ-

Με βάση τον δηλωθέντα τζίρο, οι απώλειες κατά το περυσινό έτος φθάνουν σε 1,8 δισ. ευρώ.

κύπτει με βάση τον δηλωθέντα τζίρο. «Ο κλάδος της εστίασης παρουσιάζει δύο σημαντικές αντικειμενικές δυσκολίες.

Η πρώτη έχει να κάνει με το γεγονός ότι είναι άνισος, δεδομένου ότι υπάρχουν επιχειρήσεις που πήγαν καλά μέσα στην πανδημία και πάρα πολλές που δεν πήγαν καθόλου καλά, ανάλογα με τη μορφή που είχαν.

Οι επιχειρήσεις εστίασης π.χ. που είχαν τη δυνατότητα delivery και το εξέλιξαν, πήγαν πολύ καλά. Η δεύτερη αντικειμενική δυσκολία είναι το γεγονός ότι ο κλάδος της εστίασης περιλαμβάνει, όλοι το γνωρίζουμε, και ένα μη δηλωμένο κομμάτι, το οποίο δημιουργεί όντως πραγματικό πρόβλημα στο υπόσυνολο επιχειρήσεων που αφορά», τόνισε χαρακτηριστικά ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών, Θεόδωρος Σκυλακάκης, σε συνέντευξή του στον ραδιοφωνικό σταθμό «Θέμα 104,6». Μάλιστα, όπως επεσήμανε ο ίδιος, στο ποσό του 1,9 δισ. ευρώ ενισχύσεων δεν συμπεριλαμβάνονται και άλλοι είδους ενισχύσεις, όπως τα μειωμένα ενοίκια ή η πλήρης απαλλαγή από αυτά, η μείωση του ΦΠΑ, οι αμοιβές ειδικού σκοπού που είχαν δοθεί στην αρχή, η μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος κ.ά.

Πάντως, επαγγελματίες της εστίασης παρέδωσαν συμβολικά τα κλειδιά των καταστημάτων τους στο πλαίσιο κινητοποιήσεων που διοργάνωσε η Πα-νελλήνια Ομοσπονδία Εστιατοριών και Συναφών Επαγγελμάτων (ΠΟΕΣΕ). Τα κλειδιά θα παραδοθούν τις επόμενες ημέρες στο Μέγαρο Μαξίμου από αντιπροσωπεία 99 επαγγελματιών και τον πρόεδρο της ΠΟΕΣΕ. Ο πρόεδρος της ΠΟΕΣΕ κ. Γ. Καρβαθάς τόνισε την ανάγκη να ληφθούν επιπλέον μέτρα απαραίτητα για την περίοδο που θα επαναλειτουργήσει ο κλάδος, όπως επδότηση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 100% για τουλάχιστον ένα εξάμηνο, «κούρεμα» και ρύθμιση των οφειλών. Ο γενικός γραμματέας της ΠΟΕΣΕ κ. Γ. Κουράσης εξέφρασε την ανησυχία ότι μία στις δύο επιχειρήσεις του κλάδου μπορεί να μην ανοίξει ποτέ ξανά.

Οι περιορισμοί πλήττουν πλέον τον τζίρο και των σουπερ μάρκετ

Μείωση του αριθμού πελατών που εξυπηρετούνται καθημερινά μετά την απόφαση της κυβέρνησης

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Κατά 70% λιγότερους πελάτες έχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετούν τα σουπερ μάρκετ μετά την απόφαση της κυβέρνησης να μειώσει τον μέγιστο επιτρεπόμενο αριθμό των ατόμων που βρίσκονται ταυτόχρονα σε ένα κατάστημα, αλλά και την απαγόρευση της κυκλοφορίας μετά τις 6 μ.μ. τα Σάββατοκύριακα. Η απόφαση για διεύρυνση κατά μισή ώρα του ωραρίου λειτουργίας των σουπερ μάρκετ και εν γένει των καταστημάτων τροφίμων δεν θεωρείται ότι λύνει επαρκώς το πρόβλημα, ειδικά σε όσους εργαζομένους έχουν τον χρόνο να ψωνίζουν μόνο τα Σάββατα, ενώ ο περιορισμός των δύο ωρών για την πραγματοποίηση των αγορών που ανακοινώθηκε χθες αναμένεται να εντείνει τον εκνευρισμό, που λαμβάνει και έντονο χαρακτήρα στις ουρές αναμονής με θύματα, συχνά, τους εργαζομένους στα καταστήματα.

Οι αγορές εντός δύο ωρών οδηγούν σε ουρές αναμονής και εκνευρισμό.

Σύμφωνα με όσα αναφέρει το Ινστιτούτο Ερευνας Λιανεμπορίου Καταναλωτικών Αγαθών (ΙΕΛΚΑ), μέχρι τις 17 Ιανουαρίου η μέση δυναμικότητα εξυπηρετούμενων πελατών ανά κατάστημα ήταν ημερησίως 1.196 άτομα. Από τις 18 Ιανουαρίου η μέση δυναμικότητα μειώθηκε σε 479 πελάτες, καθώς ενώ μέχρι τότε η επιτρεπόμενη δυναμικότητα βασιζόταν στον κανόνα 1 άτομο ανά 10 τ.μ., αυξήθηκε σε 1 άτομο ανά 25 τ.μ., καθώς με αυτό τον κανόνα επαναλειτουργήσαν τα φυσικά καταστήματα του υπόλοιπου λιανεμπορίου. Ο κανόνας αυτός θα εξακολουθήσει να ισχύει μέχρι τουλάχιστον τις 28 Φεβρουαρίου. Η απόφαση της περασμένης Παρασκευής για κλείσιμο των σουπερ μάρκετ στις 5 μ.μ. το Σάββατο μείωσε περαιτέρω τον αριθμό που μπορούν να εξυπηρετούν ημερησίως,

Η απαγόρευση της κυκλοφορίας μετά τις 6 μ.μ. τα Σάββατοκύριακα περιορίζει το ωράριο λειτουργίας των σουπερ μάρκετ και αποτελεί έ- ναν ακόμα σημαντικό παράγοντα που οδηγεί σε λιγότερους πελάτες και άρα χαμηλότερο τζίρο.

στους 319 πελάτες ανά κατάστημα. Σημειώνεται ότι στην Αττική από σήμερα τις ημέρες Δευτέρα-Παρασκευή τα σουπερ μάρκετ θα είναι ανοικτά από τις 7 π.μ. (προαιρετικά) έως τις 8.30 μ.μ. (αντί για 8 μ.μ.) που ίσχυε έως χθες και το Σάββατο από τις 7 π.μ. (προαιρετικά) έως τις 5.30 μ.μ. (αντί για 5 μ.μ.) που είχε ανακοινωθεί στις 6 Φεβρουαρίου. Πριν η Αττική πει σε καθεστώς αυστηρού lockdown, τα σουπερ μάρκετ έκλειναν και το Σάββατο στις 8 μ.μ.

Οι συνέπειες, πέρα από τις μεγάλες ουρές και τον επίσης μεγάλο χρόνο αναμονής έξω από τα καταστήματα και τις διαμαρτυρίες καταναλωτών, τις οποίες εισπράττει το προσωπικό των σουπερ μάρκετ, είναι σύμφωνα με το ΙΕΛΚΑ οι ακόλουθες:

Συνωστισμός εκτός των καταστημάτων

στις ουρές. Σύμφωνα με στοιχεία που συ-νέλεξε η Bespot την Παρασκευή 7/2 και το Σάββατο 8/2, καταγράφηκαν ουρές έως 5 ατόμων στην πλειονότητα των καταστημάτων μεσαίου τύπου.

Οι ουρές ξεπέρασαν σε αρκετές περιπτώσεις τα 15 άτομα, ενώ καταγράφηκε το φαινόμενο της εγκατάλειψης επίσκεψης κατά την αναμονή εισόδου στο κατάστημα, σε αντίστοιχα επίπεδα με αυτά του πρώτου lockdown (η Bespot χρησιμοποιεί ανεπτυγμένες τεχνικές τεχνητής νοημοσύνης, και αναπτύσσει λύσεις εντοπισμού θέσης σε εσωτερικά και εξωτερικά περιβάλλοντα, για επιχειρήσεις στον κλάδο του λιανικού εμπορίου).

Αύξηση του μέσου χρόνου εξυπηρέτησης λόγω των ουρών. Έτσι, αντί για μία ώρα χρειάζονται συχνά περί τα 20-30

λεπτά σε αναμονή για την είσοδο του καταναλωτή στο κατάστημα. Ο διώρος περιορισμός που θεσπίζεται εκ νέου στην Αττική, ακόμη και αν οι αγορές αφορούν τρόφιμα και άλλα είδη πρώτης ανάγκης, είναι προφανές ότι δημιουργεί πρόβλημα και υπάρχει ο κίνδυνος τιμωρίας των καταναλωτών με βαριά πρόστιμα.

Από σήμερα, εξάλλου, ισχύει ακόμη μία αλλαγή που αφορά τη λειτουργία των σουπερ μάρκετ στην Περιφέρεια Αττικής. Μέχρι χθες, τα σουπερ μάρκετ μπορούσαν να διαθέτουν τα λεγόμενα είδη bazaar (προϊόντα ένδυσης-υπόδησης, ηλεκτρικές συσκευές κ.ά.) μόνο από τα ηλεκτρονικά τους καταστήματα ή μέσω της μεθόδου click away. Η δυνατότητα πώλησης των ειδών αυτών μέσω click away πλέον απαγορεύεται.

Προκαταβολή 2,1 δισ. από το Ταμείο Ανάκαμψης

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Σε προκαταβολή 2,1 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης μπορεί να προσβλέπει η Ελλάδα, αμέσως μετά την έγκριση του εθνικού της σχεδίου από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως προκύπτει από τις χθεσινές ανακοινώσεις της Κομισιόν, έπειτα από την έγκριση του κανονισμού του Ταμείου από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 6η θέση μεταξύ των κρατών-μελών, με προβλεπόμενη εισπράξη 16,24 δισ. ευρώ από τις επιχορηγήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης.

Συνολικά, το Ταμείο Ανάκαμψης θα διαθέσει 672,5 δισ. ευρώ σε δάνεια και επιχορηγήσεις, για τη στήριξη των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που ανα-

Η Ελλάδα κατατάσσεται στην 6η θέση μεταξύ των κρατών-μελών, με προβλεπόμενη εισπράξη 16,24 δισ. ευρώ.

λαμβάνουν τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Οι επιχορηγήσεις θα είναι 312,5 δισ. ευρώ, εκ των οποίων η Ελλάδα θα πάρει τα 16,24 δισ. ευρώ, με το μεγαλύτερο μέρος να δεσμεύεται το 2021 και 2022. Η Ελλάδα, όπως προκύπτει από τον πίνακα, θα είναι από τις πλέον ευνοημένες, αφού προηγούνται μόνο μεγάλες χώρες, όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Πολωνία και η Γερμανία. Ο κανονισμός που εγκρίθηκε αφορά τους στόχους, τη χρηματοδότηση και τους κανόνες για την πρόσβαση στον μηχανισμό ανάκαμψης.

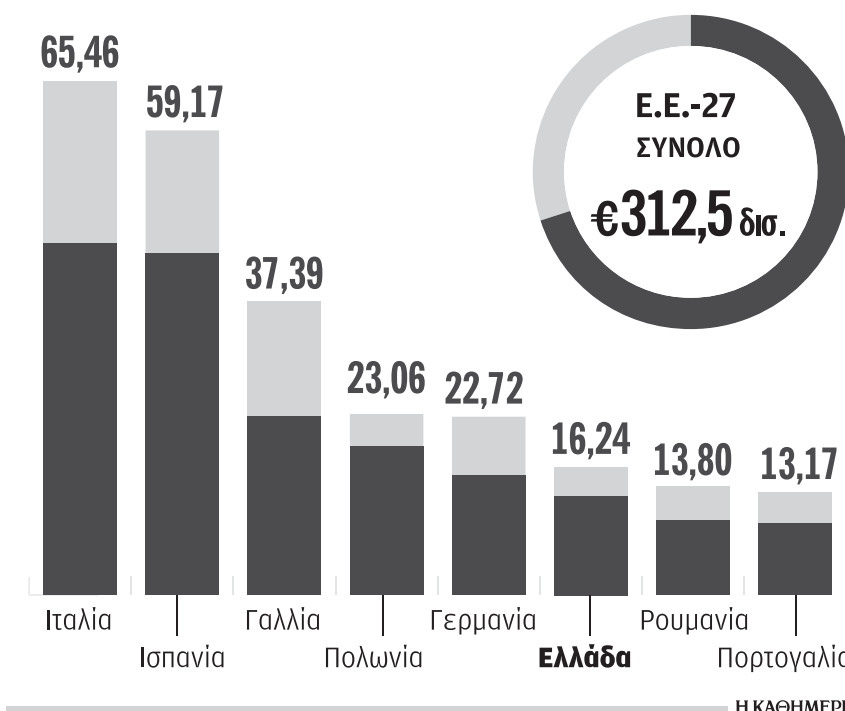
Προβλέπεται ότι μπορούν να χρηματοδοτούνται έργα αναδομικά, που άρχισαν

Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Ε.Ε.

ΕΘΝΙΚΑ ΚΟΝΔΥΛΙΑ ΓΙΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

ΠΟΣΑ ΣΕ ΔΙΣ. ΕΥΡΩ

■ Κατανομή 70% (αναλήψεις υποχρεώσεων 2021-2022)
■ Κατανομή 30% - ενδεικτικό ποσό* (αναλήψεις υποχρεώσεων 2023)

από την 1η Φεβρουαρίου 2020. Η χρηματοδότηση θα είναι διαθέσιμη για τρία χρόνια και οι κυβερνήσεις μπορούν να ζητήσουν προχρηματοδότηση έως και 13% για τα εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικό-

Οι μισοί Έλληνες αδυνατούν να πάνε διακοπές για μία εβδομάδα

Το 2019 το 49,2% των Ελλήνων αδυνατούσε να πραγματοποιήσει μία εβδομάδα διακοπών, σύμφωνα με έρευνα του ινστιτούτου του ΣΕΤΕ, ΙΝΣΕΤΕ. Το ποσοστό είναι παρόμοιο με το αντίστοιχο του 2013, έπειτα από μια επιδείνωση την περίοδο 2015-2019. Η κύρια αιτία αδυναμίας πραγματοποίησης διακοπών ήταν οι οικονομικοί λόγοι. Το 2019 πραγματοποιήθηκαν 4,9 εκατ. προσωπικά ταξίδια εσωτερικού, σημειώνοντας μείωση κατά 11% σε σχέση με το 2018, με 53,6 εκατ. διανυκτερεύσεις, παρουσιάζοντας μείωση κατά 10%, και δαπανήθηκαν σε ταξίδια που πραγματοποιήθηκαν στο εσωτερικό 1,6 δισ. ευρώ,

Το 2019 πραγματοποιήθηκαν 4,9 εκατ. προσωπικά ταξίδια εσωτερικού.

καταγράφοντας μείωση κατά 6,8%.

Τονίζεται ότι τα περισσότερα ταξίδια εσωτερικού, το 2019, πραγματοποιήθηκαν με χερσαία μέσα μεταφοράς (3,6 εκατ. ταξίδια). Ακολούθησαν τα ταξίδια με θαλάσσια μέσα (1 εκατ. ταξίδια), ενώ μόλις 272.000 ταξίδια πραγματοποιήθηκαν με αεροπλάνο. Η κατανομή των ταξιδιών ανάλογα με το

μέσο μεταφοράς δεν παρουσιάζει σημαντικές μεταβολές την τελευταία πενταετία. Το 60% των ταξιδιών εσωτερικού με διαμονή το 2019 πραγματοποιήθηκε σε μη ενοικιαζόμενα καταλύματα και το 39% σε ενοικιαζόμενα καταλύματα. Στα ενοικιαζόμενα καταλύματα αντιστοιχεί μόλις 21% των διανυκτερεύσεων (εκ των οποίων 11% αντιστοιχεί στα ξενοδοχεία και παρόμοια καταλύματα και 10% στα ενοικιαζόμενα δωμάτια).

Μάλιστα ο κύριος όγκος των ταξιδιών συγκεντρώνεται τους καλοκαιρινούς μήνες. Το 2019, πάνω από 60% των ταξιδιών πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο και τον Αύ-

γουστο, ενώ συμπεριλαμβανομένου και του Ιουνίου το ποσοστό ανέρχεται σχεδόν σε 80%. Δηλαδή, υπάρχει υψηλή εποχικότητα, σύμφωνα με την έρευνα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι 1,1 δισ. ευρώ ή το 70% των δαπανών προήλθαν από τις ηλικιακές ομάδες 25-44 ετών και 45-64 ετών. Σημειώνεται ότι το 35% των δαπανών πραγματοποιήθηκε σε ταξίδια διάρκειας 4-7 διανυκτερεύσεων, ενώ το 51,8% ή 836 εκατ. ευρώ δαπανήθηκαν είτε σε ιδιόκτητες εξοχικές κατοικίες (26,2% / 419 εκατ. ευρώ) είτε σε καταλύματα που παρέχονται δωρεάν από συγγενείς και φίλους (25,6% / 410 εκατ. ευρώ).

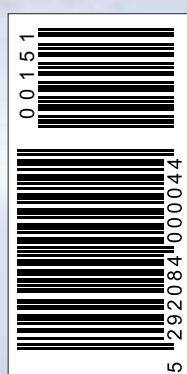
ΤΕΥΧΟΣ 151 | ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2021

ΓΑΣΤΡΟΝÓΜΟΣ

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΧΩΡΙΣ ΜΥΣΤΙΚΑ

ΛΕΜΟΝΑΤΟΙ ΚΑΙΡΟΙ

Δροσιά και μυρωδιές για φαγητά, γλυκά,
σάλτσες, για ένα σωρό κλασικές
και πρωτότυπες παρασκευές

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 21 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η Αθηνά Λοϊζίδου μάς σερβίρει ένα
λαχταριστό brunch και η Μαριλένα
Ιωαννίδου μάς ετοιμάζει παραδοσιακές
συνταγές με φρέσκα φασόλια.

Με την... όπισθεν ξεκίνησε το 2021 η αγορά αυτοκινητού

Με διψήφιο ποσοστό μείωσης στις πωλήσεις καινούργιων επιβατικών αυτοκινητών ξεκίνησε η φετινή χρονιά, εξέλιξη εν πολλοίς αναμενόμενη, δεδομένης της αβεβαιότητας που επικρατεί σε σχέση με την πορεία της πανδημίας και τις συνέπειές της στα οικονομικά των νοικοκυριών και συνολικά στην εθνική οικονομία. Την ίδια ώρα, πάντως, αύξηση εξακολουθεί να καταγράφεται στις πωλήσεις των ηλεκτρικών αυτοκινητών, με τα κίνητρα για την ηλεκτροκίνηση να συνεχίζουν να είναι αποτελεσματικά. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Συνδέσμου Εισαγωγέων Αντιπροσώπων Αυτοκινητών και Δικύκλων

καινούργιων και συγκεκριμένα οι πωλήσεις τους υποχώρησαν σε ετήσια βάση κατά 42,8%. Συνολικά οι πωλήσεις επιβατικών αυτοκινητών μειώθηκαν τον φετινό Ιανουάριο σε σύγκριση με τον περυσινό κατά 31%. Αύξηση καταγράφηκε στις πωλήσεις καινούργιων φορτηγών, της τάξεως του 7,1%, ενώ από την άλλη μειώθηκαν κατακόρυφα οι πωλήσεις καινούργιων λεωφορείων, κατά 48%, κάτι που πιθανώς σχετίζεται με τη δραματική πτώση του τζίρου στον τουρισμό τη χρονιά που πέρασε.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΣΕΑΑ, το μερίδιο των αμιγώς ηλεκτρικών αυτοκινητών (επαναφορτιζόμενα BEV - PHEV) στο σύνολο των πωλήσεων καινούργιων αυτοκινητών ήταν τον φετινό Ιανουάριο 5%, από 0,6% τον Ιανουάριο του 2020.

Σημαντική αύξηση επίσης καταγράφεται στις πωλήσεις των υβριδικών, με το μερίδιό τους να διαμορφώνεται σε 22,1%, από 11,7% ένα χρόνο πριν, ενώ από την άλλη υποχωρεί το μερίδιο των βενζινοκίνητων, των πετρελαιοκίνητων αλλά και των αυτοκινήτων που χρησιμοποιούν φυσικό αέριο. Το μερίδιο των βενζινοκίνητων στις νέες πωλήσεις υποχώρησε κατά 10,1 ποσοστιαίες μονάδες, σε 48,2% από 58,3%, το μερίδιο των πετρελαιοκίνητων κατά 5,9 ποσοστιαίες μονάδες, σε 21,8% από 27,6%, και το μερίδιο των αυτοκινήτων με φυσικό αέριο περιορίστηκε σε 1,7% από 1,8%.

Ο πρώτος μήνας του νέου έτους βρίσκει την Toyota να έχει το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς (16,4%), ακολουθεί η Peugeot με 11,1% και την τρίτη θέση καταλαμβάνει η Hyundai (6,6%).

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Δημιουργήθηκαν 2.338 νέες θέσεις εργασίας στη διάρκεια του Ιανουαρίου

Στον... πάγο παραμένει η εγκώρια αγορά εργασίας εν μέσω της πανδημίας του κορωνοϊού και των συνεχών εναλλαγών στη λειτουργία των καταστημάτων και της οικονομίας. Έτσι, τον Ιανουάριο το πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη» κατέγραψε θετικό μεν ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων, με δημιουργία 2.338 νέων θέσεων εργασίας, με τις προσλήψεις όμως να είναι σχεδόν οι μισές από αυτές που ήταν ένα χρόνο πριν. Αντίστοιχα και οι απολύσεις ήταν περιορισμένες, καθώς υπάρχει σε ισχύ η ρήτρα προστασίας της απασχόλησης αλλά και η απαγόρευση των απολύσεων κατά τη διάρκεια των προστατευτικών μέτρων που ισχύουν για τις επιχειρήσεις. Την ίδια «παγομένη» εικόνα δείχνουν και τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για την ανεργία Νοεμβρίου, η οποία μειώθηκε στο 16,2% έναντι 16,6% τον Νοέμβριο του 2019.

Αναλυτικά, σύμφωνα με το πληροφοριακό σύστημα «Εργάνη», αν και οι προσλήψεις ήταν μειωμένες, και συγκεκριμένα ανήλθαν τον Ιανουάριο 2021 σε 96.868 έναντι 177.632 προσλήψεων τον Ιανουάριο του 2020, υπερίσχυσαν των αποχωρήσεων, οι οποίες ήταν τον φετινό Ιανουάριο 94.530 από 194.950 ένα χρόνο πριν.

Από τη σύγκριση των στοιχείων των δύο μηνών, Ιανουάριος 2021

και Ιανουάριος 2020, προκύπτει θετική επίδοση κατά 19.656 θέσεις εργασίας, για τον φετινό Ιανουάριο, παρά την πανδημία του κορωνοϊού και θετικό ισοζύγιο 2.338 νέων θέσεων εργασίας, έναντι αρνητικού ισοζυγίου και 17.318 απωλειών, τον Ιανουάριο του 2020. Επισημαίνεται ότι ο μήνας Ιανουάριος παρουσιάζει πάντοτε αρνητικό ισοζύγιο από το 2001 μέχρι σήμερα, με μοναδική εξαίρεση παρουσίασης θετικού ισοζυγίου, εκτός από τον φετινό και τον Ιανουάριο του 2014.

Στο 16,2% εκτιμά το ποσοστό ανεργίας η ΕΛΣΤΑΤ για τον μήνα Νοέμβριο, με το σύνολο των απασχολούμενων να ανέρχεται σε 3.894.030 άτομα, οι άνεργοι να φθάσουν τις 753.494 και ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός να αυξάνεται σε 3.234.251 άτομα. Πρόκειται για το εποχικά διορθωμένο ποσοστό ανεργίας τον Νοέμβριο του 2020 που ανήλθε σε 16,2% έναντι 16,6% τον Νοέμβριο του 2019 και του διορθωμένου προς τα κάτω 16,4% τον Οκτώβριο του 2020. Οι απασχολούμενοι μειώθηκαν κατά 27.159 άτομα σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2019 (-0,7%), οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 27.832 άτομα (-3,6%), ενώ για έναν ακόμη μήνα, οι οικονομικά μη ενεργοί αυξήθηκαν κατά 23.302 άτομα (+0,7%).

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

Πέντε μέτρα στήριξης οικονομίας κατά την έξοδο από την πανδημία

Τι περιλαμβάνει το σχέδιο της κυβέρνησης για ενίσχυση των επιχειρήσεων και των εργαζομένων

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Τα εργαλεία με τα οποία θα επιχειρήσει να στηρίξει την οικονομία κατά την έξοδο από την πανδημία μπαίνουν τώρα στο τραπέζι των κυβερνητικών σχεδιασμών, αν και ο μεγάλος πονοκέφαλος του οικονομικού επιτελείου προς το παρόν είναι η διάρκεια του σημερινού καθεστώτος των lockdowns και της ανάγκης εκτεταμένης στήριξης επιχειρήσεων και νοικοκυριών από την πολιτεία.

Σύμφωνα με κυβερνητική πηγή, για την επόμενη ημέρα οι σχεδιασμοί προβλέπουν:

- Μία επανάλληψη του μέτρου της μειωμένης έως μηδενικής προκαταβολής φόρου του 2022 που θα πληρωθεί φέτος, όπως έγινε και πέρυσι για την προκαταβολή του φετινού φόρου. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι το μέτρο έχει κλειδώσει και απομένει ο προσδιορισμός των κριτηρίων με βάση τα οποία θα εφαρμόζεται η μείωση. Πάντως, στο οικονομικό επιτελείο εμπομαίνουν ότι το όφελος δεν θα είναι τόσο μεγάλο φέτος, καθώς οι επιχειρήσεις θα δηλώσουν πολύ μειωμένα κέρδη και επομένως η προκαταβολή θα είναι αντίστοιχα μικρή έως μηδενική για πολλές. Η εφαρμογή του μέτρου το 2020 είχε προσφέρει ρευστότητα 1,5 δισ. ευρώ.

- Δράσεις κατάρτισης με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης, ύψους 200-300 εκατ. ευρώ. Ο σχεδιασμός προβλέπει υψηλό ποσοστό ψηφιακής κατάρτισης, έτσι ώστε να προετοιμαστούν οι εργαζόμενοι για τις νέες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, που

Μεταξύ άλλων, προβλέπονται κίνητρα για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

έγιναν φανερές την περίοδο της πανδημίας. Προκειμένου να αποφευχθούν φαινόμενα προκειρότητας όπως τα περυσινά, προβλέπεται αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των κέντρων κατάρτισης, με διαδικασίες πιστοποίησης τους και εκ των υστέρων αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της στους εκπαιδευόμενους. Με βάση τα αποτελέσματα αυτά, θα βαθμολογούνται τα κέντρα. Συνολικά, από το Ταμείο Ανάκαμψης θα δοθεί 1,1 δισ. ευρώ για κατάρτιση, ενώ η πρώτη δόση του 2021 υπολογίζεται σε 200-300 εκατ. ευρώ.

- Κίνητρα για τη δημιουργία νέων θέσεων

Στο τραπέζι είναι και το «κούρεμα» του δανείου των τριών πρώτων κύκλων της επιστρεπτέας προκαταβολής, κατά το πρότυπο των τελευταίων κύκλων. Σχεδιάζεται το μη επιστρεπτό μέρος να είναι μέχρι 50%.

εργασίας. Είναι το πιο πρώιμο μέτρο και δεν έχει αποφασιστεί ακόμη το περιεχόμενό του. Θα είναι, πάντως, κάτι πέραν των κινήτρων που εφαρμόζονται ήδη για τη δημιουργία 100.000 νέων θέσεων εργασίας, με την κάλυψη των ασφαλιστικών εισφορών για έξι μήνες.

- Ενεργοποίηση του μέτρου επιδότσης παγίων δαπανών επιχειρήσεων, που ψηφίστηκε πρόσφατα και αφορά την κάλυψη δαπανών επιχειρήσεων που είχαν μείωση τζίρου τουλάχιστον 30% και ζημίες το 2020. Το μέτρο καθυστερεί κάπως, προκειμένου να είναι διαθέσιμα όλα τα στοιχεία που θα

επιτρέψουν τη στοχευμένη στήριξη επιχειρήσεων. Αρχικώς, ο στόχος ήταν να διατεθούν 400-500 εκατ. ευρώ για το μέτρο αυτό, αλλά οι τελευταίες πληροφορίες μιλούν για πιθανή αύξησή του.

- «Κούρεμα» του δανείου των τριών πρώτων κύκλων της επιστρεπτέας προκαταβολής, κατά το πρότυπο των τελευταίων κύκλων. Σχεδιάζεται το μη επιστρεπτό μέρος να είναι μέχρι 50%. Η εφαρμογή του μέτρου διευκολύνεται από την πρόσφατη απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που δίνει τη δυνατότητα να μετατραπούν κυβερνητικά δάνεια για στήριξη επιχειρήσεων

σε επιχορηγήσεις.

Το οικονομικό επιτελείο θέλει να εφαρμοστούν όλα τα μέτρα με χειρουργική ακρίβεια, ώστε να επωφεληθούν μόνον όσοι έχουν πραγματική ανάγκη. Τα στελέχη του διαμνύνουν ότι δεν υπάρχει πλέον η πολυτέλεια να δίνονται κεφάλαια χωρίς προσεκτική εξέταση των προϋποθέσεων, όπως είχε γίνει στην πρώτη φάση της πανδημίας, με αποτέλεσμα να υπάρξει και κάποια σπατάλη. Τώρα, αφενός στερεώνει η δεξαμενή των πόρων και αφετέρου είναι διαθέσιμα εργαλεία και στοιχεία για να γίνει στοχευμένα η στήριξη, υποστηρίζουν.

Το κλειστό λιανεμπόριο κοστίζει 1,5 δισ. τον μήνα

Στο 1,5 δισ. ευρώ έχει φτάσει ήδη το κόστος του προϋπολογισμού, μέσω υπερέβασης δαπανών και υστέρησης εσόδων, το πρώτο δίμηνο του έτους, σύμφωνα με υπολογισμούς του οικονομικού επιτελείου. Είναι το κόστος που αντιστοιχεί στο κλείσιμο των καταστημάτων κυρίως στην Αθήνα και στις «κόκκινες» περιοχές, είτε με click away είτε πλήρως. Η εστίαση κοστίζει άλλο 1,5 δισ. ευρώ τον μήνα, αλλά αυτή τουλάχιστον είχε προϋπολογισθεί.

Ωστόσο, αυτό που κυρίως απασχολεί το οικονομικό επιτελείο είναι οι επόμενοι δύο μήνες, ο Μάρτιος και ο Απρίλιος, και κατά πόσον θα χρειαστεί να επεκταθεί και σε αυτούς η στήριξη.

«Με απασχολεί πότε θα ξαναλειτουργήσει κανονικά το λιανεμπόριο», διαμνύει σε συνομιλητές του ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θεόδωρος Σκυλακάκης, που φέρεται ανήσυχος για τις μεγάλες δημοσιονομικές επιπτώσεις της πα-

ράταψς της πανδημίας. Ο σχεδιασμός της κυβέρνησης, σύμφωνα με πληροφορίες από κυβερνητική πηγή, προβλέπει να είναι περίπου δύο εβδομάδες ανοικτά και δύο εβδομάδες κλειστά τα καταστήματα τον Μάρτιο.

Τον Απρίλιο η κυβέρνηση φιλοδοξεί να αρχίσουν να ανοίγουν και τα εστιατόρια στους εξωτερικούς χώρους. Και κάποια στιγμή προς το καλοκαίρι να έχει επιτευχθεί ικανοποιητικός βαθμός ανοσίας. Το κόστος

του κλειστού λιανεμπορίου σε όλη τη χώρα είναι 1,5 δισ. ευρώ τον μήνα. Αν τα καταστήματα μέινουν ανοικτά με click away, υπολογίζεται ότι διασώζεται το 17%, εκτός από την περίοδο των Χριστουγέννων που το ποσοστό ανέβηκε υψηλότερα. Είμαστε η πιο ευάλωτη χώρα στην Ευρώπη σε μια πανδημία, λόγω της υψηλής συμμετοχής στο ΑΕΠ μας όχι μόνο του τουρισμού, αλλά των υπηρεσιών γενικά, σημειώνουν στο οικονομικό επιτελείο.

Υποδομές, τεχνολογία οι αδυναμίες των logistics

Μπορεί η εφοδιαστική αλυσίδα εν μέσω πανδημίας να διατήρησε υψηλή αποτελεσματικότητα σε κρίσιμους κλάδους, όπως τα φάρμακα και τα τρόφιμα, όμως βρέθηκε αντιμέτωπη με ελλείψεις σε υποδομές, τεχνολογίες και μέσα μεταφοράς, που μείωσαν την απόδοση σε άλλα προϊόντα (ηλεκτρονικά, καταναλωτικά προϊόντα). Το γεγονός αυτό αποδίδεται, όπως αναφέρει σε ειδική έκδοση ο ΣΕΒ, στην υστέρηση που καταγράφει ο ψηφιακός μετασχηματισμός στην Ελλάδα, με μόνο τις μισές επιχειρήσεις να επενδύουν στην «εσωτερική» εφοδιαστική αλυσίδα τους. Η αναλογία αυτή συμβαδίζει με ευρήματα του Παρατηρητηρίου Ψηφιακού Μετασχηματισμού του ΣΕΒ, όπου 9

Η εφοδιαστική αλυσίδα εμφανίζει υστέρηση στον ψηφιακό μετασχηματισμό της, σημειώνει ο ΣΕΒ σε έκθεσή του.

στις 10 επιχειρήσεις αναγνωρίζουν την προτεραιότητα του ψηφιακού μετασχηματισμού, αλλά μόνο το 48% διαθέτει σαφές σχέδιο υλοποίησής.

Κι αυτό παρότι το 80% των δραστηριοτήτων εφοδιαστικής διενεργείται εντός των εμπορικών και μεταποικτικών επιχειρήσεων (έναντι 25% στην Ε.Ε.). Βασικός ανασταλτικός παράγοντας είναι ότι πολλές βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις συνεχίζουν να αντιμετωπίζουν την εφοδιαστική αλυσίδα ως μια υποστατητική εργασιακά χαμηλής προστιθέμενης αξίας. Έτσι, σπάνια προσελκύει επενδύσεις σε τεχνολογίες αιχ-

Αν και 9 στις 10 επιχειρήσεις αναγνωρίζουν την προτεραιότητα του ψηφιακού μετασχηματισμού, μόνο το 48% διαθέτει σαφές σχέδιο υλοποίησης.

μής και το χαμηλό κόστος παραμένει κυρίαρχος παράγοντας.

Στο εμπόριο και στη βιομηχανία, όπως διαπιστώνει ο ΣΕΒ, η αξιοποίηση τεχνολογιών ανάλυσης μεγάλου όγκου δεδομένων παραμένει περιστασιακή. Το 53% των επιχειρήσεων βασίζεται ακόμη σε υπολογιστικά φύλλα Excel για τη διαχείριση αποθηκευτικών χώρων και μόλις το 36% χρησιμοποιεί

εξειδικευμένες εφαρμογές Warehouse Management Systems (WMS). Το 41% δεν διαθέτει σύστημα διαχείρισης στόλου οχημάτων, μόλις το 20% έχει προμηθευτεί εξειδικευμένη εφαρμογή, ενώ το υπόλοιπο χρησιμοποιεί απλές εφαρμογές γραφείου. Ανεπίθετα, 8 στις 10 εταιρείες παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής προς τρίτους (third party logistics - 3PL) και 4PL επενδύουν σε

εξοπλισμό μεταφοράς. Η ψηφιοποίηση του δικτύου εφοδιασμού ξεκινάει πρωτίστως από τις βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις και δευτερευόντως από τις εταιρείες παροχής υπηρεσιών εφοδιαστικής προς τρίτους (third party logistics - 3PL), όπως αναφέρει ο ΣΕΒ.

ΙΔΡΥΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΟ ΙΔΕΠ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Το Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (ΙΔΕΠ) Διά Βίου Μάθησης ζητά να προσλάβει:

- **Υπεύθυνο Λογιστηρίου**
- **Λειτουργό Πληροφορικής**
- **Λειτουργό Προγραμμάτων**
- **Βοηθό Γραμματειακού Λειτουργού**

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να βρουν λεπτομέρειες για τις θέσεις (Σχέδια Υπηρεσίας μαζί με τις μισθοδοσίες και τα απαιτούμενα προσόντα, προσάρτηματα σχεδίων Υπηρεσίας, διαδικασία πρόσληψης, ηλεκτρονικές αιτήσεις) στην ιστοσελίδα του ΙΔΕΠ, <https://www.erasmusplus.cy/work-with-us> ή στο σύνδεσμο «Συνεργαστείτε μαζί μας» που βρίσκεται στην αρχική σελίδα της ιστοσελίδας του ΙΔΕΠ.

Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων είναι η 07/03/2021.

Σταθεροποιητικές κινήσεις μετά την τετραήμερη άνοδο

Γύρω από τις 800 μονάδες ο Γενικός Δείκτης, χαμηλός ο τζίρος

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με μεταβλητότητα αλλά και επιφυλακτικότητα κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών ακολουθώντας τις τάσεις που κυριάρχησαν και στις ευρωπαϊκές αγορές, παρά τα νέα ιστορικά υψηλά που σημειώθηκαν στο άνοιγμα της συνεδρίασης στη Wall Street, με τους επενδυτές να δοκιμάζουν τις αντοχές και τις άμυνες του Γενικού Δείκτη γύρω από τις 800 μονάδες, μετά και την τετραήμερη ανοδική κίνηση που προηγήθηκε. Οι ρευστοποιήσεις επικεντρώθηκαν σε τίτλους από τον κλάδο των τραπεζών και της υψηλής κεφαλαιοποίησης, ωστόσο ήταν ελεγχόμενες, με τον τζίρο να παραμένει σε χαμηλά επίπεδα και να καταδεικνύει ότι η επενδυτική κοινότητα τρπεί στάση αναμονής.

Ζητούμενο για τις επόμενες συνεδριάσεις, η κατοχύρωση των τρεχόντων επιπέδων ή και η περαιτέρω ενίσχυση του δείκτη.

Ζητούμενο για τις επόμενες συνεδριάσεις, σύμφωνα με εγκχώμιους αναλυτές, είναι η κατοχύρωση των τρεχόντων επιπέδων ή και η περαιτέρω ενίσχυση του Γενικού Δείκτη, δεδομένου ότι το διεθνές επενδυτικό κλίμα παραμένει υποστηρικτικό, με τον χρόνο να λειτουργεί υπέρ των αγοραστών. Η πρόσφατη «κορυφή» των 825 μονάδων αποτέλεσε το πρώτο σημείο αντίστασης της αγοράς, όπως επισημαίνουν, με τη βραχυπρόθεσμη τάση να είναι ανοδική, ωστόσο θα χρειαστεί μεγαλύτερους όγκους συναλλαγών και καλό κλίμα στις διεθνείς αγορές για να συνεχιστεί.

Στα στατιστικά του Χ.Α., ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με οριακή πτώση 0,06% στις 795,91 μονάδες, αν και ενδοσυνεδριακά άγγιξε τις 803,94 μονάδες, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 46,05 εκατ. ευρώ.

Οι ρευστοποιήσεις κατά τη χθεσινή ημέρα επικεντρώθηκαν σε τίτλους από τον κλάδο των τραπεζών και της υψηλής κεφαλαιοποίησης, ωστόσο ήταν ελεγχόμενες.

Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης υποχώρησε κατά 0,10% στις 1.895,50 μονάδες και ο δείκτης μεσαίας κεφαλαιοποίησης σημείωσε επίσης οριακές απώλειες της τάξης του 0,06% στις 1.124,21 μονάδες.

Οι ισχυρότερες πιέσεις σημειώθηκαν στον τραπεζικό δείκτη μετά την υπερπόδοση των προηγουμένων ημερών, ο οποίος έκλεισε με πτώση 1,37% στις 465,09 μονάδες, με την Alpha Bank στο -2,53%, την Eurobank στο -1,32% και την Εθνική στο -1,32%, ενώ κέρδη 3,07% σημείωσε η Πειραιώς ξεχωρίζοντας στο ταμπλό.

Το Χρηματιστήριο φαίνεται να «προσπερνά» κάπως τη δυσμενή εικόνα της οικονομίας, σημειώνει ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της «Κύκλος Χρηματιστηριακή», προεξοφλώντας ότι η υλοποίηση του εμβολιαστικού προγράμματος,

παρά τις καθυστερήσεις, θα οδηγήσει τελικά σε άρση των περιοριστικών μέτρων και στην έναρξη της οικονομικής ανάκαμψης με την υποβοήθηση των ευρωπαϊκών κονδυλίων που θα εισρεύσουν. Προκρίνει δε, όπως τονίζει, το αισιόδοξο σενάριο της υλοποίησης των παραπάνω περί το καλοκαίρι προσπερνώντας εναλλακτικά σενάρια.

Ετσι, παρά τη συνέχιση της συναλλακτικής υποτονικότητας, «αχιλίσκος πτέρνα» για το ελληνικό χρηματιστήριο, η εναλλαγή των δεικτοβαρών τίτλων (τραπεζικών, μετοχών εκπροσώπων του ενεργειακού κλάδου και τελευταία και των διυλιστηρίων) οδήγησε απροσδόκπτα στην επάνοδο του Γενικού Δείκτη κοντά στις 800 μονάδες, με τις 805 μονάδες να συνιστούν κρίσιμο όριο αντίστασης. Η περαιτέρω ωστόσο ανοδική κίνηση απαιτεί ουσιαστικούς καταλύτες και αισθητή

συναλλακτική αναβάθμιση για να συντελεστεί, ενώ δεν έχει αναιρεθεί και το ενδεχόμενο επάνοδου σε πλαγιοκαθοδική κίνηση, επισημαίνει ο κ. Τζάνας.

Την ίδια ώρα, η ανάληψη της πρωθυπουργίας της Ιταλίας από τον Μάριο Ντράγκι είναι έμμεσα ευεργετική και για την ελληνική οικονομία που έχει ανάλογα με την Ιταλία προβλήματα, όπως υπερχρέωση και βαθιά ύφεση. Ο Ντράγκι αναμένεται να επιδιώξει την παράταση της δημοσιονομικής στήριξης του ευρωπαϊκού Νότου κατά τη θητεία του, καθώς έχει συνειδητοποιήσει τις σκοτεινές διαγραφές που συνετελούνται για μεγάλα κοινωνικά στρώματα από τις τεχνολογικές αλλαγές που επιταχύνονται στον πλανήτη εξαιτίας της πανδημίας. Δεν είναι ωστόσο καθόλου σίγουρο ότι θα πετύχει η αποστολή του.

Τα πακέτα στήριξης ενισχύουν και τις αγορές

Μεσούσης της πιο μακροσκελούς περιόδου ανόδου των τελευταίων 17 ετών βρίσκονται οι αγορές μετοχών ανά τον κόσμο, καθώς επικρατεί παντού η αισιοδοξία πως επίκειται ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας. Όπως επισημαίνει το Reuters, μεταξύ επενδυτών επικρατεί μια ασυνήθης ευφορία με αποτέλεσμα την άνοδο του bitcoin αλλά και μετοχών χαμηλής αξίας, και μοχλός όλης αυτής της ανόδου είναι τα πακέτα στήριξης των οικονομιών και η προσδοκία για το νέο πακέτο Μπάιντεν ύψους 1,9 τρις. δολαρίων.

Ο δείκτης αναδυόμενων και αναπτυσσόμενων αγορών MSCI έχει σημειώσει άνοδο επί 12 συναπτές συνεδρίες, ενώ οι δείκτες των αμερικανικών μετοχών κινούνται ανοδικά μετά την αργία της Δευτέρας. Τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, αντιθέτως, σημειώναν μικρές απώλειες χθες μετά το ράλι της Δευτέρας. Παράλληλα, οι τιμές του «μαύρου χρυσού» παρέμειναν χθες κοντά στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 13 μηνών στα οποία είχαν εκτιναχθεί τη Δευτέρα. Αιτία και πάλι η κακοκαιρία που έχει πληξει καίρια το σύστημα ηλεκτροδότησης του Τέξας και έχει διακόψει την παραγωγή πετρελαίου στο σημαντικότερο κοιτάσμα σκιστολιθικού πετρελαίου στις Η.Π.Α. Σχεδόν 5 εκατ. άνθρωποι σε όλη την επικράτεια των ΗΠΑ έχουν μείνει στο σκοτάδι, καθώς κατοικίες και επιχειρήσεις έμειναν χωρίς ηλεκτρικό ρεύμα. Ετσι, το αργό Δυτικού Τέξας κινείτο αργά το απόγευμα γύρω στα 60 δολάρια το βαρέλι και το Brent γύρω στα 62 δολάρια το βαρέλι.

Σε ό,τι αφορά το φυσικό αέριο, τα προθεσμιακά συμβόλαια παραδόσης Μαρτίου σημείωναν χθες άνοδο 7%. Εν μέσω, άλλωστε, των προσδοκιών για ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας κινούνται ανοδικά και οι τιμές των βιομηχανικών μετάλλων εν αναμονή της αυξημένης ζήτησης και κυρίως από την Κίνα.

Οι τιμές του χαλκού βρίσκονταν

Ο δείκτης αναδυόμενων και αναπτυσσόμενων αγορών MSCI έχει σημειώσει άνοδο επί 12 συναπτές συνεδρίες.

Οι μετοχές βρίσκονται εν τω μέσω της πιο μακροσκελούς περιόδου ανόδου των τελευταίων 17 ετών.

χθες στα υψηλότερα επίπεδα που έχουν σημειώσει από το 2012, ενώ η Citigroup προβλέπει πως οι τιμές του θα εκτοξευθούν στις 10.000 ο τόνος μέσα στους επόμενους 6 με 12 μήνες. Η αισιοδοξία στρέφει τους επενδυτές στην ανάληψη κινδύνου με αποτέλεσμα να υποχωρούν οι επενδύσεις των ασφαλών καταφυγίων. Ανάμεσά τους τα δεκαετή ομόλογα του γερμανικού και του βρετανικού δημοσίου που υποχωρούσαν, με τις αποδόσεις τους να αυξάνονται κατά πέντε μονάδες βάσης. Οι αποδόσεις των δεκαετών ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου σημείωναν επίσης άνοδο κατά τέσσερις μονάδες βάσης στο 1,25%, καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδό τους από τον Μάρτιο.

(Τιμή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη				WALT DISNEY CO				RDS 'B				E.ON SE NA				Tokyo/Τόκιο				Paris/Παρίσι			
(Σε δολάρια)																(Σε γιβ)				(Σε ευρώ)			
Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%		Εταιρείες	Χθες	Μετ.%	
London/Λονδίνο																							
3M COMPANY	177,07	-0,9121		ANGLO AMERICAN	2818,5	0,913		ROYAL MAIL	479	2,438		HEIDELBERGCEME	64,78	-0,24		AIRNOMOTO	2286,5	0,95		ACCOR	31,98	2,73	
ALCOA CORP	22,375	3,301		A.B.FOOD	2307	-1,746		ROLLS-ROYCE HL	99,02433	4,017		HENKEL AG&O V	86,04	-1,22		ASAHI GROUP HL	4705	2,64		AIR LIQUIDE	133,15	-0,82	
ALLEGHANY CRP	601,81	-1,1936		ADMIRAL GRP	3100	1,407		SAGE GRP	600	-0,596		INFINEON TECH	36,425	0,515		ASTELLAS PHARM	1802	0,98		ALSTOM	42,09	2,91	
ALTRIA GROUP	43,33	-0,1613		ASHTREAD GRP	3931	-0,883		SAIMS(BURYU)	230,6	-1,621		K+S AG NA	10,015	0,063		BRIDGESTONE CO	4455	1,34		AXA	19,53	-0,18	
AMAZON COM	3263,8	-0,4244		ANTOFAGASTA	1636	2,796		SCHROEDERS	3607	0,39		MUENCH, RUECK	235,5	-0,1		CANON INC	2368,5	0,17		BNP PARIBAS	47,61	0,13	
AMER EXPRESS C	129,78	0,1234		AVIVA	362,2	0,527		ST JAMES PLAC	1245,5	0,525		MERCK KGAA	141,45	-1,65		CASIO COMPUTER	1979	-0,85		BOUYGUES	34,03	-0,7	
AMER INTL GROU	42,38	2,3671		ASTRAZENECA	7334	-1,186		SMITHS GROUP	1498,5	-0,432		VONOVIA SE	11,65	0,24		CITIZEN WATCH	372	-2,11		CASPEMINI	137,15	-0,51	
AMGEN	233,985	-1,3596		BABCOCK INTL	234	-1,598		SMITHS(NEPHEW	1605,97385	-0,656		VOLKSWAGEN VZ	163,18	0,96		CREDIT SAISON	1357	2,18		CARREFOUR	14,65	-0,51	
APPLE INC	133,06	-1,7064		BAE SYS.	485,9	0,082		SSE	1418,5	-3,042		SIEMENS N	130,36	-1,56		DAIWA SEC GROU	547,4	1,56		CASINO GUICHAR	27,05	-0,84	
BANK OF AMERIC	34,32	2,8469		BARCLAYS	155,56	1,039		STAND.CHART.	488,4	1,517		SAP SE	108,34	-0,5		SUBARU	2101	-1,18		CREDIT AGRICOL	11,16	0,54	
BAXTER INTL IN	77,52	-1,5369		BRAMER.TOB.	2748,5	-1,47		SEVERN TRENT	232,7	-2,062					FUJIFILM HLDI	6368	-0,08		DANONE	54,74	-0,91		
BOEING CO	214,6903	1,7586		BARRATT DEVEL.	694	-1,336		TRAVIS PERKINS	1475	-1,371					FUITSU LTD	15855	-1,37		DASSAULT SYSTE	189,15	0,64		
BRISTOL MYERS	59,67	-0,5334		BERKELEY GPHL	4374	-0,478		TESCO	2418	-0,859					HONDA MOTOR	3061	0,29		EDF	10,54	-1,13		
CAMPBELL SOUP	46,16	-1,262		BR.LRAND	466,9	-1,436		TUI AG	361,6	4,509					HOLOG	1036	0,58		L'OREAL	313,60	-0,44		
CATERPILLAR IN	201,9	1,9748		BUNZL	2346	0		TAYLOR WIMPEY	165,8126	-1,721					IBM	2001	2,83		LAGARDERE S.C.	22,14	-0,27		
CIGNA CORP	203,78	-1,5223		BP	278,2	-0,251		UTD. UTILITIES	936,44585	-2,326					ISUZU MOTORS	1147	-1,63		MICHELIN	117,90	0,17		
CHEVRON	93,47	2,4217		BURBERRY GRP	1864,5	0,35		VODAFONE GROUP	133,64	-1,445					KAJIMA CORP	1472	-1,74		PERNOD RICARD	163,25	1,27		
CISCO SYSTEMS	64,695	-1,2582		COCACOLA HBC A	2372	-1,249		WPP	837,2	-2,036					KEIO	8710	-0,11		KERING	565,30	-0,12		
CITIGROUP	64,25	0,9744		CARNIVAL	1367	0,293		WHITBREAD	342,9	-0,175					KOBEL STEEL	638	-1,24		KAJIMA CORP	1472	-1,74		
CERVECEARIAS	17,64	-0,2826		CENTRICA	53,86	-0,993									KONICA MINOLTA	588	2,8		KEIO	8710	-0,11		
COCA-COLA CO	50,54	-0,2959		COMPASS GROUP	1469,5	-1,771									JTEKT	1171	-2,25		KONICA MINOLTA	588	2,8		
COLGATE PALMOL	77,3356	-1,3954		CAPITA GROUP	40,18859	-0,591									MITSUBI UFJ FG	561,8	3,75		SANOFI	78,04	-0,64		
DANAOS CORP	37,9899	2,4815		CRH	3226	-1,526									MITSUBISHI CORP	2921	1,14		SCHNEIDER ELEC	129,55	0,62		
DIANA SHIPPING	3,27	-9,1667		DIXONS CARPHO	112,4	1,812									NICC CORPORATION	6200	-1,43		SOCIETE GENERA	18,93	0,03		
DOW INC	59,08	1,5993		DCC	5942	-0,801									NISSAN MOTOR C	602,5	-1,21		SODEXO	76,26	0,21		
DUPONT DE NMOU	71,93	0,6436		DIAGEO	3042,5	-0,669									NOMURA HOLDING	648,4	0,08		TFI	7,35	-0,2		
ENTERGY CP	94,35	-0,5691		DIRECT LINE	315,5	0,032									OSAKA GAS	2002	-0,15		THALES	76,94	-1,16		
EXXON MOBIL	52,18	3,2858		EXPERIAN	2635	-0,038									ROYAL DUTCH SH	16,584	-0,29		TOTAL	36,40	-0,4		
FEDEX CORP	262,145	-0,3251		EASVJET	822,4	0,834									RELX	21,42	-0,09		VEOLIA ENVIRON	22,50	-0,79		
FORD MOTOR CO	11,55	0,8734		FRESNILLO	1004,5	-1,904									ROYAL DUTCH SH	16,584	-0,29						
INTL BUS MACHI	119,865	-0,774		GLENCORE	289,2203	2,109									UNIBAIL RODAM	57,22	-0,17						
GENERAL DYNAMI	164,0712	-0,4604		GLAXOSMITHKLIN	1273	-0,13									VOPAK	44,4	0,68						
GENERAL ELEC C	11,85	1,023		HUKA	2336	-1,351									WOLFE	70,6	0,66						
GOLDM SACHS GR	310,6	1,3972		HAMMERSON	22,85	0,883									WOLFE	70,6	0,66						
HALLIBURTON CO	20,8	3,1235		HONEYWELL INTL	1653	-0,988									WOLFE	70,6	0,66						
HARTFORD FINL	49,29	-0,645		INTEL CORP	427,75	4,215									WOLFE	70,6	0,66						
HP INC	27,08	-1,4915		JOHNSON JOHN	165,05	-0,9185									WOLFE	70,6	0,66						
HOME DEPOT INC	275,56	-0,7027		INTERCON. HOTE	5135,90075	0,429									WOLFE	70,6	0,66						
HONEYWELL INTL	202,77	-0,393		INTERTEK GROUP	5874	-0,339									WOLFE	70,6	0,66						
INTEL CORP	62,38	0,9222		ITV	113,45	-0,925									WOLFE	70,6	0,66						
JOHNSON JOHN	165,05	-0,9185		JOHNSON MATTHE	3084	0,13									WOLFE	70,6	0,66						
JP.MORGAN CHASE	144,59	2,3646		KINGFISHER	276,3	-1,18									WOLFE	70,6	0,66						
LAZARD	42,45	1,2643		LAND SECS.	635,7	0,173									WOLFE	70,6	0,66						
MCDONALD'S COR	214,86	0,4488		LEGALBON.	272,9	0,442									WOLFE	70,6	0,66						
MERCK & CO	74,11	-1,8667		LLOYDS GRP	39,48156	0,998									WOLFE	70,6	0,66						
MICROSOFT CP	243,61	-0,5633		MONDI	1860	-0,504									WOLFE	70,6	0,66						
3M COMPANY	176,82	-1,052		NATIONAL GRID	848,6	-1,941									WOLFE	70,6	0,66						
MORGAN STANLEY	76,085	1,9769		NEXT	7870	-0,782									WOLFE	70,6	0,66						
NIKE INC CL B	141,36	-0,5348		PROVIDENT FIN.	7332	0,073									WOLFE	70,6	0,66						
NORFOLK SOUTHE	257,24	0,9418		PRUDENTIAL	1396	1,564									WOLFE	70,6	0,66						
PFIZER INC	34,6638	-0,1619		RECKITT BEN. G	6298	-0,756									WOLFE	70,6	0,66						
PROCTER & GAMB	127,32	-0,2351		RDS 'A	1429,8	-0,432									WOLFE	70,6	0,66						
ROCKWELL AUTOM	252,15	1,1779													WOLFE	70,6	0,66						
SCHLUMBERGER L	27,225	2,1768													WOLFE	70,6	0,66						
SOUTHERN	59,47	-1,0483													WOLFE	70,6	0,66						
STEALTHGAS	3,2222	-0,2415													WOLFE	70,6	0,66						
TSAKOS ENERGY	10,0751	5,7198													WOLFE	70,6	0,66						
UNISYS CORP	26,3075	0,0285													WOLFE	70,6	0,66						
UNITEDHEALTH G	323,32	-1,4989													WOLFE	70,6	0,66						
US BANCORP	48,84	2,5189													WOLFE	70,6	0,66						
VERIZON COMMS	53,905	-0,5443													WOLFE	70,6	0,66						

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ					ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.			
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ Χ.Α.	795,91	796,38	-0,47	-0,06%	ΤΡΑΠΕΖΕΣ	13.870.386,08
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	1.895,50	1.897,37	-1,87	-0,10%	ΣΤΑΘΕΡΗ ΘΛΗΦΩΝΙΑ	5.305.325,66
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	4.917,40	4.934,84	-17,44	-0,35%	ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	5.094.373,22
FTSE/Χ.Α. ΨΥΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2.723,35	2.722,00	1,35	0,05%	ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	3.807.643,05
ATHEX SELECT PLUS	2.993,55	2.994,46	-0,91	-0,03%	ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.592.897,00
ATHEX SELECT	2.978,65	2.973,73	4,92	0,17%	ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.535.828,16
FTSE/Χ.Α.-Χ.Α.Κ. ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ	352,01	356,92	-4,91	-1,38%	ΔΙΔΥΜΙΣΤΗΡΙΑ	2.370.725,14
FTSE/ΧΑ MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	3.166,98	3.133,96	33,02	1,05%	ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	2.221.707,28
FTSE/Χ.Α. MID CAP	1.124,21	1.124,92	-0,71	-0,06%	ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	1.728.601,31
FTSE/ΧΑ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	2.097,27	2.081,62	15,65	0,75%	ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.381.182,91
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	467,61	467,86	-0,25	-0,05%	ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	734.169,34
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	1.338,50	1.339,28	-0,78	-0,06%	ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	491.455,43
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	465,09	471,57	-6,48	-1,37%	ΚΑΘΕΤΟΠ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	406.001,12
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.459,84	4.548,18	-88,34	-1,94%	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	359.999,22
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	726,46	728,53	-2,07	-0,28%	ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	341.390,74
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	3.200,75	3.128,61	72,14	2,31%	ΥΔΡΕΥΣΗ	335.563,44
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	48,24	48,62	-0,38	-0,78%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	230.357,57
FTSE/Χ.Α. ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ - ΟΙΚΙΑΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7.456,72	7.408,08	48,64	0,66%	ΤΣΙΜΕΝΤΑ	205.329,02
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ - ΠΟΤΑ	10.183,46	10.235,36	-51,90	-0,51%	ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	200.154,35
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.749,34	5.892,94	-143,60	-2,44%	ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΘΛΗΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	193.063,01
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΎΛΙΚΑ	2.773,39	2.786,90	-13,51	-0,48%	ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	163.712,74
FTSE/Χ.Α. ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ - ΑΕΡΙΟ	2.957,51	2.985,06	-27,55	-0,92%	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΑ ΧΗΜΙΚΑ	126.151,32
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ - ΑΝΑΨΥΧΗ	1.682,77	1.685,50	-2,73	-0,16%	ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	102.657,24
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	1.124,93	1.124,16	0,77	0,07%	ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	81.594,35
FTSE/Χ.Α. ΘΛΗΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3.552,24	3.482,97	69,27	1,99%	ΕΜΠΟΡΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΦΟΡΤΗΓΑ	65.711,65
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	436,19	436,19	0,00	0,00%	ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	62.419,99
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	4.902,59	4.911,24	-8,65	-0,18%	ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΎΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	49.693,56

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
SPACE HELLAS (ΚΟ)	5,600	6,06%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	1,423 -3,33%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,840	3,07%	ΝΙΟΗΑΛCΟ SA/ΝV (ΚΑ)	3,490 -2,65%
ΡΕΒΟΪΛ (ΚΑ)	1,090	2,83%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	14,120 -2,62%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	13,180	2,81%	ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	0,809 -2,53%
ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	0,450	2,27%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	2,500 -2,34%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	9,150	2,23%	ΛΑΜΔΑ DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,530 -2,10%
ΟΤΕ (ΚΟ)	12,850	1,98%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	5,400 -1,82%
ΟΛΘ (ΚΟ)	26,900	1,89%	ΑΤΤΙΚΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	0,200 -1,72%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	4,350	1,87%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2,098 -1,32%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,709	1,58%	ΕΥROΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	0,570 -1,32%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ		
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ	
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.305.325,66	ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ) 0,53%
ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	5.032.074,20	ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ) 0,40%
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	4.615.230,67	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ) 0,27%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	3.743.444,67	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΟ) 0,26%
ΔΕΗ (ΚΟ)	3.331.373,30	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ) 0,25%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2.671.575,39	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ) 0,25%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.547.117,27	UNIBIOS (ΚΟ) 0,24%
JUMBO (ΚΟ)	2.535.828,16	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ) 0,23%
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	2.370.725,14	SPACE HELLAS (ΚΟ) 0,22%
ΕΥROΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	2.329.255,80	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ) 0,20%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

	ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ			
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	334	2.381	5.218	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	334	2.381	5.218	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.423	35.803	339.120	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	119	653	6.539	
ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	424	7.430	88.530	
ΑΤΤΙΚΑ ΒΑΝΚ Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	270	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	3	11	168	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	57	298	6.269	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	15	52	4.908	
ΕΥROΒΑΝΚ HOLDINGS (ΚΟ)	156	4.945	47.022	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	2	8	208	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	7	51	471	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	32	90	6.429	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	18	76	2.111	
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	9	20	2.086	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	4	36	1.590	
JUMBO (ΚΟ)	14	30	1.164	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	30	81	1.650	
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	10	781	53.542	
ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	52	187	2.364	
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	103	383	5.758	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	209	3.103	24.637	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	26	135	1.900	
ΟΤΕ (ΚΟ)	183	698	7.124	
ΟΛΠ (ΚΟ)	2	2	337	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	676	15.217	56.591	
ΔΕΗ (ΚΟ)	231	1.382	12.793	
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	22	71	297	
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	7	25	730	
ΝΙΟΗΑΛCΟ SA/ΝV (ΚΑ)	12	38	3.632	
Δικαιώματα σε Δείκτες	13	132	1.966	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	13	132	1.966	
Δικαιώματα σε Μετοχές	30	255	1.320	
ΑΛΡΗΑ ΒΑΝΚ (ΚΟ)	0	0	9	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	2	4	536	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	40	
ΟΤΕ (ΚΟ)	4	62	24	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	52	
ΔΕΗ (ΚΟ)	24	189	659	
Συνολική Δραστηριότητα	2.800	38.571	347.624	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 16 Φεβρουαρίου 2021

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	0,7400	0,7420	0,7412	-1,2820	5.441	0,7400	0,7460	0,7400	-1,86
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	0,7650	0,8000	0,7916	-1,6280	39.481	0,7960	0,8000	0,7940	-2,34
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0,3900	0,3900	0,3900	-0,2010	18.177	0,3900	0,4020	0,3900	-0,51
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0120	0,0130		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,1030	0,1090		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)						0,1000	0,1070		
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3800	1,3800	1,3800	-0,2000	3.000	1,3700	1,3800	1,3800	0,00
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3500	1,3800		
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0630	0,0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0495	0,0545	0,0511	-0,2400	300	0,0495	0,0545	0,0495	-8,33
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0260		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0360	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3200	0,3300		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (Σ)						0,0000	0,1100		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)	0,0020	0,0020	0,0020	0,0000	14.900	0,0020	0,0030	0,0020	0,00
ΦΑΕΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0105		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0,0000	0,2500		
ΧΑΣΕ	Ch. Charilaou Group Plc (Σ)						0,0020	0,0000		
ΤΟΕΠ	ΤΟΞΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0315		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΔΟΣΗ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *						1,0400	0,0000		
ΑΜΑΘ	AMATHUS PUBLIC LTD						0,0920	0,1120		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0,0160	0,0160	0,0160	-0,1500	11.400	0,0160	0,0180	0,0160	-8,57
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0700	0,0000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD						0,0000	0,0645		
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	0,4720	0,4720	0,4720	-1,4880	1.565	0,4880	0,5300	0,4720	-5,60
ΝΤΟΛ	DOMIE INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	1,0200		
ΣΙΤΟ	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	0,1150	0,1150	0,1150	0,7430	11.122	0,1100	0,1150	0,1150	3,60
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0575		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,0000		
ΚΕΤΕ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,4080	0,4180	0,4108	0,0310	45.000	0,4100	0,4180	0,4140	0,49
ΚΥΡΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0,1010	0,0000		
ΤΖΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	2,2200	2,2200	2,2200	0,7910	300	2,2000	2,2400	2,2200	0,00
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΥΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΟ	ΚΕΟ PLC (Σ)	1,2500	1,2600	1,2527	-0,0150	2.600	1,2600	1,2800	1,2500	0,00
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,2240	0,2400		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						0,0000	0,9500		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,2460	0,2860		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD						0,0725	0,0800		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1850	0,2060		
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0510	0,0535		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΗΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,3200		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	1,0100	1,0100	1,0100	0,0000	1.000	1,0100	1,0200	1,0100	0,00
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΞΗ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΕΦΘ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0145		
ΙΣΕΠ	ΙΣΥΧΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΣΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΔΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΕΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΕΣΟΔΗΜΑΤΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΚΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΕΣ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
Βιομηχανία										
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗΟ24	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ουόλογο)						0,0000	0,0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						49,0000	54,9000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2						51,0001	54,4000		
ΙΝΤΚΑΡ1	Glenfinnian Bond Designated Activity Company (Ουόλογο) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΙΝΤΚΑΡ2	Pulteney Bond Designated Activity Company (Ουόλογο) (ΑΝ)						0,0000	0,0000		
ΤΡΙΣΤΟΝΕ	Tristone Healthcare Bond Designated Activity Company (Ουόλογο)						0,0000	0,0000		

Ολα διαφορετικά στο Τόκιο

Η Άννα Κορακάκη μιλάει για τους Αγώνες, που θα διεξαχθούν σε πρωτόγνωρες συνθήκες

Της ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑΣ ΣΠΑΝΕΑ

Η ερμηνευτική φράση των Ολυμπιακών Αγώνων «Citius, Altius, Fortius» θα μπει σπ... σκιά της φράσης «Κρατάμε αποστάσεις – Μένουμε ασφαλείς» κατά τη διάρκεια της διοργάνωσης του Τόκιο. Η νόσος COVID-19 έχει θέσει τους δικούς της κανόνες και στον αθλητισμό. Ακόμα και οι «αθάνatoi» της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής έχουν αναγκαστεί να υπακούσουν σε αυτούς τους κανόνες προκειμένου να γίνει πραγματικότητα η επιθυμία τους και να διεξαχθούν οι Αγώνες.

Αποστάσεις, μάσκες, υγιεινολογικά πρωτόκολλα, ελάχιστοι ή καθόλου θεατές σε μία ολυμπιακή διοργάνωση που δεν θα μοιάζει με καμία άλλη. Τα εμπόδια θα είναι επιθυμητά, αλλά δεν θα αποτελέσουν προϋπόθεση για τη συμμετοχή. Ταξίδια, ξεναγήσεις στα αξιοθέατα, κοινωνικές συναναστροφές και πάρτι δεν θα έχουν θέση στο μεγάλο αθλητικό ραντεβού της Ιαπωνίας. Οι αθλητές θα αγωνιστούν με ελάχιστους αγώνες στα... χέρια ή στα πόδια τους, και, πολλοί από αυτούς, υπό αυτές τις συνθήκες, δεν έχουν αρχίσει να μετράνε αντίστοιχα προς την έναρξη των Αγώνων με ανυπομονησία αλλά με προβληματισμό.

Η αγωνιστική απραξία

«Είμαι σε καλή αγωνιστική κατάσταση, αλλά αυτό δεν μπορεί να πιστοποιηθεί, καθώς κλείνω ένα χρόνο χωρίς αγώνες. Πέρυσι τον Μάρτιο είδα το lockdown σαν ένα διάλειμμα από την αγωνιστική δραστηριότητα. Σήμερα όμως είναι επώδυνο. Για μένα το δυσκολότερο δεν είναι που θα ταξιδέψω σε άλλη ήπειρο ενώ υπάρχει μία πανδημία, αλλά το ότι θα πάρω μέρος σε μία υψηλού επιπέδου διοργάνωση χωρίς αγώνες. Ακόμα και να υπάρχουν 2-3 μέχρι τον Ιούλιο, δεν είναι αρκετοί για να δεις τι πρέπει να διορθώσεις. Διαφορετικά είναι να ρίχνεις σε προπόνηση και διαφορετικά σε αγώνα», δηλώνει στην «Κ» η «κρυσή» ολυμπιονίκης Άννα Κορακάκη.

Το «κρυσό» κορίτσι της σκοποβολής δεν προβληματίζεται από το αυστηρό

«**Εχω ακόμη** στα αυτιά μου τις φωνές από τους θεατές στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο. Θα μου φανεί παράξενο να είναι άδειες οι κερκίδες», τονίζει η δις ολυμπιονίκης.

«Τρομάζω για τον πατέρα μου που είναι ο προπονητής μου. Νιώθω σαν να τον εκθέτω σε κίνδυνο. Αυτό είναι που με φοβίζει περισσότερο από όλα».

υγιεινολογικά μέτρα. Θεωρεί ότι είναι αναγκαία για να διοργανωθούν ασφαλείς αγώνες. «Ζούμε σε μία πρωτόγνωρη κατάσταση. Μαθαίνουμε ότι ενδέχεται να μην υπάρχουν θεατές. Το δικό μας άθλημα στις μεγάλες διοργανώσεις έχει θεατές. Εχω ακόμη στα αυτιά μου τις φωνές από τους θεατές στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ρίο. Θα μου φανεί παράξενο να είναι άδειες οι κερκίδες. Στο Τόκιο όλα θα είναι διαφορετικά ακόμα και σε θέμα ψυχολογίας», υπογραμμίζει.

Τι είναι όμως αυτό που τρομάζει και προβληματίζει τη γνωστή για την

εντυπωσιακή ψυχραιμία της αθλήτρια; «Τρομάζω μήπως πάθουν κάτι οι δικοί μου άνθρωποι. Ιδιαίτερα για τον πατέρα μου που είναι ο προπονητής μου. Εχω μεγάλο άγχος μη γίνει κάτι και νοσήσει αυτός. Είναι στιγμές που νιώθω ακόμα και, σε εισαγωγικά, ενοχή που θα πρέπει να είναι μαζί μου και να κάνει ένα τόσο μεγάλο ταξίδι μέσα σε πανδημία. Νιώθω σα να τον εκθέτω σε κίνδυνο. Αυτό είναι που με φοβίζει περισσότερο από όλα», μας λέει.

Σε περίπου πέντε μήνες η Ολυμπιακή Φλόγα αναμένεται να φωτίσει το Τόκιο. Στόχος των διοργανωτών είναι να σταλεί στα πέρατα της οικουμένης το μήνυμα ότι το φως θα νικήσει το σκοτάδι. Σήμερα, όμως, κανένας δεν μπορεί να πει με σιγουριά ότι οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα διεξαχθούν. Η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή επιθυμεί διακαώς να πραγματοποιηθεί το κορυφαίο αθλητικό ραντεβού έστω και με... περικοπές. Το μεγαλύτερο ποσοστό από τα έσοδα της ΔΟΕ προέρχεται από τα τηλεοπτικά δικαιώματα, τα οποία δεν θα μπου

στα θησαυροφυλάκια της Λωζάννης εάν δεν ανάψει η Φλόγα.

Στην παγκόσμια αθλητική κοινότητα η πλειονότητα των αθλητών, σε αντίθεση με πέρυσι, δείχνει ότι επιθυμεί τη διεξαγωγή των Αγώνων. Μοναδική προϋπόθεση αποτελεί η διασφάλιση της υγείας. Στο ίδιο μήκος κύματος και η Άννα Κορακάκη: «Εάν η επιστημονική κοινότητα με αντικειμενικά κριτήρια κρίνει ότι με αυτά τα μέτρα και τα υγιεινολογικά πρωτόκολλα η διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων θα είναι ασφαλής, τότε να διεξαχθούν. Από εκεί και πέρα, εάν υπάρχει κίνδυνος να νοσήσουν και να κινδυνεύσουν έστω και ελάχιστοι άνθρωποι, τότε να μη γίνουν. Αυτό μπορώ να πω σήμερα. Όπως τον αποκαλούν, "αόρατος εκθρόνος" αλλάζει συνεχώς τα δεδομένα και δεν ξέρουμε ότι τι θα συμβεί σε πέντε μήνες, αλλά τι θα γίνει σε πέντε ημέρες. Πρόκειται για μία πρωτόγνωρη κατάσταση, οπότε είναι λογικό να ζούμε και πρωτόγνωρες στιγμές», τονισε η δις ολυμπιονίκης.

Από την επιστροφή του πέρυσι τον Ιανουάριο στη Μίλαν, ο «Ιμπρα» έχει σκοράρει 27 γκολ.

Η δεύτερη νιότη του Ζλάταν Ιμπραϊμόβιτς

Ο **Κριστιάνο** Ρονάλντο –στα 36 του πια– είναι πότε καλός και πότε όχι, ο Λιονέλ Μέσι είναι απογοητευμένος, ο Φίρχιλ Φαν Ντάικ τραυματίας και ο Ρόμπερτ Λεβαντόφσκι ήδη βραβεύθηκε ως κορυφαίος της χρονιάς το 2020. Μήπως το 2021 είναι τελικά η χρονιά του Ζλάταν Ιμπραϊμόβιτς;

Στα 39 του χρόνια, ο ιδιόρρυθμος Σουηδός επιθετικός μοιάζει... αφιονισμένος. Απτόντος από τον πρόσφατο τραυματισμό του, και αντί να κολλάει απλώς τα τελευταία (χρυσοφόρα) του ένσημα, έχει πάρει από το χέρι τη Μίλαν και την οδηγεί προς της κατάκτηση του «σκουντίετο» που της λείπει τόσα χρόνια.

Πριν από μερικές ημέρες ο βοσνιακός καταγωγής σούπερ σκόρερ ξεπέρασε τα 500 γκολ με τις (πολλές) ομάδες που έχει αγωνιστεί. Ωστόσο, φέτος μοιάζει να έχει βάλει ένα προσωπικό στοίχημα με τον εαυτό του, που μπορεί να είναι η επιστροφή του στην εθνική Σουηδίας μετά πέντε έτη, για μια τελευταία μεγάλη παράσταση στα τελικά του Ευρωπαϊκού Πρωταθλήματος το ερχόμενο καλοκαίρι.

Μέσα σε έναν χρόνο και έναν μήνα από την επιστροφή του πέρυσι τον Ιανουάριο στη Μίλαν, ο «Ιμπρα» έχει σκοράρει 27 γκολ και έχει φέρει τους «ροσονέρι» στην κορυφή της Σέριε Α, βγάζοντάς τους από την ανυποληψία των προηγούμενων ετών.

Από την εθνική Σουηδίας έχει αποχωρήσει

Στα 39 του οδηγεί τη Μίλαν στην κατάκτηση του ιταλικού πρωταθλήματος και σκέφτεται να επιστρέψει στην εθνική Σουηδίας.

από το 2016, όμως η πρόκριση της χώρας του στα τελικά του Euro 2020 φαίνεται να έχει δώσει νέο κίνητρο στον κορυφαίο παίκτη στην ιστορία του σκανδιναβικού ποδοσφαίρου – και πλέον δεν το κρύβει: «Δεν αποτελεί μυστικό, αν κάποιος αισθάνεται καλά το σκέπτεται. Θα δούμε. Όλα εξαρτώνται από τη φόρμα, κι εγώ δεν μπαίνω σε ένα ρόστερ για να μη δώσω τίποτα», είπε ο Ιμπραϊμόβιτς στον ιταλικό Τύπο. «Αυτή τη φορά είναι σοβαρός στην επιστροφή του», παραδέχεται ο Σουηδός εκλέκτορας Παν Αντερσον, «αν είναι καλύτερος από όσους έχουμε, πρέπει να το μελετήσουμε».

Αν μάλιστα ο Ζλάταν καταφέρει να οδηγήσει τη Μίλαν στον τίτλο στο Καμπιονάτο και μετά οδηγήσει και τη Σουηδία μέχρι τουλάχιστον τα ημιτελικά του Euro 2020, ποιος μπορεί να αποκλείσει ότι θα γίνει ο πρώτος ποδοσφαιριστής που θα αναδειχθεί μορφή της χρονιάς κατά το έτος που θα κλείνει τα 40 του;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

michaelkyprianou

Advocates - Legal Consultants

ΝΕΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΟΙ ΣΤΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ MICHAEL KYPRIANOU AND CO LLC

Η δικηγορική εταιρεία Michael Kyprianou and Co LLC ανακοινώνει ότι οι πιο κάτω δικηγόροι της έχουν γίνει αποδεκτοί ως συν-εταίροι:

1. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΑΛΑΝΟΣ

Ο Χρήστος Γαλανός εργάζεται στην εταιρεία μας από το 2012. Σπούδασε νομική στο University College του Λονδίνου όπου απέκτησε πτυχίο LLB και στη συνέχεια απέκτησε πτυχίο M.Phil. από το πανεπιστήμιο της Οξφόρδης (St. Antony's College). Εργάζεται στο δικαστηριακό τμήμα της εταιρείας (litigation) και επικεντρώνεται κυρίως σε διαφορές εμπορικής και εταιρικής φύσεως. Έχει τη βάση του στο γραφείο της εταιρείας στη Λευκωσία.

2. ΓΙΑΝΝΗΣ ΦΑΝΙΑΔΗΣ

Ο Γιάννης εργάζεται στην εταιρεία μας από το 2011. Σπούδασε νομική στο πανεπιστήμιο του Leicester όπου απέκτησε πτυχίο LLB και στη συνέχεια απέκτησε πτυχίο LLM από το ίδιο πανεπιστήμιο. Ο Γιάννης εξειδικεύεται σε θέματα ακινήτου ιδιοκτησίας και έχει τη βάση του στο γραφείο της εταιρείας μας στην Πάφο.

3. ΕΛΕΝΗ ΔΡΑΚΟΥ

Η Ελένη εργάζεται στην εταιρεία μας από το 2013 έχοντας προηγουμένως εργασθεί ως νομικός σύμβουλος στο Υπουργείο Εξωτερικών. Σπούδασε νομική στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια απέκτησε πτυχίο MA στη νομική από το πανεπιστήμιο του Wolverhampton. Η Ελένη εξειδικεύεται στο εταιρικό δίκαιο, στο μεταναστευτικό δίκαιο και στο δίκαιο της ακίνητης ιδιοκτησίας και της έχει απονεμηθεί αριθμός βραβείων κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας της (Corporate Live Wire's 2016 and 2017 Global Awards, Investment Solicitor of the Year for Cyprus από το Lawyer Monthly Legal Awards 2018 και 'Most Influential Woman in Immovable Property Law of the Year 2019 for Cyprus' από το Acquisition International 2019 Global Excellence Awards. Έχει τη βάση της στο γραφείο της εταιρείας στη Λεμεσό.

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΣ!

ΣΑΒΒΑΤΟ & ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

Σάββας Κουσιάρης
Αναλύουν οι Χρίστος Ζαβός, Πανίκος Κωνσταντίνου και Γιώργος Σαββίδης

Listen Live Radio Live

ΣΠΟΡ FM 95.0

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

24sports.com.cy

Εν αναμονή προσεδάφισης στον Αρη

Το ρομποτικό όχημα της NASA «Επιμονή» φθάνει στον πλανήτη την Πέμπτη

ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ. Επτά λεπτά τρόμου αναμένεται να ζήσουν την Πέμπτη τα μέλη της ομάδας της NASA, υπεύθυνα για την αποστολή του εξερευνητικού οχήματος «Επιμονή», καθώς αυτό θα προσεδάφίζεται στον Αρη. Το ρομποτικό όχημα αποτελεί σημαντική καινοτομία σε σχέση με προηγούμενες αμερικανικές αποστολές στον Κόκκινο Πλανήτη, καθώς έχει την ικανότητα να συλλέξει δείγματα εδάφους και να τα εγκαθίσει σε στεγανούς κυλίνδρους τιτανίου, αναμένοντας τη συλλογή τους από μελλοντική αποστολή.

Αμέσως μετά την ολοκλήρωση της παρακινδυνευμένης διαδικασίας προσεδάφισης, το όχημα θα αρχίσει να στέλνει δεδομένα πίσω στη Γη, χάρη στα προηγμένα

Θα συλλέξει δείγματα εδάφους και θα τα εγκιβωτίσει σε στεγανούς κυλίνδρους τιτανίου, που θα συλλεχθούν από μελλοντική αποστολή.

επιστημονικά του όργανα. Κάμερες υψηλής ευκρίνειας, λέιζερ, μικρόφωνα και άλλα επιστημονικά εργαλεία θα βρίσκονται σε διαρκή επικοινωνία με την ομάδα εδάφους στη Γη, μεταδίδοντας πληροφορίες. Σαφή στοιχεία για ύπαρξη νερού και μορίων οργανικής ύλης στο μακρινό γεωλογικό παρελθόν του Αρη μπορεί να βρίσκονται στα χέρια της επιστημονικής ομάδας της NASA εντός μερικών εβδομάδων.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί και η χρήση του δοκιμαστικού ελικοπτέρου «Ingenuity» («Ευρηματικότητα»), το οποίο αναμένεται να αποδείξει ότι η πτήση αυτόνομων αεροσκαφών είναι εφικτή στην

Η αποστολή Mars 2020

Το μεγαλύτερο και πιο εξελιγμένο ρομποτικό εξερευνητικό όχημα «Perseverance» (Επιμονή) θα εγκαταστήσει την αποστολή του στον Αρη, αναζητώντας ίχνη αρχαίας ζωής στον Κόκκινο Πλανήτη, θέτοντας παράλληλα τις βάσεις για μελλοντική επανδρωμένη αποστολή.

Προσεδάφιση: Το όχημα «Επιμονή» θα μπιμθεί την προσέγγιση του «Curiosity» το 2012, αξιοποιώντας νέο σύστημα Πλοήγησης Εδάφους.

18 Φεβρουαρίου 2021: Το όχημα θα προσεδάφισθεί στον κρατήρα Τζεζέρο, όπου σύμφωνα με τους επιστήμονες βρίσκotan βαθιά λίμνη με εμφανή γεωλογικά σημάδια ύπαρξης Δέλτα ποταμού.

Χαράδρα ποταμού: Σχηματίσθηκε από νερό, που έρεε στο χείλος του κρατήρα πριν από 3,5 δισ. χρόνια.

ΚΡΑΤΗΡΑΣ ΤΖΕΖΕΡΟ
Διάμετρος 45 κμ.

Δέλτα

Οχητ αρχαίας λίμνης

Πορεία εξερευνητικού οχήματος

Σημεία προς έρευνα

Αρχαίος πυθμένας λίμνης

Σημείο προσεδάφισης

«Ingenuity»
Ελικοπτερο drone, που μεταφέρεται από το εξερευνητικό όχημα.

Πλοήγηση εδάφους

1 Η κάμερα καταγράφει εικόνες από την κάθοδο του οχήματος.

2 Ο υπολογιστής συγκρίνει τις εικόνες με υπάρχοντες χάρτες, διαμορφώνοντας την πορεία καθόδου.

3 Το όχημα προσεδάφισης απελευθερώνει το «Επιμονή» όσο το δυνατόν πλησιέστερα στο σημείο ερευνών.

ΠΗΓΕΣ: NASA, Nature, Space.com, Graphic New / ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: NASA/JPL-Caltech/ASU/MSSS

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

αραιή ατμόσφαιρα του Αρη. Το «Ingenuity» μπορεί επίσης να λειτουργήσει ως προπομπός για τη χρήση ντρόνους, τα οποία θα μπορούν να λειτουργούν ως μηχανικοί ικνπλάτες για την εξερεύνηση δυσπρόσιτων τοποθεσιών του αφιδέξνου πλανήτη. Η προσεδάφιση του «Επιμονή» ακολουθεί την επιτυχημένη αποστολή του οχήματος «Curiosity» («Περίεργεια») το 2012. Το όχημα αυτό παραμένει σε λειτουργία εντοπιζοντας νέα στοιχεία για την ύπαρξη οργανικής ύλης στο Ορος Σαρπ. Τον Μάρτιο του 2004, τα δύο ιστορικά εξερευνητικά οχήματα «Opportunity» και «Spirit» παρέμειναν ενεργά επί χρόνια, παρότι είχαν σχεδιασθεί για αποστολή τριών μηνών. Στο μεταξύ, την πρώτη φωτογραφία του Αρη έστειλε το διαστημόπλοιο «Αμάλ» («Επίδα») των Αραβικών Εμιράτων, που βρίσκεται σε τροχιά γύρω από τον πλανήτη. Η φωτογραφία έφθασε χθες στο κέντρο ελέγχου πτήσης και απεικονίζει τον Ολυμπο, το μεγαλύτερο ηφαιστείο του πλανόκου συστήματος. «Πρόκειται για την πρώτη εικόνα του Αρη που προέρχεται από αραβικό διαστημόπλοιο», είπε την Κυριακή ο εμύρns του Ντουμπάι, Μοχάμεντ αλ Μακτούμ. Το διαστημόπλοιο, που κατασκευάστηκε σε συνεργασία με αμερικανικές εταιρείες και έφθασε στον Αρη χάρη σε ιαπωνικό πυράωλο, φιλοδοξεί να προσφέρει συνολική εικόνα της μετεωρολογικής δυναμικής του Κόκκινου Πλανήτη.

Σε τροχιά γύρω από τον Αρη βρίσκεται και το κινεζικό όχημα προσεδάφισης «Τιανουέν-1». Σε βίντεο που εξασφάλισε το κινεζικό διαστημόπλοιο, εμφανίζεται να χρησιμοποιεί τους κινητήρες του για να σταθεροποιηθεί σε τροχιά γύρω από τον πλανήτη, με κρατήρες της επιφάνειας να είναι εμφανείς κάτω από το όχημα. Το «Τιανουέν-1» μεταφέρει επίσης ρομποτικό όχημα που θα συλλέξει δείγματα εδάφους.

Οι ευρωπαϊκές πόλεις «άδειασαν» λόγω της πανδημίας

Της **MEGAN SPECIA**
THE NEW YORK TIMES

Η έκρηξη της πανδημίας σε ολόκληρη την Ευρώπη επαναπροσδιόρισε τη ζωή στην πόλη. Εκτόπισε τους εργαζομένους από το γραφείο και τους απομόνωσε στο σπίτι, έβαλε προσωρινό τουλάχιστον λουκέτο στη βιομηχανία φιλοξενίας και ανέντρεψε ριζικά την καθημερινότητα εκατομμυρίων ανθρώπων.

Πολλοί κάτοικοι των αστικών κέντρων, απελευθερωμένοι από την ανάγκη φυσικής παρουσίας στον εργασιακό χώρο, εγκατέλειψαν τις πόλεις είτε για να σωθούν από τον κορωνοϊό είτε για να εξοικονομήσουν τα αστρονομικά ενοίκια ή ακόμα για να αναζωογονήσουν τη σχέση τους με τη φύση. Κατά πόσον οι «εξόριστοι της COVID-19» θα επιστρέψουν στις πόλεις μετά τη νίκη επί του κορωνοϊού, παραμένει αμφίβολο. Ακόμα, όμως, και αν τελικά συμβεί, οι πόλεις που θα βρουν θα είναι διαφορετικές από αυτές που εγκατέλειψαν.

Οι δημοτικές αρχές βρίσκονται αντιμετώπιες με νέα δεδομένα και θα πρέπει να ικανοποιήσουν την επιθυμία των κατοίκων για επαφή με τη φύση. Δεν είναι τυχαίο ότι σε αρκετές ευρωπαϊκές πρωτεύουσες και μικρότερες πόλεις δημιουργούνται ευρύτεροι χώροι πρασίνου και διευκολύνονται οι μετακινήσεις με ποδήλατο ή πεζή. Ενδεικτικά, το Μιλάνο που επλήγη με σφοδρότητα από τον κορωνοϊό τους πρώτους μήνες της πανδημίας, έχει δημιουργήσει ποδηλατοδρόμους 35 χιλιομέτρων και μικρά πάρκα σε σημεία της ιταλικής μητροπόλης όπου παλιότερα υπήρχαν χώροι στάθμευσης.

Στο Λονδίνο, την περασμένη χρονιά, άρχισε η υλοποίηση του προγράμματος «Streetspace» με τη δημιουργία προσωρινών ποδηλατοδρόμων και τη διεύρυνση των πεζοδρόμων, κάτι ιδιαίτερα χρήσιμο σε μία περίοδο κατά την οποία οι πολίτες κάνουν ό, τι μπορούν για να αποφυγουν τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Ανάλογα προγράμματα έχουν δημιουργηθεί στο Παρίσι και τη Βαρκελώνη.

Παρότι είναι δύσκολος ο αξιόπιστος υ-

Κατά πόσον οι «εξόριστοι της COVID-19» θα επιστρέψουν στις πόλεις μετά τη νίκη επί του κορωνοϊού, παραμένει αμφίβολο.

πολογισμός του αριθμού όσων εγκατέλειψαν τα αστικά κέντρα, μία νέα μελέτη υποδεικνύει ότι το 41% των Λονδρέζων εγκατέλειψε την πόλη μεσούσης της πανδημίας, όπως έπραξε και το 20% του πληθυσμού του Παρισιού και το 10% της Μεδρίτης, του Μιλάνου και του Βερολίνου.

Τα αστρονομικά ενοίκια σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις ήταν έντονο πρόβλημα και προ πανδημίας. Η ενίσχυση της τηλεργασίας, όμως, που χαλάρωσε τα δεσμά μεταξύ της στέγσης και της απασχόλησης, θα επιτρέψει σε πολλούς να πουν όχι στα αστικά ακίνητα. Οικονομολόγοι και πολιτικοί επιστήμονες, πάντως, εκτιμούν ότι η πανδημία απλά επιτάχυνε τις αλλαγές στα αστικά κέντρα.

«Οχι» σε επέκταση του «Σαρλ ντε Γκωλ»

ΠΑΡΙΣΙ. Η υπουργός Ενεργειακής Μετάβασης της Γαλλίας Μπαρμπάρα Πομπιλί ανακοίνωσε ότι το αεροδρόμιο «Σαρλ ντε Γκωλ» του Παρισιού δεν θα αποκτήσει τέταρτο τερματικό σταθμό, γιατί κάτι τέτοιο θα ήταν ασύμβατο με τον στόχο μείωσης των ρύπων και τις προσπάθειες μετριασμού της κλιματικής κρίσης. Οι επενδύσεις θα κατευθυνθούν στην αναβάθμιση της σιδηροδρομικής σύνδεσης του αεροδρομίου, ενώ στο μέλλον θα αφορούν τη δυνατότητα υποδοχής νέου τύπου αεροπλάνων, όπως αυτά που θα χρησιμοποιούν ηλεκτρικές μπαταρίες ή συνθετικά καύσιμα.

Η απόφαση ελήφθη στο πλαίσιο της κατάθεσης νομοσχεδίου για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Το νομοσχέδιο αυτό καταρτίστηκε ύστερα από διαδικασίες ευρείας διαβούλευσης, στις οποίες δεν συμμετείχαν μόνο φορείς αλλά και πολίτες με διαδικασία κλήρωσης. Παρ' όλα αυτά, επικρίθηκε ως «ήδη ξεπερασμένο από τα γεγονότα». Προ τετραετίας, η Γαλλία ήταν η πρώτη χώρα που απαγόρευσε τις έρευνες και νέες εξορύξεις υδρογονανθράκων, για λόγους κλιματικής πολιτικής. Τώρα γίνεται μια από τις πρώτες χώρες, μαζί με την Ισπανία, που αποκτά κλιματικό νόμο, ενώ η πανδημία του κορωνοϊού έδωσε τη χαριστική βολή στα σχέδια για επέκταση της πλέον ρυπογόνου μορφής μεταφοράς.

Ο τέταρτος τερματικός σταθμός του αεροδρομίου Ρουασί-«Σαρλ ντε Γκωλ» ε-πρόκειται να εξυπηρετεί 450 επιπλέον πτήσεις ημερησίως. Όμως η επιβατική κίνηση βρίσκεται μόλις στο 25% των επιπέδων προ κρίσης (στοιχεία Δεκεμβρίου 2020), ενώ δεν προβλέπεται να ανακάμψει πριν από το 2024. Διασώζοντας από την κατάρρευση την αεροπορική εταιρεία

Ο τέταρτος τερματικός σταθμός του αεροδρομίου Ρουασί-«Σαρλ ντε Γκωλ» επρόκειτο να εξυπηρετεί 450 επιπλέον πτήσεις ημερησίως. Η επιβατική κίνηση όμως βρίσκεται μόλις στο 25% των επιπέδων προ κρίσης (στοιχεία Δεκεμβρίου 2020), ενώ δεν προβλέπεται να ανακάμψει πριν από το 2024.

Αντί για νέο τερματικό σταθμό, θα γίνουν επενδύσεις στην υποδοχή τρένων και αεροπλάνων νέου τύπου.

Air France, το γαλλικό κράτος έθεσε ως όρο την κατάργηση των συντομων πτήσεων, που μπορούν να αντικατασταθούν από γρήγορη σιδηροδρομική σύνδεση. Επίσης, κατευθύνει κονδύλια για την αναβάθμιση των σιδηροδρομικών ταξιδιών μεγάλων αποστάσεων, ώστε να είναι εφικτή π.χ. η διαδρομή Παρίσι -Βερολίνο με άνετα νυχτερινά τρένα χωρίς ανταποκρίσεις. «Θα συνεχίσουμε να χρειάζομαστε αεροπλάνα», δήλωσε η Πομπιλί.

«Αλλά πρέπει να τα χρησιμοποιούμε με μέτρο και να μειώσουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου». Γι' αυτούς τους λόγους, η Γαλλίδα υπουργός χαρακτήρισε τη σχεδιαζόμενη επέκταση του μεγαλύτερου αεροδρομίου της Γαλλίας, που θα ολοκληρωνόταν το 2037 με κόστος 7 έως 9 δισ. ευρώ, «παρωχημένη». «Το έργο δεν συμβαδίζει πλέον με την περιβαλλοντική στρατηγική της κυβέρνησης, ούτε με τις απαιτήσεις του κλάδου, που βρίσκεται σε μεταβατική περίοδο».

Τα κονδύλια για την αναβάθμιση του αεροδρομίου θα κατευθυνθούν στην κάλυψη των ενεργειακών αναγκών του μέσω έργων γεωθερμίας, στην κατασκευή εγκαταστάσεων για ανεφοδιασμό αεροσκαφών με υδρογόνο ή οποίο άλλο συνθετικό καύσιμο αναπτυχθεί, καθώς και σταθμών επαναφόρτισης ηλεκτρικών α-

εροπλάνων, όπως αυτά που δοκιμάζονται για ιπτήσεις εντός Ευρώπης. «Ζητήσαμε από την ADP (αερολιμένες Παρισιού) να εγκαταλείψει το έργο και να μας παρουσιάσει αναπτυξιακό σχέδιο που θα συμβαδίζει με τους στόχους καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής και προστασίας του περιβάλλοντος», είπε η Πομπιλί. Προ τριετίας είχε ακυρωθεί άλλο ένα μεγάλο αεροπορικό έργο στη χώρα, η κατασκευή μεγάλου αεροπορικού κόμβου που θα εξυπηρετούσε τη δυτική Γαλλία, κοντά στη Νάντη. Στην περίπτωση αυτή είχαν βαρύνει και πάλι περιβαλλοντικοί λόγοι που αφορούσαν όμως τα τοπικά οικοσυστήματα, για την προστασία των οποίων οι κάτοικοι της περιοχής Νοτρ Νταμ ντε Λαντ είχαν δώσει πολυετή μάχη.

LE MONDE, RFI

Η μεγάλη «έξοδος» των Χαρεντίμ

Της **ISABEL KERSHNER**
THE NEW YORK TIMES

Η εξάπλωση της πανδημίας στο Ισραήλ τους τελευταίους μήνες, εκτός όλων των άλλων, κλονίζει τις πεποιθήσεις κάποιων υπερρθόδοξων Εβραίων, με αποτέλεσμα να εγκαταλείψουν διά παντός την κλειστή κοινότητά τους. Οργανώσεις που βοηθούν όσους υπερθόδοξους θέλουν να αφήσουν πίσω την αυστηρά δομημένη ζωή τους και να ενταχθούν στη σύγχρονη ισραηλινή κοινωνία, καταγράφουν μεγάλη ζήτηση των υπηρεσιών τους.

Οι ειδικοί αποδίδουν την «έξοδο» από την αυστηρή παράδοση και τους θρησκευτικούς κανόνες, στην αύξηση της χρήσης του Ιντερνετ κατά τη διάρκεια της πανδημίας, στην πολυτέλεια του χρόνου που επιτρέπει τη σκέψη και την αναθεώρηση, τη χαλάρωση της εποπτείας και τη διατάραξη της ρουτίνας. «Καθώς δεν βρίσκονται στο γνωστό εκπαι-

δευτικό τους πλαίσιο, αλλά συνδεόμενοι στο Διαδίκτυο όπου συναντούν με τους φίλους τους και πάνε στην παραλία, οι νέοι υπερθόδοξοι εκτινθενται σε νέες εμπειρίες», επισημαίνει ο Ζιλάντ Μαλάχ, επικεφαλής του υπερθόδοξου προγράμματος του Ισραηλινού Ινστιτούτου για τη Δημοκρατία. «Αναζητούν επιλογές που αγνοούσαν ότι υπήρχαν όσο βρίσκονταν στη γειοβίβα (η θρησκευτικό σχολείο). Μία από αυτές είναι η εγκατάλειψη της κλειστής κοινότητάς τους».

Για πολλούς, η επιλογή της «εξόδου» είναι ταυτόσημη με τη διάρρηξη των οικογενειακών δεσμών και την εγκατάλειψη μιας πολύ κλειστής κοινότητας ώστε να ενταχθούν σε μία πρακτικά άγνωστη κουλτούρα. Σε κάποιες περιπτώσεις οι οικογένειες τους ακολουθούν την τελετουργία του πένθους, σαν τα παιδιά τους να έχουν φύγει όχι μόνο από την κοινότητα, αλλά από τη ζωή. Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχουν αξιόπιστα

Πολλοί είναι αυτοί που αφήνουν πίσω την αυστηρά δομημένη ζωή τους για να ενταχθούν στη σύγχρονη ισραηλινή κοινωνία.

στοιχεία για τον αριθμό αυτών που εγκατέλειψαν τον υπερθόδοξο τρόπο ζωής, αλλά οι Αρχές του Ισραήλ υποστηρίζουν πως πρόκειται για ένα «σημαντικό κύμα» τους τελευταίους μήνες.

Μία από τις οργανώσεις που βοηθούν και στήριζουν τους «αποστάτες», η Χιλέλ, η οποία διαχειρίζεται κοιτώνα και κάποιες διαμερίσματα ώστε να στεγαστούν αρχικά αυτοί οι άνθρωποι, αναφέρει ότι υπάρχει λίστα αναμονής για το καταφύγιο της στην Ιερουσαλήμ. Τον τελευταίο χρόνο ο αριθμός

των αιτούντων βοήθεια έχει αυξηθεί κατά 50%. Η αλήθεια είναι ότι ακόμα και πριν από την πανδημία, περίπου 3.000 νέοι τον χρόνο εγκατέλειπαν τις κλειστές κοινότητες των Χαρεντίμ, όπως ονομάζονται οι υπερθόδοξοι, σύμφωνα με στοιχεία του Ισραηλινού Ινστιτούτου για τη Δημοκρατία. Μελέτες που εκπονήθηκαν έδειξαν ακόμα και αυτοί που εγκαταλείπουν τις κοινότητες, δεν στρέφουν τα νύχτα τους στον Ιουδαϊσμό, αλλά προσπαθούν να ενισχύσουν την ατομικότητά τους και την ικανότητά τους να επιλέξουν οι ίδιοι τη ζωή που θέλουν να ακολουθήσουν. Συνικά, εξαιτίας των συνθηκών στις οποίες ανατράφηκαν, είναι ελλιπώς εξοπλισμένοι για να αντιμετωπίσουν τις αντιξοότητες και τις δυσκολίες της νέας ζωής. Το υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων του Ισραήλ το αναγνωρίζει και εντάσσει τους πρώην Χαρεντίμ σε ιδιαίτερη κατηγορία, που μπορεί να λάβει δωρεάν επαγγελματική εκπαίδευση.

Οι ειδικοί αποδίδουν την «έξοδο» αυτή στην αύξηση της χρήσης του Ιντερνετ κατά τη διάρκεια της πανδημίας, στην πολυτέλεια του χρόνου που επιτρέπει τη σκέψη, τη χαλάρωση της εποπτείας και τη διατάραξη της ρουτίνας.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Θετικό κλίμα στις αγορές με ρεκόρ για S&P 500

Θετικό επενδυτικό κλίμα επικράτησε στις χρηματιστηριακές αγορές την εβδομάδα που διανύσαμε, με τους αμερικανικούς δείκτες S&P 500 και Nasdaq να καταγράφουν νέα ιστορικά υψηλά. Ωθηση στην επενδυτική ψυχολογία έδωσαν οι ανακινώσεις θετικών εταιρικών αποτελεσμάτων, καθώς και η επιτάχυνση των εμβολιασμών κατά της COVID-19 παγκοσμίως.

Συγκεκριμένα, η εθνική επιτροπή εμβολιασμών αποφάσισε ομόφωνα τη χορήγηση του εμβολίου της AstraZeneca –εμβόλιο φθηνότερο και ευκολότερο στη μεταφορά και στη διανομή από αυτό των Pfizer/BioNTech– σε πολίτες ηλικίας έως και 64 ετών, μετά την πρόσφατη έγκρισή του από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας για άτομα άνω των 18 ετών. Παράλληλα, οι προσδοκίες για ψήφιση έως το τέλος Φεβρουαρίου του μεγάλου δημοσιονομικού πακέτου στήριξης για την αμερικανική οικονομία που έχει προτείνει η κυβέρνηση του Τζο Μπάιντεν, αυξάνει την αισιοδοξία για ανάκαμψη. Μάλιστα, η καμπύλη των αμερικανικών επιτοκίων εξακολουθεί να αυξάνεται πολύ πάνω από την αντίστοιχη ευρωπαϊκή καμπύλη, σηματοδοτώντας ότι η εκτιμώμενη ανάπτυξη και η αύξηση των τιμών στις ΗΠΑ προηγούνται έναντι της προβλεπόμενης ανάκαμψης της Ευρώζωνς. Εντούτοις, τα στοιχεία Ιανουαρίου στις ΗΠΑ, τόσο για την αγορά εργασίας όσο και την πορεία των τιμών, ήταν ασθενέστερα από τα αναμενόμενα, καθώς οι νέες θέσεις εργασίας πέραν του γεωργικού τομέα αυξήθηκαν κατά 49.000 (έναντι μέσης εκτίμησης για αύξηση κατά +105.000), ενώ ο πληθωρισμός ενισχύθηκε κατά 0,3% μηνιαίως (+1,4% σε ετήσια βάση) και ο πυρήνας του πληθωρισμού παρέμεινε σταθερός για δεύτερο συνεχή μήνα (+1,4% σε ετήσια βάση). Μάλιστα, ο πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Κεντρικής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) Τζερόμ Πάουελ δήλωσε την Τετάρτη, σε ομιλία του στην Οικονομική Λέσχη της Νέας Υόρκης, ότι η αγορά εργασίας παραμένει «ευθραυστη» εξαιτίας των επιπτώσεων της πανδημίας, και οι συνθήκες απέχουν πολύ από την πλήρη απασχόληση, τονίζοντας ότι η Fed θα συνεχίσει να παρέχει σημαντική στήριξη στην οικονομία μέσω της επεκτατικής νομισματικής πολιτικής της.

Παράλληλα, η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ Τζάνετ Γέιεν υπογράμμισε ότι η χώρα μπορεί να επιστρέψει σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης το 2022 εάν το πακέτο δημοσιονομικής ώθησης της οικονομίας εγκριθεί σύντομα από το Κογκρέσο. Στις αγορές συναλλάγματος, το θετικό κλίμα στις χρηματιστηριακές αγορές οδήγησε σε πτώση του δολαρίου ΗΠΑ, με τον δείκτη DXY να υποκαρπεί σε χαμηλό 2 εβδομάδων 90,251 την Τετάρτη, προτού ενισχυθεί ελαφρώς στην περιοχή του 90,500/600 στις αγορές της Ευρώπης την Παρασκευή. Επωφελούμενη από την πτώση του δολαρίου, η ισοτιμία ευρώ/δολαρίου ενισχύθηκε σε υψηλό 2 εβδομάδων 1,2149 την Πέμπτη, παραμένοντας την Παρασκευή ενισχυμένη κατά περίπου 0,6% σε εβδομαδιαία βάση.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης και Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Με πώση έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Με αρνητικό πρόσημο έκλεισε η χρηματιστηριακή αγορά κατά τη συνεδρία της Τρίτης. Ο Γενικός Δείκτης σημείωσε απώλειες σε ποσοστό 0,96% και έκλεισε στις 57,77 μονάδες, ενώ πώση σε ποσοστό 0,92% κατέγραψε και ο Δείκτης FTSE/CySE 20, ο οποίος ανήλθε στις 34,28 μονάδες. Ο ημερήσιος όγκος συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €72.180,10. Με πτώση έκλεισαν και όλοι οι επιμέρους δείκτες. Ο δείκτης της Κύριας Αγοράς κατέγραψε πτώση σε ποσοστό 1,38% και έκλεισε στις 37,17 μονάδες, ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς υποχώρησε κατά 0,19% και σταθεροποιήθηκε στις 841,67 μονάδες. Τα ξενοδοχεία επίσης είχαν απώλειες της τάξης του 0,84% και υποχώρησαν στις 693,39 μονάδες, ενώ οι επενδυτικές κινήθηκαν πτωτικά κατά 0,44% και έκλεισαν τη διαπραγμάτευση στις 827,81 μονάδες. Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέκλυσαν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου με όγκο €31.253,20 (τιμή €0,794 - πτώ-

ση 2,34%), της Κυπριακής Εταιρείας Τσιμέντων με €18.486,86 (τιμή €0,414 - άνοδος 0,49%), της Δημήτρα Επενδυτικής με όγκο €7.089,03 (τιμή €0,390 - πτώση 0,51%), της Logicism με όγκο €4.140,00 (τιμή €1,380 - χωρίς μεταβολή) και της Ελληνικής Τράπεζας με όγκο €4.032,77 (τιμή €0,740 - πτώση 1,86%). Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγμάτευσης, 2 κινήθηκαν ανοδικά, 6 καθοδικά και 5 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός συναλλαγών ανήλθε στις 90. Εξάλλου, το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ανακοίνωσε τη συνέχιση της αναστολής διαπραγμάτευσης των τίτλων των εταιρειών Cyprus Trading Corporation Plc, Woolworth (Cyprus) Properties Plc και Ermes Department Stores Plc κατόπιν απόφασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, η οποία λήφθηκε με βάση την εζουσία που της παρέχεται από το άρθρο 70(2)(iv) του περί Επενδυτικών Υπηρεσιών και Δραστηριοτήτων και Ρυθμιζόμενων Αγορών Νόμου του 2017.

Η ελληνική οικονομία θα αντέξει και μετά το τέλος των μέτρων της ΕΚΤ

Αναμένεται νέα έξοδος στις αγορές από τις τράπεζες το 2021, με τίτλους Tier 2

Συνέντευξη στην **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Μπορεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα να αποτελεί έναν από τους ισχυρότερους «συμμάχους» της Ελλάδας σε αυτήν την κρίση, ωστόσο το τέλος του προγράμματος PEPP δεν αναμένεται να θέσει κινδύνους για τη χώρα και τα ελληνικά ομόλογα, καθώς έως τότε θα έχει βελτιωθεί περαιτέρω η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

Παράλληλα, αν και η πανδημία «φουσκώνει» τον λογαριασμό των ΝΡΕς των ελληνικών τραπεζών, ο σχετικός δείκτης αναμένεται να μειωθεί και φέτος χάρη στις τιτλοποιήσεις, με τις προκλήσεις πάντως για τον κλάδο να παραμένουν σημαντικές. Αναμένεται, επίσης, νέα έξοδος στις αγορές από τις τράπεζες το 2021, με τίτλους Tier 2, αλλά και αύξηση της εκδοτικής δραστηριότητας και των ελληνικών επιχειρήσεων.

Αυτά επισήμαναν σε συνέντευξή τους στην «Κ» τα στελέχη του οίκου αξιολόγησης Fitch Αλεξ Μουσκατέλι, επικεφαλής αναλύτης για την Ελλάδα, Πάου Λάμπρο, επικεφαλής για τις ελληνικές τράπεζες, και Αλεξ Γκριφίθς, επικεφαλής εταιρικών αξιολογήσεων.

– **Κύριε Μουσκατέλι, η Fitch εκτιμά πως το πραγματικό ΑΕΠ της Ελλάδας θα αρχίσει να ανακάμπει έντονα από το β' τρίμηνο. Οι καθυστερήσεις στον εμβολιασμό και η παράταση του lockdown θέτουν κινδύνους σε αυτή την πρόβλεψη; Πότε αναμένεται πλήρης ανάκαμψη του τουρισμού;**

– Οι καθυστερήσεις στην εκστρατεία εμβολιασμού, όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στους κύριους εμπορικούς εταίρους της, θα επιβραδύνουν την ανάκαμψη στον τουριστικό κλάδο. Αυτός είναι ένας βασικός κίνδυνος για την οικονομική ανάκαμψη στο εγγύς μέλλον. Είδαμε το 2020 πως η πολύ περιορισμένη τουριστική περίοδος σημαίνει ότι η οικονομική δραστηριότητα δεν ανακμήσε το τρίτο τρίμηνο του έτους, όπως και σε άλλες ευρωπαϊκές οικονομίες.

Οι αναλύτες της Fitch που παρακολουθούν τον εταιρικό κλάδο εκτιμούν ότι θα χρειαστεί χρόνος ακόμη για την ανάκαμψη του τουρισμού και ότι τα επίπεδα πληρότητας στην Ευρώπη, και άρα και στην Ελλάδα, το 2023 θα εξακολουθούν να είναι λίγο χαμηλότερα από το 2019 (κατά περίπου 8%). Ένας άλλος πιο μεσοπρόθεσμος κίνδυνος είναι το αργό ποσοστό απορρόφησης των κεφαλαίων από το Ταμείο Ανάκαμψης της Ε.Ε.

– **Το πρόγραμμα PEPP της ΕΚΤ έχει προσφέρει σημαντική στήριξη στην Ελλάδα. Υπάρχει κίνδυνος για τη χώρα ό-**

Το τέλος του προγράμματος PEPP της ΕΚΤ δεν αναμένεται να θέσει κινδύνους για τη χώρα και τα ελληνικά ομόλογα, καθώς έως τότε θα έχει βελτιωθεί περαιτέρω η βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, εκτιμά η Fitch.

ταν το πρόγραμμα λήξει; Θα μπορέσει να έχει ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα έως τότε;

– Η ένταξη των ελληνικών ομολόγων στο PEPP αποτελεί μια σημαντική επιπλέον πηγή ευελιξίας χρηματοδότησης. Με βάση την κλειδα κεφαλαίου (capital key) της Ελλάδας στην ΕΚΤ, συνολικά η κεντρική τράπεζα μπορεί να αγοράσει έως 37 δισ. ευρώ ελληνικούς τίτλους στη δευτερογενή αγορά, και τα στοιχεία στις ΕΚΤ υποδηλώνουν ότι μόνο το ήμισυ περίπου αυτού του ποσού έχει χρησιμοποιηθεί. Ενδέχεται να υπάρχουν ορισμένοι κίνδυνοι στο κόστος χρηματοδότησης κατά τη λήξη του προγράμματος, αλλά πρέπει να θυμόμαστε ότι ενώ οι καθαρές αγορές ενδέχεται να λήξουν στις αρχές του επόμενου έτους, η ΕΚΤ έχει δηλώσει ότι τα κεφάλαια από τα ομόλογα που λήγουν θα επανεπενδυθούν έως τουλάχιστον το τέλος του 2023. Υπάρχει λοιπόν ένας μικρός κίνδυνος απότομου τερματισμού των αγορών της ΕΚΤ. Οι προβλέψεις μας υποδηλώνουν ότι έως το 2022 ή το 2023 ο ελληνικός προϋπολογισμός θα πλησιάζει σε ένα πρωτογενές ισοζύγιο και αυτό θα παρέχει περαιτέρω εμπιστοσύνη στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών.

Η απάντηση στο εάν η Ελλάδα θα έχει καταφέρει να ανακτήσει την επενδυτική βαθμίδα έως τότε δεν είναι απλή. Η αξιολόγηση της

Ελλάδας από τη Fitch είναι με σταθερές προοπτικές, που σημαίνει ότι πιστεύουμε πως είναι πιθανό ότι η βαθμολογία δεν θα αλλάξει σε ορίζοντα 1 έως 2 ετών. Ωστόσο, εάν ο δείκτης του δημόσιου χρέους επιστρέψει σε σταθερή πτωτική πορεία μετά το σοκ του κορωνοϊού, ιδίως μέσω της βελτιωμένης δυναμικής της οικονομικής ανάπτυξης και της δημοσιονομικής εξυγίανσης, αυτά μπορεί να προκαλέσουν μια θετική αλλαγή στις προοπτικές ή στην αξιολόγηση.

Αξίζει να σημειώσουμε πως, όπως εξήγησε στην «Κ» ο κ. Μουσκατέλι, παρόλο που το επίπεδο του ελληνικού χρέους θα παραμείνει σε πολύ υψηλό επίπεδο για παρατεταμένη περίοδο, δεν υπάρχουν ανησυχίες για τη βιωσιμότητά του.

Ο Πάου Λάμπρο, επικεφαλής της Fitch για τις ελληνικές τράπεζες, εξήγησε στην «Κ» πως το μεγάλο ζήτημα για τις ελληνικές τράπεζες είναι η διαχείριση των νέων κόκκινων δανείων που θα προκύψουν από τη λήξη των moratoria. Όπως τόνισε, κάτι που επεσήμανε και στο πρόσφατο συνέδριο του οίκου, η χρήση των moratoria και η ευελιξία των εποπτικών αρχών περιορίσαν την επιδείνωση της ποιότητας του ενεργητικού το 2020, ενώ τα μέτρα στήριξης της κυβέρνησης, όπως το «Γέφυρα», βοήθησαν στη στήριξη της οικονομικής θέσης των δανειοληπτών. Η λήξη όμως των μορα-

τόριουμ στις αρχές του 2021, τα οποία αποτελούν το 12% των συνολικών δανείων, θα οδηγήσει σε αύξηση των επισφαλών δανείων. Ετσι, από το 36% το 2020, ο δείκτης ΝΡΕς θα μειωθεί στο 30% φέτος, εάν και εφόσον προχωρήσουν οι προγραμματισμένες τιτλοποιήσεις ύψους 25 δισ. ευρώ.

– **Εκτός από τα ΝΡΕς, κ. Λάμπρο, ποιες είναι οι προκλήσεις με τις οποίες είναι αντιμέτωπες οι ελληνικές τράπεζες;**

– Οι τρέχουσες αξιολογήσεις της Fitch αντικατοπτρίζουν την ήδη αδύναμη θέση των ελληνικών τραπεζών να αντιμετωπίσουν τις τρεις μεγάλες προκλήσεις-κινδύνους που δημιουργεί η πανδημία: την ποιότητα του ενεργητικού, την κεφαλαιοποίηση και την κερδοφορία. Ετσι, πέραν των προκλήσεων στο μέτωπο των ΝΡΕς, η κεφαλαιοποίηση των ελληνικών τραπεζών παραμένει ευάλωτη σε κραδασμούς στην ποιότητα του ενεργητικού, παρόλο που οι τιτλοποιήσεις, εάν εκτελεστούν επιτυχώς, θα μειώσουν σημαντικά την επιβάρυνση στα κεφάλαια από τα ΝΡΕς. Οι τιτλοποιήσεις θα οδηγήσουν ωστόσο και σε σημαντικές εφάπαξ απώλειες για τις τράπεζες, επηρεάζοντας τα αποθέματα κεφαλαίων, τα οποία θα επηρεαστούν επίσης και από το ρυθμιστικό περιβάλλον (σταδιακή εφαρμογή ΔΙΤΧΑ 9). Πάντως, αναμένεται να εκδώσουν χρέος μειωμένων εξασφαλίσεων, εάν οι συνθήκες της αγοράς είναι ευνοϊκές, και αν συνεχίσουν να εφαρμόζουν ενέργειες για την ενίσχυση του συνολικού αποθέματος κεφαλαίων, έχοντας επίσης υπόψη ότι θα διεξαχθούν και stress tests φέτος. Πέρα από τις νέες εκδόσεις χρέους από τις τράπεζες, που ανέφερε ο κ. Λάμπρο, η Fitch εκτιμά ότι και οι εκδόσεις εταιρικών ομολόγων θα «πάρουν φόρα» το 2021, όπως σημείωσε στην «Κ» απαντώντας σε σχετική ερώτηση ο Αλεξ Γκριφίθς, επικεφαλής εταιρικών αξιολογήσεων του οίκου.

– **Κύριε Γκριφίθς, το 2020 χαρακτηρίστηκε από πολύ χαμηλή εκδοτική δραστηριότητα από τις ελληνικές επιχειρήσεις. Φέτος αναμένετε να αλλάξει αυτό;**

– Ναι, αναμένουμε περισσότερες διευθετήσεις εκδόσεις από ελληνικές εταιρείες το 2021, αντικατοπτρίζοντας τις ισχυρές συνθήκες της αγοράς και το γεγονός ότι οι εταιρείες θα μετακινηθούν από τη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση «έκτακτων ανάγκων», η οποία συχνά παρέχεται από τις τράπεζες, σε πιο μακροπρόθεσμες, πιο διαφοροποιημένες λύσεις. Αλλά θα υπάρχει πάντα ένας «συμβιβασμός» για τις μεγαλύτερες εταιρείες που βγαίνουν στις αγορές σε ό,τι αφορά την τιμολόγηση, κάτι που θα αποτελέσει πολύ σημαντικό ζήτημα.

Ανάπτυξη 3,5% φέτος και 5% το 2022 βλέπει για την Ελλάδα η Κομισιόν

Τη **δεύτερη** μεγαλύτερη ύφεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μετά την Ισπανία, με ποσοστό 10%

είχε η Ελλάδα το 2020, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξαιτίας κυρίως του τουρισμού, ενώ για τον ίδιο λόγο αναμένεται να καθυστερήσει η ανάκαμψη, καθώς ένα μέρος της μετατίθεται από τη φετινή χρονιά στην επόμενη. Συγκεκριμένα, στις χειμερινές της προβλέψεις η Κομισιόν αναφέρει ανάκαμψη 3,5% για φέτος και 5% για το 2022, έναντι προηγούμενης πρόβλεψής της για ανάκαμψη 5% φέτος και 3,5% το 2022. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η ανάκαμψη προβλέπεται να είναι φέτος 3,7% και το 2022 3,9%. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Ένωση εκτιμάται ότι είχε κατά μέσον όρο μόνο 6,3% ύφεση το 2020, έναντι 10% της Ελλάδας. Ετσι, στην Ε.Ε. οι ρυθμοί ανάκαμψης της διετίας 2021-22 θα υπερκαλύψουν την ύφεση του 2020, ενώ στην Ελλάδα όχι. Η Ελλάδα θα επιστρέψει απ' ό,τι φαίνεται στα επίπεδα του 2019 προς το τέλος του 2022.

Σημειώνεται, πάντως, ότι οι προβλέψεις αυτές δεν συνυπολογίζουν τις εισροές από το Ταμείο Ανάκαμψης. Η κυβέρνηση προβλέπει στον προϋπολογισμό ρυθμό ανάκαμψης 4,8% φέτος, έχοντας συνυπολογίσει 2,1% του ΑΕΠ εισπράξεις από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Η Ελλάδα βρίσκεται στις υψηλότερες θέσεις στην Ε.Ε. σε ό,τι αφορά το πλήγμα που υπέστη από τον τουρισμό, σύμφωνα με τα στοιχεία

Χειμερινές προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ΑΕΠ % μεταβολή

	2020	2021	2022
Βέλγιο	-6,2	3,9	3,1
Γερμανία	-5,0	3,2	3,1
Εσθονία	-2,9	2,6	3,8
Ιρλανδία	3,0	3,4	3,5
ΕΛΛΑΔΑ	-10,0	3,5	5,0
Ισπανία	-11,0	5,6	5,3
Γαλλία	-8,3	5,5	4,4
Ιταλία	-8,8	3,4	3,5
Κύπρος	-5,8	3,2	3,1
Λετονία	-3,5	3,5	3,1
Λιθουανία	-0,9	2,2	3,1
Λουξεμβούργο	-3,1	3,2	4,3
Μάλτα	-9,0	4,5	5,4
Ολλανδία	-4,1	1,8	3,0

που παραθέτουν οι χειμερινές προβλέψεις. Συγκεκριμένα, οι συνολικές διανυκτερεύσεις τουριστών ήταν μειωμένες κατά 73% το 2020, έναντι του προηγούμενου χρόνου, όταν στην Ε.Ε. συνολικά η μείωση ήταν 50%. Επίσης, οι διανυκτερεύσεις των ξένων τουριστών ήταν 77% χαμηλότερες το 2020 έναντι του 2019, ενώ στην Ε.Ε.-27 ήταν μειωμένες κατά 69%.

Πλήγμα στον τουρισμό

Το κακό είναι ότι η Κομισιόν προβλέπει

	2020	2021	2022
Αυστρία	-7,4	2,0	5,1
Πορτογαλία	-7,6	4,1	4,3
Σλοβενία	-6,2	4,7	5,2
Σλοβακία	-5,9	4,0	5,4
Φινλανδία	-3,1	2,8	2,0
Ευρωζώνη	-6,8	3,8	3,8
Βουλγαρία	-4,9	2,7	4,9
Τσεχία	-5,7	3,2	5,0
Δανία	-3,5	2,9	3,6
Κροατία	-8,9	5,3	4,6
Ουγγαρία	-5,3	4,0	5,0
Πολωνία	-2,8	3,1	5,1
Ρουμανία	-5,0	3,8	4,0
Σουηδία	-2,9	2,7	4,0
Ε.Ε.	-6,3	3,7	3,9

Η ΚΑΘΗΜΕΡΗΝΗ

λωθεί με ταξίδια εντός των συνόρων ή με αυτοκίνητο.

Για την Ελλάδα, πάντως, αναφέρει ξεκάθαρα ότι οι εμβολιασμοί αναμένεται να συμβάλουν σε σταδιακή επιστροφή των τουριστών.

Σύμφωνα με την εκτίμηση της Κομισιόν, η ανάκαμψη στην Ελλάδα θα υποστηριχθεί κυρίως από την ιδιωτική κατανάλωση, καθώς θα ανοίγει το λιανικό εμπόριο, όπως επίσης και από την αυξανόμενη καταναλωτική εμπιστοσύνη και την υποστήριξη της δημοσιονομικής πολιτικής. Ανάκαμψη αναμένεται και στις επενδύσεις, αλλά με βραδύτερο ρυθμό. Η Επιτροπή σημειώνει ότι οι προβλέψεις της υπόκεινται σε μεγάλη αβεβαιότητα, καθώς η εξέλιξη της πανδημίας και των εμβολιασμών είναι κρίσιμη για τον τουρισμό και την ταχύτητα ανάκαμψης του ιδιωτικού τομέα, μετά τη λήξη των μέτρων υποστήριξης. Στους κινδύνους κατονομάζει τις γεωπολιτικές εντάσεις και το προσφυγικό. Σχολιάζοντας την έκθεση της Κομισιόν ο υπουργός Οικονομικών, Χρήστος Σταϊκούρας, σημείωσε ότι αναδεικνύει την ανάγκη διαφοροποιημένης διάρθρωσης της οικονομίας, προκειμένου να είναι λιγότερο ευάλωτη.

Το υπουργείο Οικονομικών, πρόσθεσε, υπολοιπεί ένα κατάλληλο μείγμα οικονομικών πολιτικών σε αυτή την κατεύθυνση.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Deloitte.

Ο πλήρης οδηγός

Φορολογικές Πληροφορίες 2021

μόλις κυκλοφόρησε!

© 2020 Deloitte Limited

Κατεβάστε τον
σε ελληνικά
και αγγλικά

www.deloitte.com/cy/tax-facts-2021